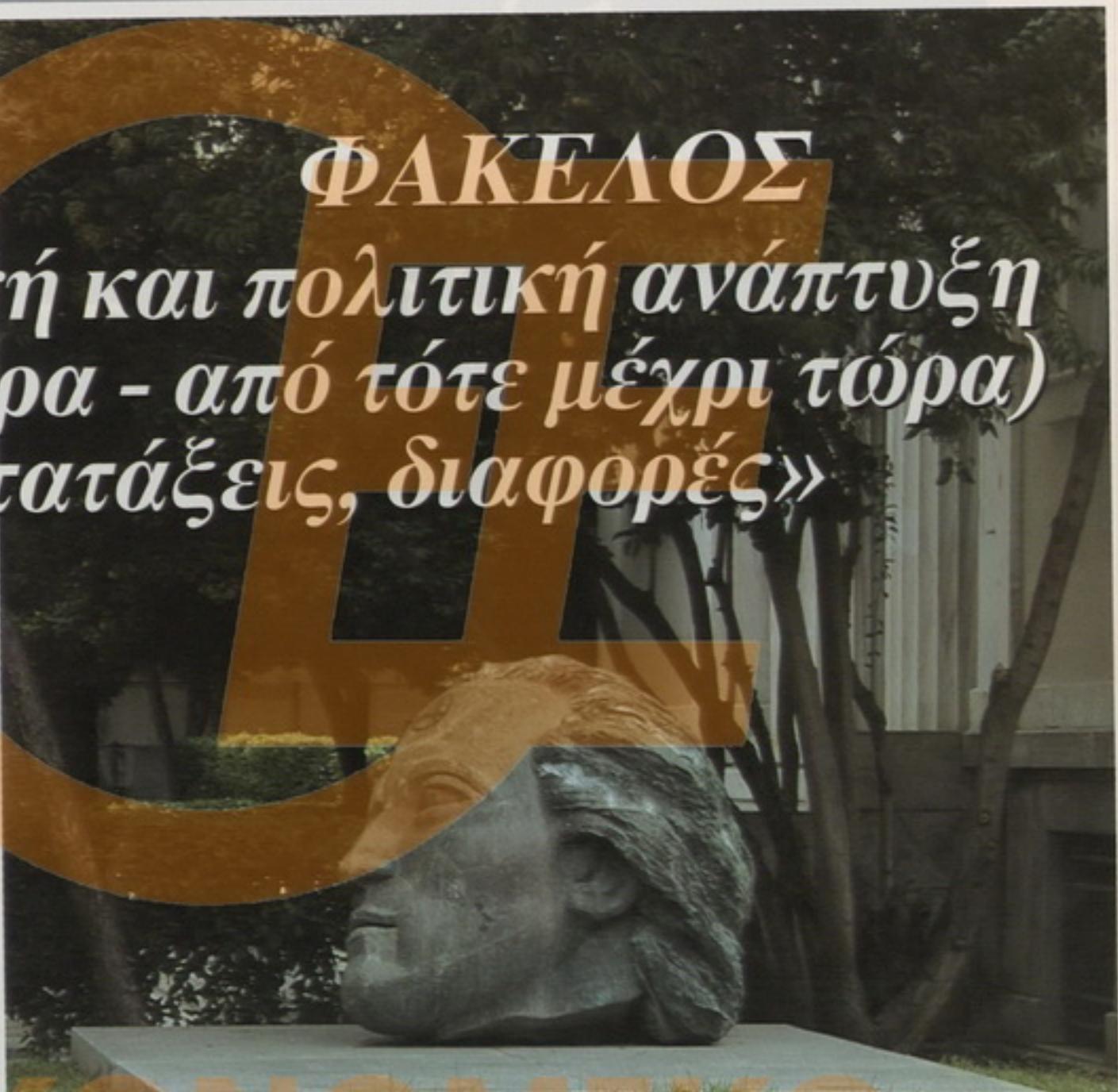

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

χρονικά

ΤΕΧΝΟΣ 123 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΦΑΚΕΛΟΣ
«Οικονομική και πολιτική ανάπτυξη
(τότε κατ τώρα - από τότε μέχρι τώρα)
ανακατατάξεις, διαφορές»

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
**ΙΕΚΕΜ: Κύκλοι σπουδών
επαγγελματικής εξειδίκευσης
για νέους πτυχιούχους**

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Αριθμ. Σέρβες 95
22.200-200-000091

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΣ

Θερμές ευχές με διάρκεια στο χρόνο

Στείλτε τις ευχές σας
με Χριστουγεννιάτικες κάρτες ΕΛΤΑ

ΕΠΙΧΟΝΟΜΗΚΟ

ΕΠΙΤΜΕΛΗ ΙΤΗΡΙΟ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ

έτοιμες για ταχυδρόμηση

Ειδικά θέματα, πρέσ,
εκτύπωση λογότυπου
και πρόσθετες υπηρεσίες
ανάλογα με τις ποσότητες
για επιχειρήσεις

Τηλεφωνήστε μας να σας
στείλουμε αναλυτικό κατάλογο.
210 3353617 & 210 3353622

Ο οικονομολόγος στο δημόσιο τομέα

Στο προηγούμενο τεύχος αναφερθήκαμε στην ειδικότητα του οικονομολόγου στο δημόσιο τομέα. Διατυπώσαμε την αναγκαιότητα κατοχύρωσης του επαγγέλματος και υπογραμμίσαμε, με τον πλέον σαφή και κατηγορηματικό τρόπο, ότι πλέον δεν επιτρέπονται πειραματισμοί και υιοθέτηση λογικών και πρακτικών με βραχυπρόθεσμο «κοινωνικό όφελος».

Ο δημόσιος τομέας πρέπει να γίνει παραγωγικός. Ο δημόσιος τομέας πρέπει να είναι ανταγωνιστικός. Ο δημόσιος τομέας πρέπει να είναι ανταποδοτικός.

Δεν υπάρχει εναλλακτική λύση, εκτός από αυτήν της σύγχρονης αντίληψης και του εκσυγχρονισμού. Του εκσυγχρονισμού της σκέψης. Της σύνδεσης της παρεχόμενης παιδείας με την εργασία, της επιμόρφωσης και εξειδίκευσης με την παραγωγή.

Ο δημόσιος τομέας, και ιδιαίτερα ο ευρύτερος δημόσιος τομέας, πρέπει να σταματήσει να είναι το «χωνευτήρι» των ανέργων, με τα γνωστά σε όλους μας αποτελέσματα δυσλειτουργίας, αναποτελεσματικότητας και γραφειοκρατίας.

Γι' αυτό ειμένουμε και δίνουμε το δικό μας αγώνα. Αγώνας, που αποσκοπεί, κατ' αρχάς, στο όφελος της κοινωνίας και, κατά δεύτερο λόγο, στην ηθική ικανοποίηση των συναδέλφων οικονομολόγων που εργάζονται στο δημόσιο τομέα.

Με την ευκαιρία έκδοσης του Προεδρικού Διατάγματος του νέου προσοντολογίου για τις προσλήψεις στο Δημόσιο, επιτροπή του Οικονομικού Επιμελητηρίου (απαρτιζόμενη από τον πρόεδρο του ΟΕΕ κ. Χ. Αλαμάνο, τον γγ κ. Γιώργο Σουφλιά και τα μέλη της Κεντρικής Διοίκησης του ΟΕΕ, κ. Ν. Κούκη και κ. Π. Γιαννόπουλο) επισκέφτηκε τον υπουργό Εσωτερικών κ. Κ. Σκανδαλίδη, παρουσία του γενικού γραμματέα του υπουργείου, κ. Παναγιώτη Γεωργιάδη.

Αναπτύξαμε τις απόψεις του Φορέα μας για τη λειτουργία του δημόσιου τομέα και διατυπώσαμε τις προτάσεις του Οικονομικού Επιμελητηρίου αναφορικά με την ειδικότητα του οικονομολόγου στο δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, ζητήσαμε την αντικατάσταση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ΠΔ 50/2001, που αναφέρεται στον καθορισμό των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του Δημοσίου, ως εξής:

«Οταν ο κλάδος είναι αμιγώς οικονομικός ή λογιστικός να περιορίζονται με την προκήρυξη τα προσόντα διορισμού σε πτυχία οικονομικών σχολών».

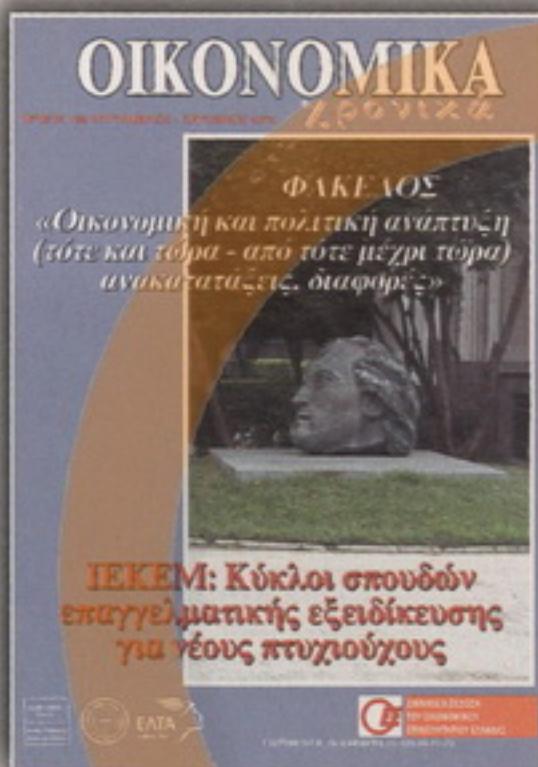
Ταυτόχρονα, για να έχει εφαρμογή η ανωτέρω τροποποίηση του ΠΔ 50/2001, ζητήθηκε νομοθετική ρύθμιση, ώστε στους οργανισμούς του Δημοσίου να περιλαμβάνονται χωριστοί κλάδοι οικονομολόγων και λογιστών.

Η πρόταση του Οικονομικού Επιμελητηρίου έγινε πλήρως αποδεκτή από τον υπουργό. Εμείς παρακολουθούμε την όλη διαδικασία από κοντά και βρισκόμαστε σε επιφυλακή.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Πρόεδρος του Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδας

ΠΕΡΙεχόμενα

1
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ο Δημόσιος Τομέας, του Χαρίλαου Αλαμάνου Πρ. ΟΕΕ ..... Σελ. 1
- Εσωτερικός Ελεγχος ..... Σελ. 3
- Κλιμάκιο της ΝΔ στο ΟΕΕ ..... Σελ. 3
- Ορκωμοσίες νέων αποφοιτων ..... Σελ. 5
- Περιφερειακό Τμήμα Δυτ. Μακεδονίας ..... Σελ. 4
- Περιφερειακό Τμήμα Ανατ. Μακεδονίας ..... Σελ. 10
- Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας ..... Σελ. 12

ΦΑΚΕΛΟΣ

13
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

2

- Οικονομική και πολιτική ανάπτυξη (τότε και τώρα - από τότε μέχρι τώρα ανακατατάξεις διαφορές)
- Μιχάλης Χρυσοχοΐδης, Γραμματέας της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ ..... Σελ. 14
- Ευάγγελος Μεϊμαράκης, Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής της ΝΔ ..... Σελ. 16

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

- Ελένη Μπέλλου, Μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ, υπεύθ. του Τμήματος Οικονομίας ..... Σελ. 18
- Δημήτρης Παπαδημούλης, Μέλος της ΠΓ του Συνασπισμού, υπεύθ. Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής ..... Σελ. 20
- Χρήστος Πολυζωγόπουλος, Πρόεδρος της ΓΣΕΕ ..... Σελ. 22
- Δημήτρης Συμεωνίδης, Πρόεδρος Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος ..... Σελ. 24
- Γιάννης Αλαβάνος, Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ..... Σελ. 25
- Γιώργος Παπαβασιλείου, Πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ ..... Σελ. 27

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ..... Σελ. 29

Το Οικονομικό Επιμελητήριο στο υπουργείο Ανάπτυξης για θέματα εσωτερικού ελέγχου

Τον υφυπουργό Ανάπτυξης κ. Κίμωνα Κουλούρη επισκέφτηκε κλιμάκιο της Κεντρικής Επιτροπής του Οικονομικού Επιμελητηρίου και συζήτησε θέματα που απορρέουν από τη μη σωστή εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διενέργεια ελέγχων από ελεγκτές πτυχιούχους Ανώτατων Σχολών, οι οποίοι έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας.

Η επιτροπή του ΟΕΕ, που την αποτελούσαν ο πρόεδρος κ. Χαρίλαος Αλαμάνος, ο οικονομικός επόπτης κ. Γιώργος Κυδωνάκης και το μέλος της Κεντρικής Διοίκησης κ. Δημήτριος Βολικάκης, ενημέρωσε τον κ. Κουλούρη για τις δυσλειτουργίες που παρουσιάζονται με την εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων οι οποίες ρυθμίζουν θέματα ελέγχων σε ΑΕ που δεν υπάγονται στον υποχρεωτικό έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές και εισηγήθηκαν την αναγκαιότητα ανάθεσης της εφαρμογής του σχετικού θεσμικού πλαισίου στον πλέον αρμόδιο φορέα, το Οικονομικό Επιμελητήριο.

Στο τέλος της συζήτησης οι εκπρόσωποι του ΟΕΕ παρέδωσαν στον κ. Κουλού-

ρη υπόμνημα, με το οποίο τον ενημέρων για το υφιστάμενο καθεστώς που επικρατεί.

Σε συνέχεια, παραθέτουμε τα κεντρικά σημεία του υπομνήματος:

«Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 2339/95 ο έλεγχος των Ανωνύμων Εταιρειών που δεν προβλέπεται να διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές, διενεργείται από ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, οι οποίοι έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο. Οι ελεγκτές αυτοί αμείβονται από την ελεγχόμενη εταιρεία και το ποσό αμοιβής καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που τους έχει διορίσει (παρ. 10 άρθρο 10 Ν. 2741/99). Σημειώνουμε ότι οι αμοιβές αυτές των ελεγκτών δεν μπορεί να είναι μικρότερες των ελαχίστων ορίων που έχουν καθοριστεί με την υπ' αριθμ. K2 - 14054 κοινή Υπουργική Απόφαση.

Κατά την εφαρμογή των ανωτέρω νομοθετικών διατάξεων παρατηρήθηκαν διάφορες παρατυπίες, αποτέλεσμα του ανύπαρκτου ελέγχου διασταύρωσης στοιχείων από τις αρμόδιες υπηρεσίες των νο-

μαρχιών, με τις αντίστοιχες του Οικονομικού Επιμελητηρίου, με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, να υπογράφονται πιστοποιητικά ελέγχου από μη μέλη του ΟΕΕ, και με φυσικό επακόλουθο να μην καταβάλλονται οι, από τη σχετική νομοθεσία, προβλεπόμενες αμοιβές των ελεγκτών και να γίνεται η προβλεπόμενη παρακράτηση 10% υπέρ του ΟΕΕ».

«Οι παραπάνω δυσλειτουργίες», υπογραμμίζει στο υπόμνημά του το Οικονομικό Επιμελητήριο, «οφείλονται στο ότι δεν έχει προβλεφθεί ο φορέας, ο οποίος θα παρακολουθεί την εφαρμογή του σχετικού θεσμικού πλαισίου, καθώς επίσης και ότι δεν έχει προβλεφθεί η έκδοση άδειας άσκησης επαγγέλματος του ελεγκτή του Ν. 2190/1920

Για να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοιες καταστάσεις και για να λειτουργήσει στην πράξη ο έλεγχος των ανωνύμων εταιρειών που δεν ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή κρίνουμε απαραίτητη την αναγκαιότητα ανάθεσης της εφαρμογής του σχετικού θεσμικού πλαισίου στον πλέον αρμόδιο φορέα που είναι το Οικονομικό Επιμελητήριο».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ Κλιμάκιο της Νέας Δημοκρατίας επισκέφτηκε τα γραφεία του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας

Τα γραφεία του Οικονομικού Επιμελητηρίου επισκέφτηκε ο τομεάρχης εθνικής οικονομίας της Νέας Δημοκρατίας, κ. Νίκος Νικολόπουλος, συνοδευόμενος από στελέχη του οικονομικού επιτελείου του κόμματος.

Στη συνάντηση, εκτός του Προέδρου του ΟΕΕ κ. Χ. Αλαμάνου, παραβρέθηκαν οι αντιπρόεδροι της Κεντρικής Διοίκησης κ.κ. Στ. Παππάς και Ελ. Φραϊδάκης, ο για της Κεντρικής Διοίκησης κ. Γ. Σουφλιάς, ο οικονομικός επόπτης κ. Γ. Κυδωνάκης, και τα μέλη της Κεντρικής Διοίκησης κ.κ. Δ. Βολικάκης, Ι. Καπελέρης, Δ. Πανοζάχος.

Η διοίκηση του ΟΕΕ, κατά τη διάρκεια της συνάντησης, υπογράμμισε το θεσμικό ρόλο του Οικονομικού Επιμελητηρίου,

που, όμως δεν αναγνωρίζεται από την πολιτεία, με αποτέλεσμα το Οικονομικό Επιμελητήριο να μένει αναξιοπόίητο.

Τα μέλη της Κεντρικής Διοίκησης διατύπωσαν τις απόψεις πάνω στη φορολογική πολιτική, καθώς και για τους ελέγχους, που οι μέχρι σήμερα ενέργειες δεν

πιστοποιούν την ανάγκη διαφάνειας.

Επίσης, έγινε εκτενής αναφορά στα επαγγελματικά δικαιώματα των οικονομολόγων όπως αυτά απορρέουν από το οικονομολογικό επάγγελμα, όπως:

- Του οικονομολόγου στο δημόσιο τομέα.
- Του φοροτέχνη - λογιστή.
- Του ελεγκτή του Ν. 2190.
- Του μελετητή του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Στη δημιουργία ασφαλιστικού φορέα των οικονομολόγων.

Ο εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ανέπτυξε τις θέσεις του κόμματός του σχετικά με την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας, καθώς και τις προτάσεις της ΝΔ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

ΠΕΡΙεχόμενα

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

30

- Εκπροσωπήσεις - Διαφάνεια - Εξυγιανση, του Παν. Αλεβίζακη ..... Σελ. 30
- Ειδικοί Λογαριασμοί ή Δημοσιονομικό Χάος, του Στέλιου Παππά ..... Σελ. 31
- Κόστος εξυπηρέτησης των ηλεκτρικών φορτίων, του Κων. Λεμπέση ..... Σελ. 32
- Το ανθρώπινο δυναμικό στη Δημόσια Διοίκηση, του Γ. Πάσχου ..... Σελ. 32
- Μια κριτική ανάλυση του καταναλωτισμού, του Π. Παρασκευαΐδη ..... Σελ. 40

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν απόψεις των συγγραφέων τους

ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ

42

- ΠΑΣΚΟ-Σ σελ. 42
- ΔΗΚΙΟ .... Σελ. 43
- ΑΚΙΟΕ .... Σελ. 44
- ΣΕΠ-Ο..... Σελ. 45
- ΔΠΚ-Ο .... Σελ. 46

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

47

- «Τουριστικό Δίκαιο» ... Σελ. 47
- «Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων» ..... Σελ. 47
- «ΚΒΣ με ΦΠΑ και ΕΓΔΣ» .... Σελ. 48
- «Η Εταιρική Διακυβέρνηση» Σελ. 48

ΙΕΚΕΜ - ΟΕΕ

48

- Προτεινόμενα Σεμινάρια ..... Σελ. 49

4
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Χαροκόπειο Αλαμάνος, Πρόεδρος ΚΔ
του ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΣΗ:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΟΕΕ:

Σπύρος Α. Μυρίντζος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Ελευθέριος Φραϊδάκης, αντιπρόεδρος του ΟΕΕ
Γιάννης Καπελέρης, μέλος ΚΔ του ΟΕΕ
Παρασκευάς Γιαννόπουλος, μέλος ΚΔ του ΟΕΕ
Νίκος Καραθανασόπουλος, μέλος ΚΔ του ΟΕΕ
Σπύρος Μυρίντζος, υπεύθυνος εκδόσεων του ΟΕΕ
Διαφημίσεις: Μυρίντζος Σπύρος
τηλ. 2105202.252

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.»

Λεύκης 134, Κρυονέρι Αττικής, Τ.Κ. 145 68
Τηλ. 2106297.601

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΣ

Γ' Σεπτεμβρίου 36, 104 32 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 2105202.250 - 260 - 270, Fax: 2105229.167

e-mail: ekdil_epik@oe-e.gr

ECONOMIC CHAMBER OF GREECE

36, September 3rd, Str. 10432 ATHENS
Tel.: 2105202.250 - 260 - 270, Fax: 2105229.167

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

1. ΘΡΑΚΗΣ, Μ.Μ. Βασιλείου 3, όροφος 4ος, 69100
Κομοτηνή, τηλ.: 25310.23035, fax.: 25310.82992,
e-mail: oee1pt@otenet.gr

2. ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Μεραργίας 14, 62 100 Σέρρες,
τηλ. 23210.67970

Γραφείο Καβάλας: Υδρας 5, 65302 Καβάλα

3. ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Αριστοτέλους 26,
Τ.Κ. 54623, Θεσσαλίη, τηλ.: 2310275.727-8
www.oee-ptkm.gr

4. Κ.Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Μελακούση 10, 59 100 Βέροια,
τηλ.: 2331029111, fax: 23310.72033

5. ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Κωστή Παλαμά 6, 50 100 Κοζάνη, τηλ.: 2461037462

6. ΗΠΕΙΡΟΥ & ΝΗΣΩΝ, Ν. Ζέρβα 28, 45 332 Γιάννενα,
τηλ. 26510.72 194

7. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, Παλαναστασίου 21, 41 222 Λάρισα, τηλ.:
2410.531422, 533123

8. ΚΕΝΤΡ. ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΣ, Διάκου & Αινιανών, 35 100
Λαμία, τηλ.: 22310.38882

9. ΑΝ. ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΣ, Λ. Χαινά 75 & 25ης Μαρτίου,
34100 Χαλκίδα, τηλ.: 2221080710 - 60669

10. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, Ζαΐμη 21, 26223 Πάτρα, τηλ.: 2610.221645 -
273767 - 241183 - 241184, fax: 2610.273767

Γραφείο Αγρινίου: Χαροκόπειο Τρικούπη 7, 30100 Αγρίνιο, τηλ.: 2641039898

Γραφείο Πύργου: Μανωλοπούλου 42 - 27100 ΠΥΡΓΟΣ, τηλ. 2621030039

11. Ν.Α. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, Πλ. Κολοκοτρώνη 8,
22100 Τρίπολη, τηλ.: 2710.233582

12. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ, Γ. Σεφέρη 80, 85100 Ρόδος,
τηλ. 22410.66660

13. ΑΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ, Ελ. Βενιζέλου 6, 81 100 Μυτιλήνη,
τηλ.: 22510.25634

14. ΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ, Εθν. Αντίστασης 105, 71 306 Ηράκλειο, τηλ.: 2810.224595

15. ΔΥΤ. ΚΡΗΤΗΣ, Κριάρη & Μυλωνιάνη 21, 73100
Χανιά, τηλ.: 28210.94505

To Οικονομικό Επιμελητήριο θεσμός για τους νέους συναδέλφους

Στην ορκωμοσία των αποφοίτων του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Πάντειου Πανεπιστημίου παραβρέθηκε και μίλησε ο κ. Ιωάννης Καπελέρης, μέλος της Κεντρικής Διοίκησης του Οικονομικού Επιμελητηρίου.

Ο κ. Καπελέρης, συγχαίροντας τους νέους συναδέλφους, αναφέρθηκε στις δυσκολίες που αυτοί θα αντιμετωπίσουν σ' ό,τι αφορά στην επαγγελματική τους αποκατάσταση. Πρέπει να γνωρίζει ο καθένας από σας - υπογράμμισε ο εκπρόσωπος του ΟΕΕ - ότι το μέλλον δε χαρίζεται. «Το μέλλον σας εσείς θα το κατακτήσετε. Εσείς με τη δράση στη ζωή σας. Και πρέπει να γνωρίζετε ότι το μέγεθος της κατάκτησης είναι ανάλογο με το μέγεθος της δράσης σας».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο κ. Καπελέρης στις προσπάθειες που γίνονται εκ μέρους του ΟΕΕ για την κατοχύρωση του οικονομολογικού επαγγέλματος, την επιμόρφωση και εξειδίκευση των νέων οικονομολόγων.

Τέλος, κάλεσε τους νέους οικονομολόγους να γίνουν μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Ορκίστηκαν οι πρώτοι απόφοιτοι του Τμήματος Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων & Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο κ. Χατζηκωνσταντίνου, αντιπρύτανης και πρόεδρος του Τμήματος, μαζί με τον πρόεδρο του 1ου ΠΤ κ. Ματζάρα, στην τελετή ορκωμοσίας των νέων συναδέλφων

Nα ενισχύσουν με την παρουσία τους το Οικονομικό Επιμελητήριο, κάλεσε ο πρόεδρος του ΠΤ Θράκης, τους νέους συναδέλφους που αποφοίτησαν από το Τμήμα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων & Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θράκης.

Με την ευκαιρία αυτή, ο κ. Ματζάρας αναφέρθηκε στη δράση του ΟΕΕ, υπογραμμίζοντας τις παρεμβάσεις που έχουν γίνει για την κατοχύρωση του Οικονομολογικού Επαγγέλματος, στην προσπάθεια που γίνεται για τη συνεχή επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του ΟΕΕ και ιδιαίτερα των νέων οικονομολόγων μέσω του Ινστιτούτου Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης του Οικονομικού Επιμελητηρίου.

Επίσης επισήμανε την προσπάθεια που γίνεται για την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με την επαγγελματική αποκατάσταση.

Περιφερειακό Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας

Η διοίκηση του Περιφερειακού Τμήματος στο νομαρχιακό κατάστημα της Καστοριάς με τον αντινομάρχη κ. Πασχάλη Γκέτσιο, παρουσία και του προέδρου του Νομαρχιακού Συμβουλίου κ. Παναγιώτη Γαβριηλίδη. Στη συνάντηση, οι εκπρόσωποι του Περιφερειακού Τμήματος ζήτησαν τη συνεργασία της νομαρχίας σε θέματα οικονομικά και ανάπτυξης, με την αξιοποίηση των οικονομολόγων, καθώς επίσης και τη συμμετοχή οικονομολόγου σε νομαρχιακά συμβούλια, όταν εξετάζονται θέματα οικονομικού χαρακτήρα. Στη φωτογραφία διακρίνονται οι Ι. Παπαγεωργίου, Χ. Θεοφράστου, Ε. Στεργιόπουλος, ο γγ του ΟΕΕ κ. Γ. Σουφλιάς, ο πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος Εμ. Καρακάσης, ο αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος Ι. Αποστολίδης, ο Ηλ. Ευθυμίου, ο Στ. Τσιμινάκης, μέλος της ΣτΑ

Mε επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εκδηλώσεις του 5ου Περιφερειακού Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας, που πραγματοποιήθηκαν στις πόλεις Κοζάνη, Καστοριά, Γρεβενά και Φλώρινα.

Η Τοπική Διοίκηση του Περιφερειακού Τμήματος, στην προσπάθειά της να συμβάλει με τον πλέον αποτελεσματικό και συγχρόνως παραγωγικό τρόπο στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα της περιφέρειας και κρίνοντας ότι η προσπάθεια αυτή πρέπει να έχει τη συμμετοχή όλων των οικονομολόγων, διοργάνωσε εκδηλώσεις, στις τέσσερις πρωτεύουσες των νομών.

Η ενέργεια αυτή της Διοίκησης, εκτός των ανωτέρω, αποσκοπούσε και στο να ενημερώσει τους συναδέλφους για τις μέχρι τώρα ενέργειες που έγιναν και αυτές που πρόκειται να γίνουν. Παράλληλα, ζήτησε τη στήριξη όλων των συναδέλφων οικονομολόγων στην κοινή προσπάθεια που γίνεται, αφ' ενός μεν για την αναγνώριση και καταξίωση του Οικονομικού Επιμελητηρίου σαν συμβούλου της πολιτείας και, αφ' ετέρου, για την κατοχύρωση των ειδικοτήτων του Οικονομολογικού Επαγγέλματος.

“Η αναγκαιότητα πραγματοποίησης αυτών των συγκεντρώσεων”, υπογράμμισε ο πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος κ. Μανόλης Καρακάσης, “είναι περισσότερο από επιβεβλημένη. Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας πρέπει να γίνει ο ζωτικότερος οργανισμός της περιφέρειας μας και αυτό θα επιτευχθεί μόνο με τη συστράτευση όλων μας.

Μόνο ένα μαζικό Επιμελητήριο, με την αξιοποίηση όλων των μελών του, θα έχει τη δυνατότητα να παράγει οικονομική σκέψη και βαρύνοντα οικονομικό λόγο. Μόνο τότε θα λαμβάνεται σοβαρά υπόψη από τον κάθε έναν, που σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό εμπλέκεται στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της χώρας. Πρέπει να διεκδικήσουμε τον παρεμβατικό μας χαρακτήρα, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο, αναδεικνύοντας τον επιστημονικό ρόλο του φορέα μας στο οικονομικό γίγνεσθαι της περιοχής, και συγχρόνως συμβάλλοντας στην κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων μας”.

Από τις τοποθετήσεις των μελών της Διοίκησης διαπιστώνεται ότι οι παρεμβατικές προσπάθειες του Περιφερειακού Τμήματος είχαν θετικά αποτελέσματα.

Η συμμετοχή οικονομολόγων στις Νομαρχιακές Οικονομικές και Κοινωνικές Επιτροπές (NOKE) (στο Νομό Καστοριάς πρόεδρός της έχει ορισθεί ο κ. Ευάγγελος Στεργιόπουλος και στη Φλώρινα ο κ. Κωνσταντίνος Μπομπό-

Από την εκδήλωση στη Φλώρινα. Στην εκδήλωση απηύθυναν χαιρετισμό ο νομάρχης κ. Στρατάκης και ο βουλευτής Φλώρινας κ. Ν. Κορτσιάρης. Στο περιθώριο των εκδηλώσεων, εκπρόσωποι της διοίκησης του Περιφ. Τμήματος με τον γ.γ. του ΟΕΕ συναντήθηκαν με τον πρόεδρο του ΕΒΕΦ κ. Κότσια και τον πρόεδρο των Ξενοδόχων Φλώρινας κ. Αθ. Ρώμπαπα

τας), η αποτελεσματική παρέμβαση της Τοπικής Διοίκησης στο θέμα που ανέκυψε στην υπηρεσία του ΟΑΕΔ του Ν. Κοζάνης, με την αποκατάσταση αδικηθέντος μέλους της, η εκπροσώπηση του Οικονομικού Επιμελητηρίου σε διάφορα όργανα και επιτροπές της τοπικής κοινωνίας, η συνεργασία του ΟΕΕ με άλλους φορείς και Οργανισμούς της Περιφέρειας, δημιουργούν τις προϋποθέσεις προβολής και αναγνώρισης του θεσμού των Οικονομολόγων.

Η Τοπική Διοίκηση έχει επιδείξει ιδιαίτερη ευαισθησία, για τους νέους οικονομολόγους. Οι προσπάθειες για επαγγελματική αποκατάσταση και εξειδίκευσή τους αποτελούσαν και αποτελούν προτεραιότητα. Επιγραμματικά αναφέρουμε ότι πραγματοποιήθηκαν: Φορολογικό σεμινάριο με θέμα "ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ - ΣΥΝΑΦΕΙΑ", με ομιλητή τον κ. Γεωργίου Γεώργιο, γενικό δ/ντή του υπουργείου Οικονομικών. Εκπαιδευτικό σεμινάριο, σε συνεργασία με το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ΑΕ με αναφορά στις ειστημένες εταιρείες και στους τρόπους λειτουργίας του Χρηματιστηρίου, που πραγματοποιήθηκε στα Γρεβενά και στην Πτολεμαΐδα.

Εκδήλωση, σε συνεργασία με το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, το περιοδικό "ΧΡΗΜΑ - ΑΓΟΡΑ" και το Χρηματιστήριο Αθηνών με θέμα: Διαφάνεια - ρευστότητα και εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, τα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας "ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ", προηγούμενες κρίσεις στο ελληνικό Χρηματιστήριο.

Για το μέλλον το Περιφερειακό Τμήμα έχει προγραμματίσει:

Στην κεντρική υπηρεσία του ΟΑΕΔ, στη Δ/νση Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, πρόγραμμα επιμόρφωσης με στόχο την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων Πληροφορικής των αυτοαπασχολούμενων μελών του Επιμελητηρίου, μέσα στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" του Γ' ΚΠΣ.

Πρόταση να συμμετάσχει στην Ομάδα Συνεργαζομένων Φορέων της πρότασης ΝΑ Κοζάνης για τις Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης. Μπορεί να συμμετάσχει στον τομέα της Συμβουλευτικής για την προώθηση στην απασχόληση των μελών του.

Στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Καινοτόμων Δράσεων 2000-2006, πρόταση που αφορά στην προσέλκυση χρηματοδοτήσεων εκ μέρους τρίτων για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη Δυτική Μακεδονία.

Στο πλαίσιο του μέτρου 4.6 "Κοινωνία της Πληροφορίας", του ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας, υποβάλαμε πρόταση για τη μηχανοργάνωση του Οικονομικού Επιμελητηρίου, ώστε να εκσυγχρονιστεί και συγχρόνως να μπορεί να εξυπηρετεί τα μέλη του με όσο το δυνατόν καλύτερο τρόπο.

Πρόγραμμα Υποστήριξης Πρωτοβουλιών για νέα μέλη - οικονομολόγους, για την πληροφόρησή τους, με σκοπό την έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση σε τομείς ενδιαφέροντος, όπως απασχόληση, εκπαίδευση, ευρωπαϊκά πρόγραμμα, επαγγελματική κατάρτιση.

Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, ο Αντιπρόεδρος της Τοπικής Διοίκησης του Π.Τ. και μέλος της Συνέλευσης των Αντιπροσώπων κ. Ι. Αποστολίδης αναφέρθηκε σε δύο ζητήματα που απασχολούν τον κλάδο των οικονομολόγων.

— Στη νέα Περιφερειακή Δομή του ΟΕΕ, που τελευταία επιχειρείται να θεσμοθετηθεί, υπογραμμίζοντας την αναγκαιότητα αυτής της ενέργειας διαφοροποιώντας όμως τη θέση του με τη μη πρόβλεψη Νομαρχιακών Γραφείων στους νομούς - έδρες των Περιφερειών και της Αττικής.

Διακρίνονται από δεξιά, Ι. Παπαγεωργίου, Στ. Τσιμινάκης, Γ. Σουφλιάς, Εμ. Καρακάσης, Ι. Αποστολίδης, Ηλ. Ευθυμίου

Στη σημασία και στο κύρος που προσδίδει στο φορέα μας ο παρεμβατικός του ρόλος στις τοπικές κοινωνίες, καθώς και στην αύξηση των οικονομικών πόρων του ΟΕΕ, αναφέρθηκε ο κ. Φ. Γκούπας, μέλος της Συνέλευσης των Αντιπροσώπων και πρώην πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος

7

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

— Στο Ασφαλιστικό Ταμείο, το οποίο, όμως, δεν έχει τη μορφή που τα μέλη του είχαν οραματίστει από τα πρώτα χρόνια δημιουργίας του ΟΕΕ. Στην παρούσα φάση, τόνισε ο κ. Αποστολίδης, αν και είμαστε ο πρώτος φορέας, που οραματίστηκε και αποφάσισε τη δημιουργία Επαγγελματικού Ασφαλιστικού Ταμείου, κωλυσιεργούμε αδικαιολόγητα. Διαφοροποιήθηκε με το δεύτερο πυλώνα, αυτόν της αλληλεγγύης, προσθέτοντας ότι το ΟΕΕ πρέπει με μεγαλύτερη ευαισθησία να αντιμετωπίζει τέτοιου είδους ζητήματα, προτείνοντας τρόπους αύξησης του κεφαλαίου αυτού του πυλώνα.

Στις εκδηλώσεις, όπου εκ μέρους της Κεντρικής Διοίκησης, παρευρέθηκαν, ο γενικός γραμματέας του Οικονομικού Επιμελητηρίου κ. Γιώργος Σουφλιάς και το μέλος της Κεντρικής Διοίκησης κ. Γρ. Σκαφίδας.

Ο κ. Σουφλιάς αναφέρθηκε στην προσπάθεια που καταβάλλεται εκ μέρους της Κεντρικής Διοίκησης για την κατοχύρωση των οικονομολογικών επαγγελμάτων.

Για τον Οικονομολόγο στο δημόσιο τομέα, ο κ. Σουφλιάς είπε ότι το ΟΕΕ ζήτησε την αντικατάσταση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ΠΔ 50/2001, που αναφέρεται στον καθορισμό των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του Δημοσίου. Συγκεκριμένα το ΟΕΕ, είπε ο κ. Σουφλιάς πρότεινε "όταν ο κλάδος είναι αμιγώς οικονομικός ή λογιστικός να περιορίζονται με την προκήρυξη τα προσόντα διορισμού σε πτυχία οικονομικών σχολών".

Ταυτόχρονα, για να έχει εφαρμογή η ανωτέρω τροποποίηση του ΠΔ 50/2001, ζητήθηκε νομοθετική ρύθμιση, ώστε στους οργανισμούς του Δημοσίου να περιλαμβάνονται χωριστοί κλάδοι οικονομολόγων και λογιστών.

Επίσης, αναφέρθηκε στις δυσλειτουργίες που παρουσιάζονται με την εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων, που ρυθμίζουν θέματα ελέγχων σε ΑΕ, οι οποίες δεν υπάγονται στον υποχρεωτικό έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές – λογιστές. Δυσλειτουργίες που οφείλονται στο ότι δεν έχει προβλεφθεί ο φορέας, ο οποίος θα παρακολουθεί την εφαρμογή του σχετικού θεσμικού πλαισίου, καθώς επίσης και στο ότι δεν έχει προβλεφθεί η έκδοση άδειας άσκησης επαγγέλματος του ελεγκτή του Ν. 2190/1920.

Για να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοιες καταστάσεις και για να λειτουργήσει στην πράξη ο έλεγχος των ανωνύμων εταιρειών που δεν ελέγχονται υποχρεωτικά από ορκωτό ελεγκτή – λογιστή, κρίνεται απαραίτητο, υπογράμμισε ο ΓΓ του ΟΕΕ, η εφαρμογή του σχετικού θεσμικού πλαισίου, να ανατεθεί στο Οικονομικό Επιμελητήριο.

Τέλος, ο γγ της Κεντρικής Διοίκησης του ΟΕΕ, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στο ρόλο και την προσφορά που πρέπει να έχει το ΟΕΕ στα οικονομικά δρώμενα της χώρας, υπογραμμίζοντας ότι η πολιτεία δεν αναγνωρίζει ακόμη, στο βαθμό που θα έπρεπε, το ΟΕΕ ως Σύμβουλο της Πολιτείας.

Ο κ. Σκαφίδας τόνισε ότι οι οικονομολόγοι είναι ο κορμός λειτουργίας της οικονομικής ζωής της χώρας και πρέπει να διεκδικήσουν τη θέση τους στην κοινωνία. Ιδιαίτερα στάθηκε στο Ασφαλιστικό Ταμείο και στις προσπάθειες που καταβάλλονται, ώστε αυτό να ολοκληρωθεί μέχρι τη Σύνοδο του Δεκεμβρίου, στη βοήθεια που πρέπει να παρέχεται στους νέους συναδέλφους και ιδιαίτερα στους ανέργους με την πραγματοποίηση εξειδικευμένων σεμιναρίων.

Επίσης, αναφέρθηκε στο σύνολο των θετικών ενεργειών και αποτελεσμάτων της Κεντρικής Διοίκησης, τα οποία, όπως σημείωσε, είναι αποτέλεσμα του συναινετικού κλίματος που υπάρχει μεταξύ των μελών της Διοίκησης του ΟΕΕ.

Τέλος, διατύπωσε την αναγκαιότητα και τη σημασία της αμφίδρομης ενημέρωσης μεταξύ των διοικήσεων των Περιφερειακών Τμημάτων και της Κεντρικής Διοίκησης.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΤΗΣ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ

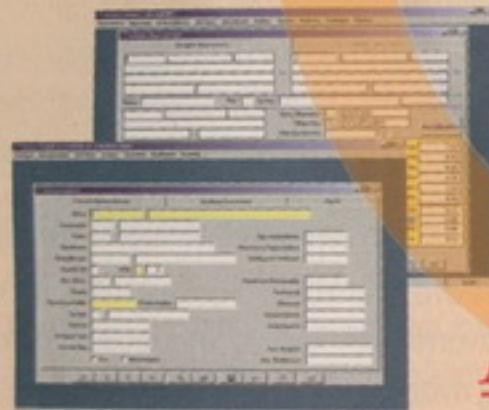
ME DRIVERS ΤΥΠΟΥ Α' ΚΑΙ Β'

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

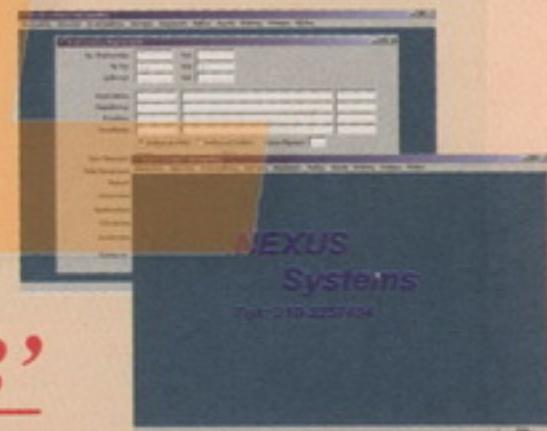
ICS ALGOBOX

Αναλαμβάνουμε την προμήθεια, εγκατάσταση, προσαρμογή του μηχανισμού στο λογισμικό της εταιρίας σας καθώς και τεχνική υποστήριξη, σε πολύ ανταγωνιστικές τιμές.

NEXUS TRADE

Με drivers τύπου Β'

Εμπορικό - Αξιόγραφα - Λογιστικό - Αναλυτική Λογιστική
Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

**Η ολοκληρωμένη και πιστοποιημένη λύση
αναβάθμισης της μηχανογράφησής σας με σύγχρονο
λογισμικό - ERP windows client server
σε εξαιρετικά ανταγωνιστικές τιμές.**

Πρόγραμμα περαιώσης εξαετίας
ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΣ
Για βιβλία Γ' κατηγορίας **Τιμή €90**

NE_XUS SYSTEMS
SOFTWARE - HARDWARE - NETWORKS

Αιόλου 68 , Αθήνα , 10559 Τηλ . 210-3257434 Fax . 210-3257436

E-mail: info@nexus.gr

Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας

Alter Eco II- Ισπανία

Λοκληρώθηκε ο δεύτερος κύκλος του προγράμματος Alter Eco με την επωνυμία «Alter Eco II», που πραγματοποιήθηκε στην Κουένκα (Cuenca) της Ισπανίας, με τη συμμετοχή νέων οικονομολόγων από την Αυστρία (Youth Group Steyr), τη Γαλλία (Association Segala - Limargue), την Ελλάδα (Οικονομικό Επιμελητήριο Αν. Μακεδονίας) και την Ισπανία (Ayuntamiento de Cuenca).

Το «Alter Eco II» ήταν επέκταση και συνέχεια του προγράμματος «ΝΕΟΛΑΙΑ», με τον τίτλο «ALTER ECO», που υλοποίήσε το Περιφερειακό Τμήμα Αν. Μακεδονίας του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας τον Ιούνιο του 2003 στους Νομούς Δράμας, Καβάλας και Σερρών.

Ο σκοπός του «Alter Eco II» ήταν η γνωριμία και η ανταλλαγή απόψεων, ιδεών και εμπειριών, νέων οικονομολόγων επάνω στα αναπτυξιακά ζητήματα περιοχών που εξετάζουν τις περιβαλλοντικές «πιγές ανάπτυξης», λαμβάνοντας συβαρά υπόψη τις «κλασικές» αντιλήψεις περί οικονομικής ανάπτυξης, οι οποίες εφαρμόζονται τα τελευταία 50-60 χρόνια.

Το βασικό σημείο του προγράμματος, που πρέπει να αναφερθεί και για το οποίο πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, είναι το περιβάλλον. Το περιβάλλον, στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, έχει αναχθεί ως το κεντρικό σημείο που διαπνέει τη φιλοσοφία ζωής και ανάπτυξης όλων των σχεδίων που εφαρμόζονται στην Κουένκα της Ισπανίας.

Η διαπήρηση και η ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και η ανταλλαγή απόψεων σε πρακτικές μεθόδους και εφαρμοσμένες τεχνικές, που προωθήθηκαν μέσα από το πρόγραμμα, είχαν ως στόχο την προβολή αρμονικής ισορροπίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος με τη συνεχή ανάπτυξη της περιοχής.

Στη θετική έκβαση του αποτελέσματος σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και η επιτυχής προσέγγιση κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων όπως:

1. Οι επικοινωνίες - μεταφορές, με κύριο χαρακτηριστικό το σεβασμό και την προστασία του οικολογικού συστήματος
2. Τα δημογραφικά και γεωγραφικά στοιχεία με ιδιαίτερη ευαισθησία, στη, χωρίς κοινωνικές επιπτώσεις, ενσωμάτωση των μεταναστών. Διαχωρίζοντάς τους σ' αυτούς που προέρχονται από τις χώρες:
  - a. Της Ανατολικής Ευρώπης, όπως Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ουκρανία, και οι οποίοι έχουν επισημονική κατάρτιση.
  - Επιθυμία των αρχών της Cuenca είναι η πλήρης αξιοποίησή τους με ικανοποιητικά υψηλές αποδοχές, με στόχο τη γρήγορη ενσωμάτωσή τους στην τοπική κοινωνία με την απόκτηση της ισπανικής υπηκοότητας μετά από κάποια χρόνια εργασίας.
  6. Της Λατινικής Αμερικής, οι οποίοι απασχολούνται σε οικιακές κυρίως εργασίες. Αυτοί λόγω του επικοινωνιακού πλεονεκτήματος που έχουν (ισπανόφωνοι) ενσωματώνονται γρήγορα. Συνήθως, μετά από 2 χρόνια εργασίας μπορούν

να υποβάλουν αίτημα για απόκτηση της ισπανικής υπηκοότητας.

γ. Των αραβικών χωρών και οι οποίοι απασχολούνται σε χειρωνακτικές εργασίες, όπως κατασκευές δρόμων κλπ. Δεν υπάρχει περίπτωση απόκτησης ισπανικής υπηκοότητας.

3. Το περιβάλλον που αποτελεί βασική πηγή οικονομικής δραστηριότητας με την εκμετάλλευση των δασικών εκτάσεων και την τουριστική αξιοποίηση της περιοχής.

4. Ο τουρισμός με τη θέσπιση κινήτρων, που σκοπό είχαν την ανάδειξη της παλιάς πόλης αφ' ενός, και τη δημιουργία και οικοδόμηση έργων υποδομής αφ' ετέρου, με στόχο τη διαπήρηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Με αυτόν τον τρόπο, αναδεικνύεται η παλιά πόλη και ανακαίνιζονται παραδοσιακά κτίρια, όπου στεγάζονται το Μουσείο Τεχνολογίας και Σύγχρονης Τέχνης, Επιστήμης και Ιστορίας, τα

δύο σύγχρονα Μουσεία Εικαστικών Τεχνών, το Μουσείο Κλασικών Εικαστικών Τεχνών, το τοπικό πανεπιστήμιο, με τη λειτουργία σχολών και τμημάτων που σχετίζονται με τον τουρισμό και, τέλος, τη λειτουργία ξενοδοχειακών μονάδων και καταλυμάτων, που στεγάζονται σε παραδοσιακά κτίσματα.

Αξιοσημείωτη ανάπτυξη στην περιοχή της Cuenca γνωρίζουν ο οικοτουρισμός και ο αγροτουρισμός.

Από το ΟΕΕ Αν. Μακεδονίας, συμμετείχαν, ο πρόεδρος του ΟΕΕ Καβάλας κ. Παπαδόπουλος Κώστας, ως συντονιστής και οι εξής νέοι κάτω των 25 ετών: Δόμνα Κρικοπούλου (Νομός Δράμας), Σταυρούλα Καραγεώργη, Μάρθα Χατζησάββα, Εμμανουήλ Νικολάου (Νομός Καβάλας), Χαρίκλεια Μοσχοφίδου και Ιωάννης Φαρμάκης (Νομός Σερρών).

University of Leicester

MBA - MSc

- in Finance
- in Marketing
- in Psychology of Work
- in Occupational Psychology
- Diploma in Management

- To Leicester MBA είναι αναγνωρισμένο από το Association of MBA's (AMBA)
- To University of Leicester κατατάσσεται στα 17 καλύτερα Βρετανικά Πανεπιστήμια.
- To Leicester MBA, προσφέρει τη δυνατότητα απόκτησης ειδικών γνώσεων σε:

Maritime Management, αλλά και σε 7 άλλη σύγχρονες εδικεύσεις.

UniS

- MSc in Operations and Logistics Mgt
  - MSc in Human Resource Mgt
  - MSc in e-business Mgt
  - MSc in Mgt
- The Surrey Business School is No1 in Britain

Heriot-Watt University
Edinburgh

- MSc in Property Investment and Finance (RICS Accredited)

C.I.M.A. • Professional Qualification (Course Provider)

11

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

iCon International Training

«Με σεβασμό στην εκπαίδευση και αξιοπιστία»

Athens: Tel.: 210-9248534, Fax: 210-9248695

Thessaloniki Tel/Fax: 2310-264570

Web: www.icon.gr, e-mail: info@icon.gr

Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας

Υποχρεωτική η γνωμοδότηση των Επιστημονικών Φορέων ΝΠΔΔ σε κάθε νομοθέτημα

Να θεσμοθετηθεί ως υποχρεωτική η γνωμοδότηση του αρμόδιου επιστημονικού φορέα σε κάθε νομοθέτημα, καθώς και σε κάθε κανονιστικό κείμενο, που αφορά σε σημαντικά θέματα κοινωνικής φύσεως (ΠΔ, Υπουργική Απόφαση). Αυτό αποφάσισαν, σε κοινή σύσκεψη οι εκπρόσωποι του Οικονομικού Επιμελητηρίου, του Τεχνικού Επιμελητηρίου, του ΓΕΩΤΕΕ, του Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας (ΔΣΑ) και του Ιατρικού Συλλόγου Αθήνας (ΙΣΑ).

Κατά τη συνάντηση, συμφωνήθηκε να διατυπωθεί – τις επόμενες μέρες – το αίτημα τεκμηριωμένα και να υποβληθεί τόσο στον πρωθυπουργό, όσο και τους άλλους πολιτικούς αρχηγούς. Παράλληλα, αποφασίστηκε να υπάρξει, μεταξύ των φορέων, συστηματικότερη συνεργασία για μια σειρά θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό να συσταθεί κοινή επιτροπή, η οποία θα μελετήσει και

θα διατυπώσει θέσεις για τα θέματα εκπαίδευσης.

Στη συνάντηση μετείχαν: Οι Πρόεδροι του ΟΕΕ κ. Αλαμάνος, του ΤΕΕ κ. Αλαβάνος, του ΓΕΩΤΕΕ κ. Παπαβασιλείου, του ΔΣΑ κ. Παξινός και του ΙΣΑ κ. Ρικάκης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ Κεντρικής Μακεδονίας

Δύο ημερίδες πραγματοποίησε το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του Οικονομικού Επιμελητηρίου στη Θεσσαλονίκη. Στην πρώτη, με θέμα "Οι εναλλακτικές στρατηγικές δράσης των επιχειρήσεων της Θεσσαλονίκης, για την αντιμετώπιση του επερχόμενου ανταγωνισμού από την παγκοσμιοποίηση των αγορών", εκ μέρους του Περιφερειακού Τμήματος, μίλησε ο κ. Ι. Νάνος, με θέμα "Η εναλλακτική στρατηγική ή μονόδρομος στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία". Συνδιοργανώτες της ημερίδας ήταν το Α' Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Θεσσαλονίκης και το Athens GSM. Στη δεύτερη ημερίδα, που πραγματοποιήθηκε στο Πολεμικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και είχε θέμα "Η εφαρμογή του Γ' ΚΠΣ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας", κεντρικοί ομιλητές ήταν ο βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. Αδάμ Ρεκούζας και ο γενικός διευθυντής του ΚΕΠΑ - ANEM κ. Ιωάννης Τσάρας.

Επίσης, η τοπική Διοίκηση του ΠΤ Κεντρικής Μακεδονίας προγραμμάτισε και υλοποίησε δύο σεμινάρια για νέους οικονομολόγους με θέμα Μηχανογραφημένη Λογιστική και Φορολογία.

Στα πλαίσια του Money Show 2003, το Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας διοργανώνει ημερίδα με θέμα "Ο ρόλος του Οικονομολόγου σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες". Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στις 14 - 12- 2003 και ώρα 18.00 στο ξενοδοχείο «Hyatt Regency».

ΦΑΚΕΛΟΣ

«Οικονομική και πολιτική ανάπτυξη
(τότε και τώρα - από τότε μέχρι τώρα)
ανακατατάξεις, διαφορές»

ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ Μ. Γραμματέας ΠΑΣΟΚ

ΜΕΪΜΑΡΑΚΗΣ Ε. Γραμματέας της ΚΕ της ΝΔ

ΜΠΕΛΛΟΥΤΕΛ. Μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ

ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ Δ. Μέλος της ΠΓ του Συνασπισμού

ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ Δ. Πρόεδρος ΣΒΒΕ

ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. Πρόεδρος της ΓΣΕΕ

ΑΛΑΒΑΝΟΣ Γ. Πρόεδρος του ΤΕΕ

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. Πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ

Οικονομική και πολιτική ανάπτυξη (τότε και τώρα από τότε μέχρι τώρα) ανακατατάξεις διαφορές

H17η Νοεμβρίου είναι μια ξεχωριστή μέρα για τη σύγχρονη ιστορία της χώρας. Είναι η μέρα που σφράγισε την αρχή του τέλους για την αιματοθαμμένη επτάχρονη δικτατορία. Είναι η μέρα που σημάδεψε την πορεία της χώρας, κλείνοντας οριστικά και αμετάκλητα την πόρτα σε μια περίοδο μακράς πολιτικής ανωμαλίας, κατά τη διάρκεια της οποίας υπήρξε συστηματική φαλκίδευση των δημοκρατικών και ατομικών ελευθεριών.

Σήμερα, αν και έχουν περάσει 29 χρόνια από την πτώση της δικτατορίας, όλοι θυμόμαστε - δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να θυμόμαστε - τη βάρβαρη περιπέτεια που έζησε η χώρα. Τα βιώματα του χτες έχουν γίνει μνήμες του σήμερα για μας και τα παιδιά μας. Μνήμες πολύτιμες και σωτήριες, που λειτουργούν σαν αδιάφευστη πυξίδα για τις επιλογές του παρόντος και του μέλλοντος.

Όλοι θυμόμαστε το καθεστώς ανελευθερίας, καταπίεσης, αυταρχισμού και μισαλλοδοξίας. Το καθεστώς των διώξεων, των φυλακίσεων, των βασανιστηρίων, ακόμη και των δολοφονιών. Ενας λαός χωρίς μνήμη, άλλωστε, είναι ένας λαός σβησμένος από το χάρτη, κι αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε ποτέ.

Σήμερα, 29 χρόνια μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Ελλάδα, οι Ελληνες ζούμε την πιο μακρά περίοδο δημοκρατικής ομαλότητας που έχει ζήσει ποτέ η χώρα μας. Κι αυτό συμβαίνει γιατί ως χώρα, ως κοινωνία, ως πολίτες έχουμε επιλέξει το δρόμο που θέλουμε να ακολουθήσουμε: Το δρόμο των αλλαγών και των προσαρμογών στη νέα πραγματικότητα. Το δρόμο του πολιτικού και οικονομικού εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας.

Είναι πολλές και αδιαμφισβήτητες οι αλήθειες που πιστοποιούν και επικυρώνουν την απόσταση που έχουμε διανύσει όλα αυτά τα χρόνια:

- Κατ' αρχήν, η εδραιωμένη Δημοκρατία μας, που αποτελεί σταθερό θεμέλιο για την ανάπτυξη και ευημερία των πολιτών.
- Η οριστική υπέρβαση των διαιρέσεων του Εμφυλίου Πολέμου και η μαζική κινητοποίηση και συμμετοχή στην πολιτική, που προωθεί διαχρονικά το ΠΑΣΟΚ, αναμφίβολα, οδήγησαν σε μια κοινωνία που απελευθέρωσε τη δημιουργικότητα όλων των Ελλήνων και εδραίωσαν το αίσθημα συνοχής και αλληλεγγύης.
- Η εναρμόνιση της ελληνικής συνταγματικής τάξης με τη λογική της νεοτερικότητας (κράτος δικαίου, κοινωνικό κράτος κτλ.), που κατέστησε την Ελλάδα ισότιμο εταίρο των υπόλοιπων Ευρωπαϊκών Δημοκρατιών.
- Ο γενικότερος εξορθολογισμός της λειτουργίας του πολιτικού συστήματος και του μηχανισμού αποφάσεων που σταδιακά έχει επιφέρει η ένταξή μας στην ΕΕ.
- Η αυξανόμενη ενασχόληση με την ουσιαστική βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχει η Δημόσια Διοίκηση.
- Η διαρκής αναζήτηση για μεγαλύτερη διαφάνεια στο δημόσιο βίο, και τέλος

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΤΙΔΗΣ
Γραμματέας ΚΕ ΠΑΣΟΚ

- Ο πρωταγωνιστικός ρόλος της Ελλάδας στο νέο διεθνές περιβάλλον, μέσα από την ενσωμάτωση της χώρας μας στο κέντρο, και όχι στην ημιπεριφέρεια, του διεθνούς πολιτικού συστήματος.

Όλα τα παραπάνω συντείνουν σε μία κυρίαρχη παραδοχή: Το θεσμικό και νομικό οπλοστάσιο, με το οποίο έχει θωρακίσθει η Δημοκρατία μας από το 1981 και μετά, εγγυάται την απρόσκοπτη πορεία και παρουσία της Ελλάδας στην Ευρώπη και τον κόσμο.

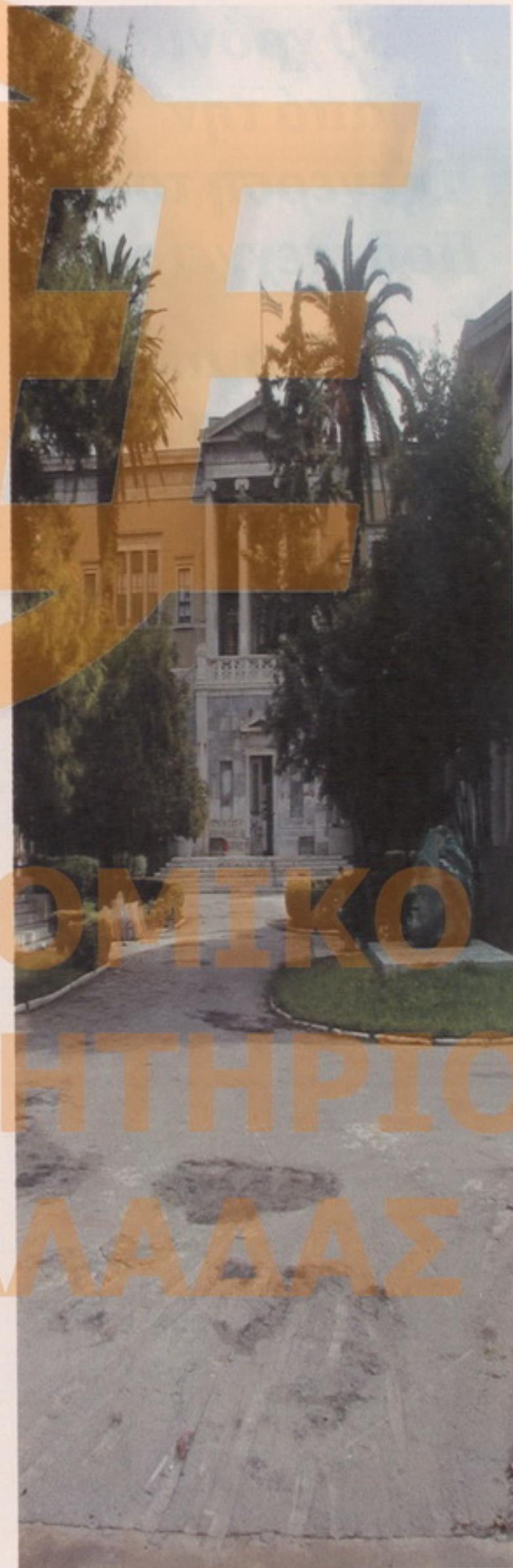
Το ΠΑΣΟΚ, ως υπεύθυνη κυβέρνηση της χώρας, που έχει τη ρητή εντολή της λαϊκής ετυμηγορίας, και ως ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα, θα συνεχίσει το έργο του για την περαιτέρω αναβάθμιση της ποιότητας της Δημοκρατίας μας και των θεσμών της.

Διότι, σήμερα, ο μόνος κίνδυνος για τη Δημοκρατία είναι η επανεμφάνιση ενός νοσηρού κλίματος με φαινόμενα θεσμικού εκφυλισμού, πολιτικής καχυποψίας, ροπής προς την καταγγελία των πάντων, ανέξοδης ρητορικής περί διαπλοκής και διαφθοράς.

Γί' αυτό και συνεχίζουμε να ενισχύουμε τη Δημοκρατία μας με ένα πρωτόγνωρο, για τα ελληνικά δεδομένα, πρόγραμμα θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Μεταρρυθμίσεις, που αφορούν πέντε ξεχωριστές θεματικές ενότητες:

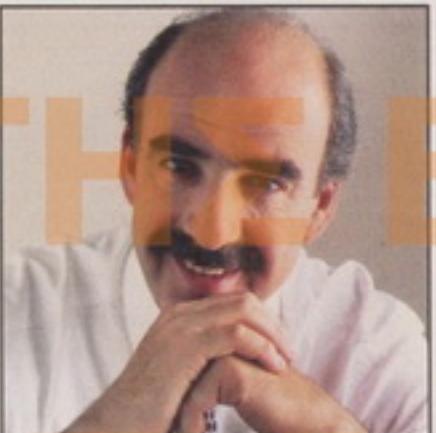
- Τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, τη διαφάνεια στη διαχείριση των οικονομικών τους, τον έλεγχο των προεκλογικών δαπανών.
- Το «πόθεν έσχες» των πολιτικών, δικαστών και κρατικών λειτουργών.
- Την εντεινόμενη εκστρατεία για την πάταξη της διαφθοράς και της συναλλαγής στο Δημόσιο, τη διαφάνεια στη λειτουργία των κρατικών υπηρεσιών και την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος.
- Τη διοικητική μεταρρύθμιση που εδράζεται στην αξιολόγηση, στην αξιοκρατία, στη διαφάνεια και τη γνώση.
- Την αξιολόγηση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων που βασίζεται στην περιφερειακή συγκρότηση της χώρας και την αποκέντρωση.

Αυτή είναι, άλλωστε, η παρακαταθήκη που μας αφήνει ο αντιδικτατορικός αγώνας: Η διαρκής πρόκληση να αντιμετωπίζουμε κινδύνους που απειλούν να αποδυναμώσουν τη Δημοκρατία μας. Η διαρκής πρόκληση να εναρμονίσουμε πιο δημιουργικά την ελευθερία με την ισότητα και την κοινωνική συνοχή.

«30 χρόνια από την Εξέγερση του Πολυτεχνείου: Οικονομική Ανάπτυξη Πολιτική Στασιμότητα Κοινωνική Ανισοκατανομή»

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΕΤΜΑΡΑΚΗΣ

Γραμματέας Κεντρικής Επιτροπής
Νέας Δημοκρατίας
Βουλευτής Β' Αθηνών

Tριάντα χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου οι μνήμες είναι πικρές. Η εναντίωση της συντριπτικής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού σε ένα δικτατορικό καθεστώς και η προσήλωση στην πίστη για τις αρχές της δημοκρατίας και της ελευθερίας δείχνουν σήμερα ξεπερασμένες και ανώφελες. Και όμως είναι εξαιρετικά επίκαιρες.

Τριάντα χρόνια πριν, η οικονομική κατάσταση των Ελλήνων πολιτών ήταν σαφώς υποδεέστερη σε σχέση με σήμερα. Η κρατική παρέμβαση, θεμέλιος λίθος όλων των απολυταρχικών καθεστώτων, διατρούσε μεν τις τιμές των προϊόντων χαμηλές, αλλά οι μισθοί ήταν εξωπραγματικά πενιχροί. Το επίπεδο διαβίωσης έδειχνε, αλλά δεν ήταν, καλύτερο. Με την έλευση της δημοκρατικής νομιμότητας επήλθε και η οικονομική ανάπτυξη. Κυρίαρχο στοιχείο αυτής της εξέλιξης ήταν η είσοδος της χώρας στην τότε ΕΟΚ. Με την πάροδο του χρόνου και τη σταδιακή εμπέδωση της αρχής της ελευθερίας στην οικονομική δραστηριότητα, με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, επήλθε η πραγματική άνοδος του βιοτικού επιπέδου. Σήμερα απολαμβάνουμε καλύτερη ποιότητα ζωής, τόσο λόγω των υψηλότερων εισοδημάτων όσο και λόγω της διευρυμένης επιλογής, σε ποσότητα αλλά και ποιότητα, αγαθών και υπηρεσιών. Το επίτευγμα αυτό είναι άμεσο αποτέλεσμα της ελευθερίας και της δημοκρατίας στη λειτουργία των επιχειρήσεων. Η ελληνική εμπειρία των τελευταίων τριάντα ετών μάς διδάσκει ότι μόνο σε πολιτεύματα, όπου κυριαρχούν η ελευθερία, η δημοκρατία και η ισονομία ευκαιριών μπορεί να επέλθει οικονομική ανάπτυξη.

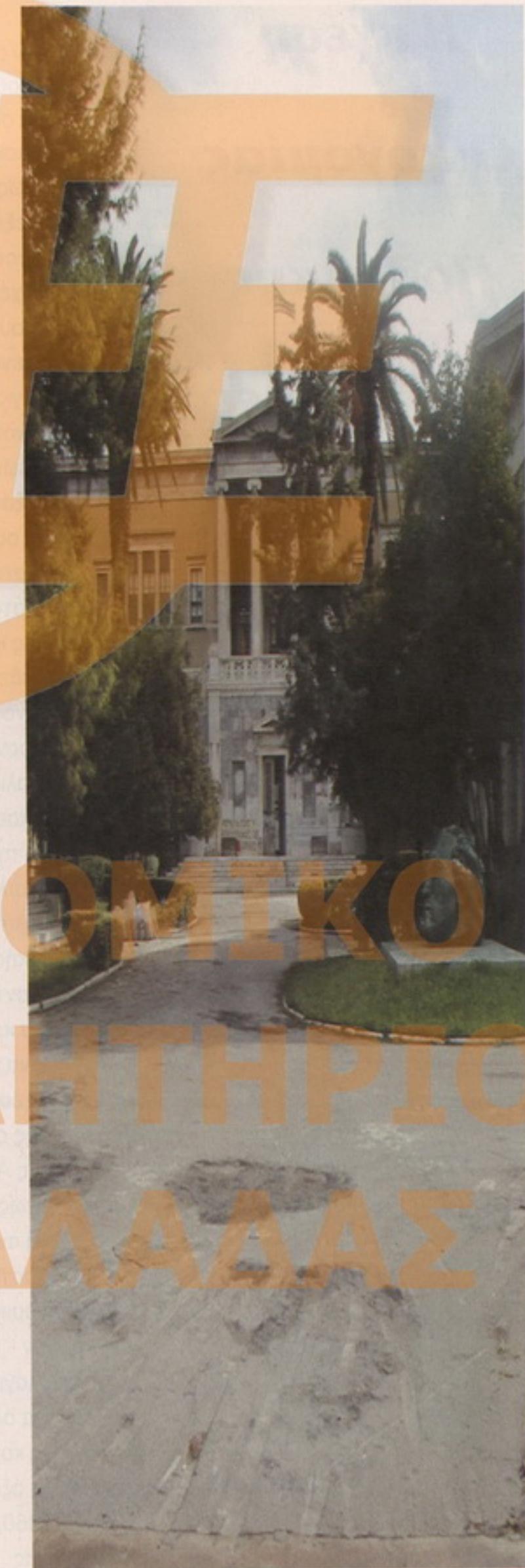
Η εξέγερση του Πολυτεχνείου αφορούσε, κυρίως, στις πολιτικές ελευθερίες. Ομως, στον τομέα της πολιτικής, η σημερινή πραγματικότητα μοιάζει να είναι παντελώς ξένη προς εκείνους τους σκοπούς. Με τη φωτεινή εξαίρεση της θεμελίωσης του δημοκρατικού πολιτεύματος και την ενσωμάτωση όλων των πολιτικών σχηματισμών στο κοινοβουλευτικό σύστημα, κυρίως χάρη στον Κωνσταντίνο Καραμανλή, η χώρα δεν έχει να επιδείξει τίποτε άλλο παρά στασιμότητα στην πολιτική της εξέλιξη. Η σταδιακή μετατόπιση των διεκδικήσεων από εθνικό - συλλογικό επίπεδο σε επίπεδο τοπικών κοινωνιών δε βρίσκει έκφραση στο σημερινό πολιτικό τοπίο. Η Ελληνική Δημοκρατία έχει κατακτήσει τη διάρκεια αλλά όχι την εμβάθυνσή της. Η εξέλιξη αυτή είναι άμεσο αποτέλεσμα της μακράς διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ, το οποίο στις περισσότερες

περιπτώσεις έθετε ως προτεραιότητα το κομματικό και όχι το κοινωνικό όφελος. Ως προς τούτο, ο σκοπός της εξέγερσης του Πολυτεχνείου μοιάζει να έχει προδοθεί. Τα ιδανικά της δημοκρατίας και της ελευθερίας δε βρίσκουν καμία ανταπόκριση στο σημερινό πολιτικό σύστημα. Η δικτατορία των συνταγματαρχών έχει αντικατασταθεί από την επικυριαρχία των κρατικοδίαιτων διαπλεκομένων συμφερόντων. Η διεκδίκηση των πολιτικών ελευθεριών είναι και σήμερα επίκαιρη, όπως και τότε. Η χώρα χρειάζεται βαθύτερη και πιο συμμετοχική δημοκρατία, αναβάθμιση των δημοκρατικών θεσμών, περισσότερο ελεγκτικό και λιγότερο παρεμβατικό κράτος, ελεύθερη πολιτική έκφραση και απεξάρτηση της πολιτικής από οικονομικά συμφέροντα.

Η οικονομική ανάπτυξη της χώρας, σε συνδυασμό με την πολιτική στασιμότητα, έχει οδηγήσει σε κοινωνική ανισοκατανομή. Η «πάλη των τάξεων» του 1973 έχει εκφυλισθεί σε αγώνα για την κοινωνική ανέλιξη το 2003, με αποτέλεσμα τη δημιουργία νεόπλουτων και νεόπτωχων. Η μαζική προσέλευση οικονομικών μεταναστών δημιουργεί νέα δεδομένα για την κοινωνική διάρθρωση της χώρας, τα οποία παραμένουν αδιευκρίνιστα, λόγω της απουσίας ενεργών πολιτικών ενσωμάτωσης των μεταναστών. Η μακρά διακυβέρνηση της χώρας από το ΠΑΣΟΚ και η νοοτροπία άκοπου και γρήγορου πλουτισμού που καλλιέργησε επί σειρά ετών, έχουν δημιουργήσει μια πιο άνιση και άδικη κοινωνία. Οι διεκδικήσεις για κοινωνική ισότητα το 1973 έχουν απεμποληθεί από την πραγματικότητα της κοινωνικής ανισότητας το 2003 και η απαίτηση για κοινωνική δικαιοσύνη το 1973 έχει αντικατασταθεί από την επιθυμία για πολυτελή διαβίωση το 2003. Η κοινωνική μετεξέλιξη της Ελλάδος πρέπει να στηριχθεί στις αρχές της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της ισοπολιτείας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης, ειδάλλως ελλοχεύουν ανεπανόρθωτες ρίζεις στον κοινωνικό ιστό της χώρας.

Τριάντα χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου όλα μοιάζουν τόσο διαφορετικά αλλά και τόσο ίδια. Η σημερινή πραγματικότητα είναι διαφορετική λόγω της ανόδου του βιοτικού μας επιπέδου, αλλά είναι ίδια σε ό,τι αφορά την προσπάθεια για την επίτευξη συνθηκών πολιτικής ανέλιξης και κοινωνικής δικαιοσύνης. Τα ιδανικά του 1973 για δημοκρατία και ελευθερία έχουν υποκύψει στον πειρασμό της ευδαιμονίας. Είναι, άραγε, τόσο δύσκολο να βρούμε την ισορροπία μεταξύ της πολιτικής ανέλιξης και της οικονομικής ανάπτυξης; Μήπως τόσα χρόνια κοιτάζαμε στη

Η σχέση Οικονομίας Πολιτικής από το χθες στο σήμερα

18

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΕΛΕΝΗ ΜΠΕΛΑΟΥ
Μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ
υπεύθυνη του Τμήματος
Οικονομίας

Το παρόν αφιέρωμα των «Οικονομικών Χρονικών» δίνει τη δυνατότητα μιας πλατύτερης προβολής ιστορικών διδαγμάτων, ώστε η παρούσα και μελλοντική δράση να γίνει πιο συνειδητή και αποτελεσματική. Κριτήριο - κλειδί είναι: Διδάγματα και δράση για ποιους;

Επομένως, ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά στη σχέση Οικονομίας - Πολιτικής για τις εξεγερμένες, αλλά και τις ευρύτερες λαϊκές δυνάμεις;

Κατά πόσον οι 30ετείς οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις ανέτρεψαν τον πυρήνα της σχέσης Οικονομίας - Πολιτικής, που υπήρχε ή αμφισβητήθηκε με την εξέγερση του Πολυτεχνείου;

Στην εξέγερση του Πολυτεχνείου, σε επίπεδο συνθημάτων, συμπεριέχονταν στοιχεία σύγκρουσης και ρήξης με την οικονομική κυριαρχία του μεγάλου κεφαλαίου, των μονοπωλίων, των ιμπεριαλιστικών ενώσεων του NATO και της EOK, των ξένων βάσεων, με στοιχεία σύγκρουσης και ρήξης με μια συγκεκριμένη μορφή της πολιτικής εξουσίας τους, τη στρατιωτικο-δικτατορική. Βεβαίως, δεν έλειψαν και τα συνθήματα σύγκρουσης και ρήξης με κάθε μορφή πολιτικής εξουσίας του οικονομικού κατεστημένου. Ομως, το σύνολο της εργατικής και κοινωνικής οργάνωσης, σε προσανατολισμό, αλλά και σε βαθμό οργάνωσης, σχεδιασμού, μαζικότητας, ετοιμότητας και επαγρύπνησης, απείχε κατά πολύ εκείνου, που θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως Λαϊκό Μέτωπο αμφισβήτησης και σύγκρουσης με το οικονομικό κατεστημένο της Ελλάδας, αυτό που με μια συγκεκριμένη μορφή υπηρετήθηκε από την 7χρονη χούντα.

Η καπιταλιστική εξουσία στην Ελλάδα κλονίσθηκε με σεισμό πάνω από 7 Ρίχτερ κατά τη δεκαετία του 1940. Η αναστήλωσή της απαίτησε για κάποια κρίσιμη χρονική περίοδο τη συμπαράταξη όλων των αντιδραστικών δυνάμεων: Ξένων ιμπεριαλιστικών, βασιλείας, στρατοκρατικών, με διαφορετικές πολιτικές διασυνδέσεις, αστικών πολιτικών δυνάμεων περισσότερο προσδεδεμένων με πιο πρώιμα τμήματα της αστικής τάξης και μηχανισμούς της βασιλείας, αστικών πολιτικών δυνάμεων με συμφέροντα ρήξης με προκαπιταλιστικές επιβιώσεις στο επίπεδο της οικονομίας και του κράτους. Κοινός στόχος: Η διάσωση της ατομικής ιδιοκτησίας στα συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής, η διατήρηση και επέκταση των κυρίαρχων καπιταλιστικών σχέσεων. Απαραίτητο μέσο, ο προσεταιρισμός του μικρού ιδιοκτήτη, το σπάσιμο της συμμαχίας εργατών - αγροτών, που είχε πραγματοποιηθεί κατά την περίοδο της Αντίστασης και του ΔΣΕ, το τσάκισμα των πολιτικών τους δυνάμεων και πρωτίστως του ΚΚΕ.

Ομως, η ανασυγκρότηση της κρατικής μηχανής, η αντανάκλαση των δυνάμεων του αντιδραστικού μετώπου σε όλους τους μηχανισμούς - κατασταλτικούς, διοικητικο-οικονομικούς, εκπαιδευτικούς, διεύθυνσης και διοίκησης όλων των κοινωνικών τομέων - στο πολιτικό σύστημα, δεν μπορούσε να είναι μια αδιατάρακτη συμφωνία αναλογιών.

Γέννημα όλων των αντιθέσεων ήταν και οι αλλεπάλληλες βουλευτικές εκλογές, οι κομματικά μη αμιγείς και σχετικά ασταθείς κυβερνήσεις της δεκαετίας του 1950, η όξυνση αντιθέσεων μεταξύ βασιλείας και αστικών δυνάμεων στη δεκαετία του 1960, η εκδήλωση τάσεων, αλλά και πραξικοπημάτων για συγκέντρωση της εξουσίας.

Hτότε γεωστρατηγική θέση της Ελλάδας στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα (νοτιο-ανατολικό προπύργιο του έναντι του σοσιαλιστικού αντιπάλου), οι αντιθέσεις και η όξυνση του Κυπριακού, η ανάπτυξη του φιλειρηνικού αντιιμπεριαλιστικού κινήματος και των εργατικών αγώνων ήταν το κοινωνικό πολιτικό υπόβαθρο, όπου εν τέλει επικράτησε το απρίλιανό στρατιωτικό πραξικόπεμπα του 1967.

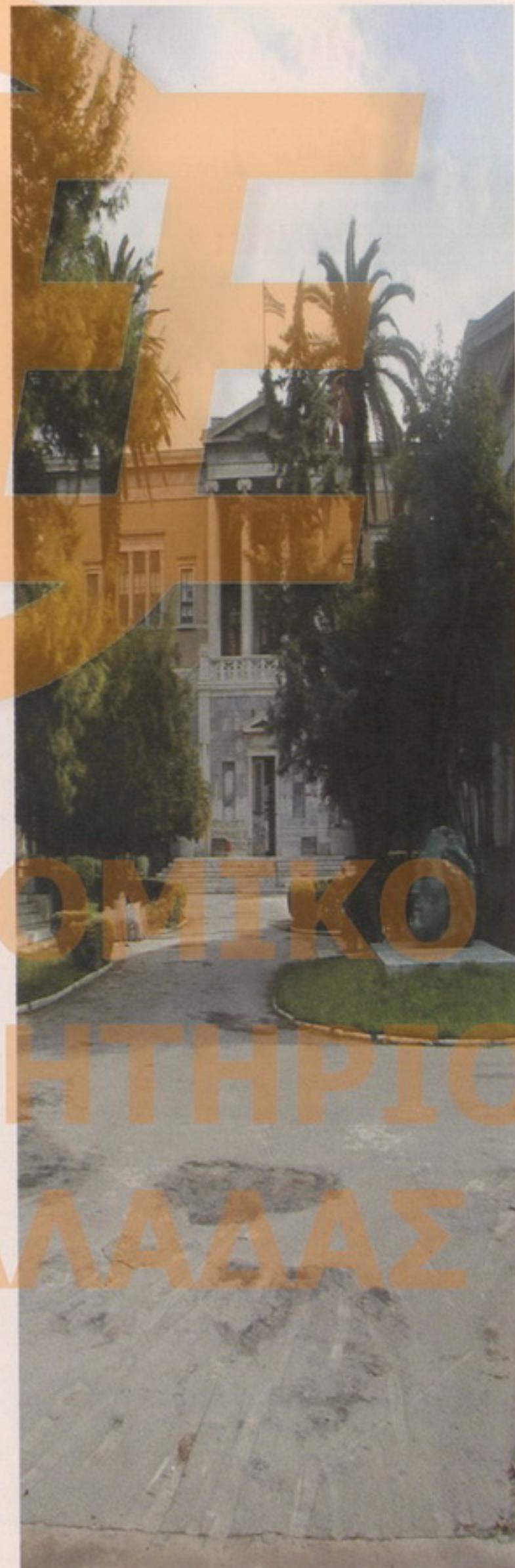
Στο πεδίο της οικονομίας, με επιμέρους διαφοροποιήσεις, επηρεαζόμενες και από τη διεθνή συγκυρία, υπηρετήθηκε η μεγάλη ατομική ιδιοκτησία σε όλη την περίοδο, πριν και κατά τη δικτατορία, όπως και στην 30ετή μεταπολιτευτική περίοδο.

Ο περιορισμός στην έκταση του άρθρου δεν επιτρέπει την ανάδειξη υπαρκτών διαφοροποιήσεων στις πολιτικές: Προσεταιρισμού μεσαίων στρωμάτων, χρήσης γης, διακλαδικής και περιφερειακής οικονομικής πολιτικής, ρυθμίσεων στις σχέσεις ξένου - εγχώριου κεφαλαίου που χαρακτήρισαν την κάθε περίοδο.

Πρόκειται για διαφορές που δεν ανατρέπουν τα κύρια χαρακτηριστικά στη σχέση οικονομίας - πολιτικής που διατρέχει την ελληνική κοινωνία εδώ και 50, και όχι μόνο 30 χρόνια: Την ενδυνάμωση των καπιταλιστικών σχέσεων, την ενσωμάτωση της Ελλάδας στην ΕΟΚική και στην ευρωενωσιακή συμμαχία, την αξιοποίηση όλων των κατασταλτικών μηχανισμών του NATO και των αμερικανικών βάσεων στην Ελλάδα, την αξιοποίηση νέων θεσμών χειραγώγησης των εργατικών αγώνων, λαϊκών διεκδικήσεων και της πολιτικής συνειδητοποίησης (Ευρωστρατός, Ευρωσύνταγμα, Σένγκεν, Εσελον κλπ.). Διαχρονική ανάγκη να ελεγχθεί η κατεύθυνση της εργατικής και λαϊκής αντίδρασης σε μια κοινωνία όπου η σχέση Οικονομίας - Πολιτικής σημαίνει: Κύκλους διεύρυνσης του παραγόμενου κοινωνικού πλούτου με διαρκή περιορισμό του μεριδίου του άμεσου παραγωγού, του μισθωτού εργαζόμενου, του ελευθεροεπαγγελματία, του εργαζόμενου επιστήμονα. Σημεία ανακοπής της διεύρυνσης του παραγόμενου πλούτου, καταστροφής των παραγωγικών δυνάμεων (ανεργία, απαξίωση προϊόντων και μέσων παραγωγής), σχετικής και απόλυτης εξαθλίωσης για σημαντικές κοινωνικές δυνάμεις.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ήταν γέννημα ανάλογων συγκριών, διεθνούς και εγχώριας κρίσης.

Το ιστορικό δίδαγμα είναι η συνειδητοποίηση των προϋποθέσεων αποτελεσματικότερης δράσης πρωτοπόρων και ευρύτερων λαϊκών δυνάμεων σε ώριμες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες. Μέτωπο Λαϊκό, προσανατολισμένο και ικανό για βαθιά ρήξη με την υπάρχουσα σχέση Οικονομίας - Πολιτικής. Μέτωπο διεκδίκησης και κατάκτησης της Λαϊκής Εξουσίας, φορέας της Λαϊκής Οικονομίας, με βάθρα την κοινωνική ιδιοκτησία, τη συνεταιρισμένη μικρή παραγωγή, τον κεντρικό σχεδιασμό κατανομής εργατικού δυναμικού, μέσων και πόρων παραγωγής και της κατανομής του προϊόντος της, με στόχο τη διευρύνηση κοινωνική ευημερία.

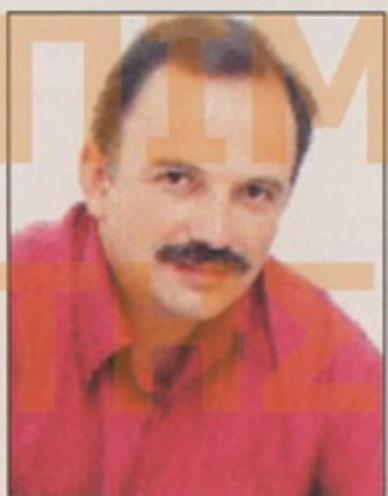

Mia “Ισχυρή οικονομία” που αποδεικνύεται εξαιρετικά αδύναμη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΤΟKE ΕΛΛΑΣ

20

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΙΜΟΥΛΗΣ

Μέλος της ΠΓ
του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ
Υπεύθυνος
για την Οικονομική
& Κοινωνική Πολιτική

H συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ONE ήταν, και εξακολουθεί να αποδεικνύεται καθημερινά, πολιτικά αναγκαία. Η συνολική οικονομική κατάσταση της χώρας όμως και η πραγματική σύγκλιση καρκινοβατούν. Τα δασμολογικά τείχη και οι προστατευτισμοί που επί δεκαετίες όριζαν τους όρους λειτουργίας της οικονομίας καταργήθηκαν, με αποτέλεσμα η ελληνική οικονομία να μετατραπεί σε ανοιχτή, χωρίς να έχει διαμορφώσει, ωστόσο, τους όρους της δικής της διατηρήσιμης ανάπτυξης στο νέο πλαίσιο της ONE. Το ευρώ αντικατέστησε τη δραχμή, αλλά καθώς η ένταξη έγινε με όρους ονομαστικής και όχι πραγματικής σύγκλισης, τα συναφή ελλείμματα παραμένουν.

Η πολυδιαφημισμένη δημοσιονομική σταθεροποίηση αποδείχθηκε εν πολλοίς πλαστή, ή τουλάχιστον εξαιρετικά εύθραυστη, καθώς στηρίχθηκε στη «δημιουργική λογιστική» και στη συμπίεση ή τη συγκάλυψη των αυξανόμενων κοινωνικών αναγκών. Η ένταξη στη Ζώνη του Ευρώ αποκάλυψε και αποκαλύπτει καθημερινά τη μεγάλη απόσταση που χώριζε και εξακολουθεί να χωρίζει την Ελλάδα από τις ισχυρότερες οικονομίες της Ευρώπης.

Σίγουρα, η μεγέθυνση της οικονομίας, με ρυθμούς 4% περίπου, θα μπορούσε να συνιστά ένδειξη οικονομικού δυναμισμού. Όμως τέτοιος δυναμισμός δεν υφίσταται, αφού οι κύριοι παράγοντες που καθορίζουν την εν λόγω μεγέθυνση είναι εξωγενείς και συγκυριακοί, όπως η μείωση των επιτοκίων, οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και τα έργα της Ολυμπιάδας. Η ίδια μεγέθυνση θα μπορούσε ακόμη να λειτουργεί ως μέσο ενδυνάμωσης της οικονομίας και της κοινωνικής συνοχής. Άλλα ούτε αυτό πραγματοποιείται, αφού αυτή κατανέμεται άνισα, συντηρώντας τις ανισότητες μεταξύ κατανάλωσης και επενδύσεων, μεταξύ των περιφερειών και μεταξύ των κοινωνικών τάξεων και των κοινωνικών ομάδων.

Αυτή η κατάσταση δεν είναι παροδική. Ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός και ο συναφώς διαμορφωμένος τύπος ανάπτυξης που ακολουθεί η χώρα παρουσιάζει ένα σύνολο από παγιωμένα δομικά χαρακτηριστικά, τα οποία η ακολουθούμενη πολιτική περιπλέκει και εμπεδώνει αντί να αίρει.

Ανάμεσα σ' αυτά, κύρια θέση κατέχει η εγγενώς άνιση διανομή του παραγόμενου πλούτου, όπως επιτείνεται λόγω της παραικονομίας, της φοροδιαφυγής και της δομής του φορολογικού συστήματος, το οποίο στηρίζεται υπέρμετρα στην έμμεση φορολογία. Οι ασκούμενες νεοφιλελεύθερες πολιτικές προφανώς οξύνουν στο έπακρο αυτήν την εγγενή στον καπιταλισμό τάση. Είναι έτσι χαρακτηριστικό πως ο ΟΟΣΑ κατατάσσει τη χώρα μας μεταξύ των τριών μελών του με τις μεγαλύτερες ανισότητες. Συγχρόνως και με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής

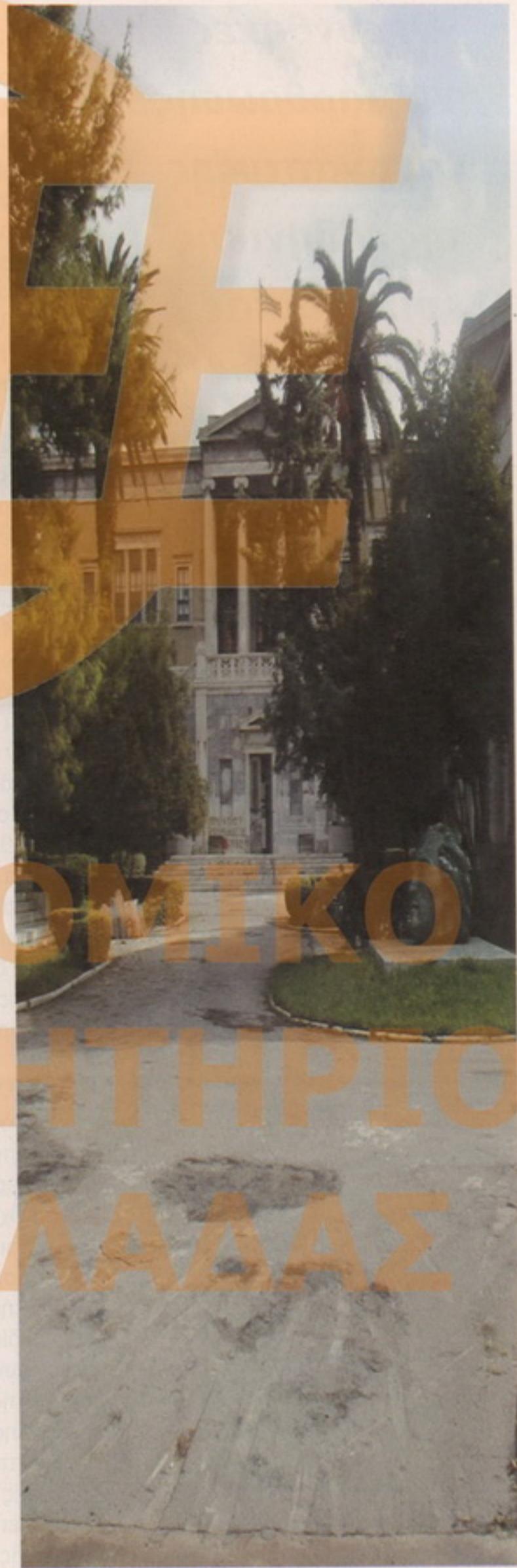

Ενωσης, η Ελλάδα εμφανίζεται με τα μεγαλύτερα ποσοστά φτώχειας, ενώ, από την άποψη των περιφερειακών ανισοτήτων, οι περισσότερες ελληνικές περιφέρειες καταλαμβάνουν τις τελευταίες θέσεις.

Δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η δομική ανεργία και η χρόνια υποαπασχόληση του ικανού για εργασία πληθυσμού. Η μεγέθυνση της οικονομίας, όχι μόνο δεν έδωσε λύση στο πρόβλημα της ανεργίας, αλλά, αντίθετα, αποκάλυψε μια χρόνια κρίση της απασχόλησης. Το 1990 υπήρχαν επισήμως 281.000 άνεργοι (7% του εργατικού δυναμικού) ενώ το 2002 ο αριθμός έφτασε σε 420.000 (9,6% του εργατικού δυναμικού). Στις γυναίκες η ανεργία φτάνει το 15,6% και στους νέους το 25,7%. Παρά την οικονομική μεγέθυνση και τα έργα της Ολυμπιάδας, το πρόβλημα παραμένει. Το ότι αυτή η κατάσταση δεν οδηγεί άμεσα σε έκρηξη οφείλεται εν πολλοίσι στα δίκτυα ατομικής και οικογενειακής προστασίας. Επιπλέον, το ποσοστό του ικανού προς εργασία πληθυσμού είναι μόλις 55,4%, το χαμηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τρίτο δομικό χαρακτηριστικό είναι η υπερχρέωση του κράτους και των νοικοκυριών. Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ ήταν 27,7% το 1980, 89% το 1990, 104,9% το 2002. Οι δαπάνες για την εξυπηρέτηση του χρέους ακολούθησαν αντίστοιχη πορεία και είναι οι υψηλότερες στο πλαίσιο της Ευρωζώνης. Η υπερχρέωση των νοικοκυριών συνιστά επίσης σοβαρό πρόβλημα, κυρίως λόγω της ταχύτητας της αύξησής της και του καταναλωτικού της χαρακτήρα. Παράλληλα, ο καταναλωτισμός και η συνολικά στρεβλή δομή της οικονομίας επιτείνουν τα μεγάλα προβλήματα. Ετσι, η επιστημονική έρευνα, η κατάρτιση του εργατικού δυναμικού, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, η οργάνωση και η λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης δεν ανταποκρίνονται, ποιοτικά και ποσοτικά, στις απαιτήσεις ενός σύγχρονου και διεθνώς ανταγωνιστικού παραγωγικού συστήματος, παρά τα διατυπωνιζόμενα μέτρα και τη συνδρομή των Πλαισίων Στήριξης.

Ως συνέπεια όλων των παραπάνω, η αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ με ρυθμούς υψηλότερους του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δε μεταφράζεται σε πραγματική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση. Αντίθετα, γενική τάση είναι η σύγκλιση των τιμών προς τα πάνω και η διαιώνιση της απόκλισης των πραγματικών μισθών και εισοδημάτων. Αν η τάση αυτή δεν αναστραφεί, ορατός κίνδυνος είναι το να καθηλωθεί η χώρα ως μία από τις περισσότερο περιθωριοποιημένες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αναπόφευκτο συμπέρασμα είναι πως η πολυδιαφημισμένη «ισχυρή οικονομία» συνιστά έναν εξωραϊστικό μύθο.

Οι συνθήκες αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και οι μεταστροφές της οικονομικής πολιτικής κατά τη μεταπολιτευτική περίοδο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

22

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΟΛΥΖΟΓΟΠΟΥΛΟΣ
Πρόεδρος της ΓΣΕΕ

Οι εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας κατά τη μεταπολιτευτική περίοδο συντελούνται παράλληλα με την ένταση της διεθνοποίησης, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας, τις γνωσιολογικές και τεχνολογικές ανακατατάξεις, καθώς και την τεχνική και οργανική ανασυγκρότηση της παραγωγικής διαδικασίας. Επίσης, συντελούνται με τη διαφοροποίηση του στίγματος της διεθνούς οικονομίας, το οποίο στις μέρες μας συνδέεται, κατά κύριο λόγο, με το περιεχόμενο των διεθνών εμπορικών ανταλλαγών, την κυκλοφορία του ευρώ, τις νέες μορφές του διεθνούς καταμερισμού εργασίας και της τεχνολογίας με την ολοκληρωμένη διείσδυσή της στην παραγωγή και την κυκλοφορία.

Στο πλαίσιο αυτών των εξελίξεων, ο στρατηγικός στόχος της αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης στην Ελλάδα, κατά τη μεταπολιτευτική περίοδο, επικεντρώνεται στην προσαρμογή και την αναβάθμιση της θέσης της ελληνικής οικονομίας στο νέο καταμερισμό εργασίας, στο πλαίσιο της διεθνούς και ευρωπαϊκής ανασυγκρότησης της παραγωγικής διαδικασίας.

Στην κατεύθυνση του στρατηγικού αυτού στόχου της ελληνικής οικονομίας το ερώτημα που μπορεί να διατυπωθεί σήμερα αναφέρεται αφ' ενός στο επίπεδο επίτευξης του και αφ' ετέρου στα κοινωνικά και κοινωνικά αποτελέσματά του.

Πράγματι, από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980, η ελληνική οικονομία βρίσκεται στη φάση, κατά την οποία ένα μέρος των μέσων παραγωγής, εξαιτίας της ανικανότητάς του να παράγει κέρδη, αδυνατεί να λειτουργήσει με όρους κερδοφορίας και ως εκ τούτου οδηγείται σε εκκαθάριση. Η απομάκρυνση από την αγορά των λιγότερο κερδοφόρων επιχειρήσεων και η συνακόλουθη μείωση της παραγωγής θέτει σε διαθεσιμότητα ένα μέρος του εργατικού δυναμικού και υποχρεώνει ένα άλλο μέρος, που διατηρεί την απασχόλησή του, σε μείωση του πραγματικού μισθού, καθώς και σε μεταβολές των συνθηκών και των σχέσεων εργασίας, που αργότερα έγιναν γνωστές ως «ευελιξίες» στην αγορά εργασίας.

Η ένταση του ανταγωνισμού, που χαρακτηρίζει την περίοδο των εκκαθαριστικών λειτουργιών, ωθεί ένα μέρος των επιχειρήσεων να χρησιμοποιούν νέες τεχνικές δυνατότητες και οργανωτικές καινοτομίες στην παραγωγική τους διαδικασία. Οι συντελούμενες αυτές εξελίξεις συμβάλλουν στην αύξηση της κερδοφορίας, καθώς και στη σταθεροποίηση ή μείωση του πραγματικού μισθού.

Παράλληλα, κατά την πρώτη πενταετία της δεκαετίας του 1980, συντελείται η ανοδική πορεία των πραγματικών μισθών και καθώς αυτή δεν αντισταθμίζεται από αυξήσεις της παραγωγικότητας της εργασίας, οδηγεί τη διατήρηση του μεριδίου της εργασίας σε υψηλά επίπεδα.

Ταυτόχρονα, οι εκκαθαριστικές λειτουργίες στην ελληνική οικονομία αναβάλλονται χάρη στην οικονομική πολιτική της συγκεκριμένης περιόδου, με αποτέλεσμα την ανάσχεση της διαδικασίας συρρίκνωσης της μικρής εμπορευματικής παραγωγής στο μη αγροτικό τομέα της οικονομίας. Η διατήρηση του μεριδίου της εργασίας στο προϊόν σε υψηλά επίπεδα και η συνεχιζόμενη πτώση των επιχειρήσεων στη χρήση σταθερού κεφαλαίου αποτυπώνουν τη μείωση της κερδοφορίας. Παράλληλα, μειώνεται και ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης.

Κατά τη δεύτερη πενταετία της δεκαετίας του 1980, η μεταστροφή της οικονομικής πολιτικής προωθεί τις διαδικασίες εκκαθάρισης των λιγότερο αποδοτικών επιχειρήσεων κάτω από την πίεση του διεθνούς ανταγωνισμού (ανατίμηση της δραχμής) και των υψηλών επιτοκίων.

Η στροφή ενός τμήματος της ελληνικής οικονομίας, μετά το 1986, προς την εκσυγχρονιστική επενδυτική κατεύθυνση, ισχύει ιδιαίτερα για το κατ' εξοχήν διεθνοποιημένο τμήμα της, δηλαδή τη «μεγάλη» βιομηχανία. Οι δαπάνες για την αγορά καινούριων μηχανών και μηχανικού εξοπλισμού από τις βιομηχανικές επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα από 10 άτομα αντιπροσωπεύουν σήμερα το 65% των συνολικών επενδύσεων, έναντι 40% κατά το 1986 (υπολογισμοί σε σταθερές τιμές).

Η αυξητική πορεία των επενδύσεων ανακόπτεται κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του 1990 και εφόσον αυτή αποδίδεται στον παράγοντα «μείωση της κερδοφορίας» και όχι στη μείωση της ζήτησης, η οικονομική πολιτική της συγκεκριμένης περιόδου επιδιώκει να ανακόψει τις μέτριες επιδόσεις των επιχειρήσεων με την απελευθέρωση των αγορών χρήματος και εργασίας, νεοφιλελεύθερης έμπνευσης και πολιτικής, δημιουργώντας συνθήκες αναδιανομής του εισοδήματος σε βάρος της εργασίας και αύξησης της ανεργίας.

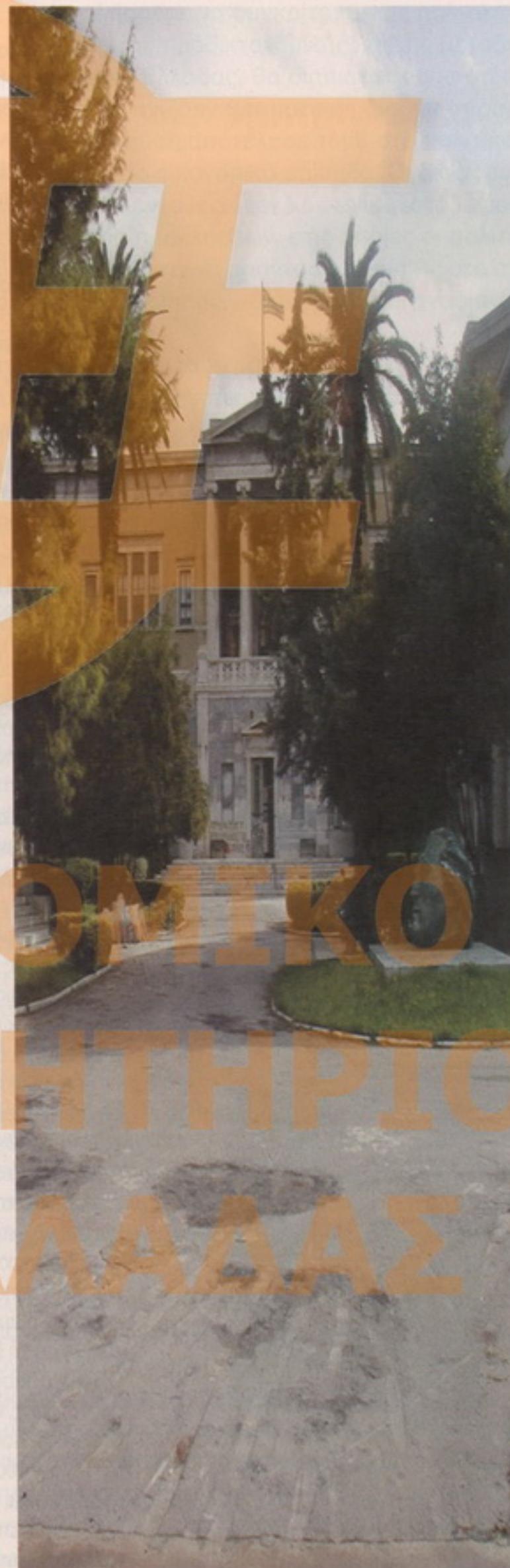
Από τη δεύτερη πενταετία της δεκαετίας του 1990 μέχρι σήμερα, η εκκαθάριση των πιο αδύναμων επιχειρήσεων έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και η αναπτυξιακή και οικονομική πολιτική αποβλέπει στη μεταφορά των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή, καθώς και στην ανάπτυξη δικτύων και υποδομών.

Παράλληλα, η οικονομική πολιτική μεταστρέφεται προς την κατεύθυνση προώθησης των διαρθρωτικών αλλαγών, των μετοχοποιήσεων, της προσαρμογής στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση για την ένταξη της ελληνικής οικονομίας στην Ζώνη του Ευρώ και τις αυξήσεις της ενεργού ζήτησης με μεγάλα δημόσια έργα, αύξηση αγοραστικής δύναμης των μισθών, αύξηση της απασχόλησης (που δημιουργεί νέα εισοδήματα), μετατροπή των προσδοκιών ως προς την κερδοφορία και την περαιτέρω εξέλιξη της ζήτησης, μείωση των επιτοκίων. Με άλλα λόγια, η οικονομική πολιτική αποκτά χαρακτηριστικά που συνάδουν με τη διαμόρφωση και άσκηση μιας νεο-κεϋνσιανής πολιτικής.

Στην κατεύθυνση αυτή, κινητήρια δύναμη της αύξησης του ΑΕΠ από το 1996 και μετά είναι η αύξηση της εγχώριας ζήτησης, η οποία ουσιαστικά συμβάλλει στην ανάκαμψη της οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα.

Συμπερασματικά προκύπτει, από τις μεταστροφές της οικονομικής πολιτικής στην Ελλάδα καθώς και από τις συνθήκες αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια (1973-2003), ότι η ελληνική οικονομία έχει σχετικά αναβαθμίσει τη θέση της στον ευρωπαϊκό καταμερισμό εργασίας, με την υπογράμμιση ότι αυτή η αναβάθμιση υπολείπεται των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αναδιανομή του εισοδήματος (σε χρήματα και σε είδος) υπέρ της εργασίας.

Από την άποψη αυτή, οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας είναι καθοριστικές, με την έννοια των αναγκαίων πολιτικών που απαιτείται να ληφθούν, προκειμένου οι οικονομικές και αναπτυξιακές επιδόσεις της να συνοδεύονται από κοινωνική ευημερία και κοινωνική συνοχή.

«Η σχέση οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης (τότε και τώρα από τότε μέχρι τώρα) ανακατατάξεις διαφορές»

(Με αφορμή την επέτειο

της εξέγερσης
του Πολυτεχνείου)

24

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

Πρόεδρος
Συνδέσμου Βιομηχανιών
Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ)

Η Ελλάδα του 1973 είναι βέβαιο ότι τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο δεν έχει κοινά σημεία με την Ελλάδα του 2003. Οι ανακατατάξεις που έλαβαν χώρα είναι σημαντικές, ενώ οι επιπτώσεις, που αυτές είχαν, μεταμόρφωσαν τον τρόπο λειτουργίας ολόκληρου του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος.

Από τη μεταπολίτευση έως και σήμερα, η πολιτική ζωή σταθερά πέρασε σε μια πορεία ανάπτυξης και ορθολογισμού, στο πλαίσιο των δημοκρατικών διαδικασιών. Η Οικονομική Ανάπτυξη αν και συγκεντρώθηκε στο κέντρο της χώρας, προχώρησε σημαντικά και διεύρυνε τις προοπτικές της τόσο στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όσο και στην παγκόσμια αγορά. Δύο βασικά οικονομικά και πολιτικά γεγονότα σημάδεψαν το σύνολο της περιόδου αυτής.

Πρώτο: Η είσοδος της χώρας μας στην ΕΟΚ. Η συμμετοχή της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποτέλεσε την αρχή μιας σημαντικής πορείας τόσο στο πλαίσιο της εγχώριας αγοράς, όσο και των σχέσεων της με τις χώρες - μέλη της Κοινότητας και των Βαλκανίων.

Οι απαιτήσεις της εισόδου μας στην ΕΟΚ, σε συνδυασμό με την ανάγκη για ταχύτερη διαρθρωτική μεταβολή του τρόπου λειτουργίας της εθνικής οικονομίας, δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες για ανάπτυξη και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, αλλά και των προϊόντων τους.

Δεύτερο: Σημαντικό γεγονός, αποτέλεσε η ένταξή μας στη Ζώνη του Ευρώ και η συμμετοχή στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), η οποία και τοποθέτησε τη χώρα στο χάρτη της οικονομικής ανάπτυξης της Ευρώπης και προσδιόρισε το ρόλο μας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Τα δύο αυτά γεγονότα ώθησαν οικονομικά μεγέθη όπως παραγωγικότητα, πληθωρισμός, ανεργία και απασχόληση, καθώς και το κόστος κεφαλαίου να βελτιωθούν αισθητά, ενώ στις περισσότερες των περιπτώσεων οι πολιτικές αποφάσεις που πάρθηκαν υπό το φως αυτών των εξελίξεων, έθεσαν στέρεες βάσεις για την αναμόρφωση του οικονομικού κλίματος.

Πέρα, όμως, από τη βελτίωση των οικονομικών μεγεθών, παρατηρούμε μια σημαντική βελτίωση των όρων λειτουργίας και επιβίωσης της ελληνικής μικρομεσαίας επιχείρησης, που, όμως πλέον πρέπει να λειτουργήσει και να ανταγωνιστεί με νέους όρους.

Σήμερα, έχουμε να αντιμετωπίσουμε νέες προκλήσεις. Η παγκοσμιοποίηση, η ανάπτυξη της περιφέρειας, ο ανταγωνισμός από τις χώρες χαμηλού εργατικού κόστους, αποτελούν μερικές από αυτές.

Η ελληνική οικονομία πρέπει να αναπτυχθεί στη βάση των πραγματικών της ικανοτήτων, αξιοποιώντας όλους εκείνους τους οικονομικούς κλάδους που μπορούν να ανταγωνιστούν και να επικεντρώσει την αναπτυξιακή της πορεία στην περιφέρεια και όχι στο κέντρο.

Στο πλαίσιο αυτό, η συνεχόμενη εμμονή της εκάστοτε πολιτικής διακυβέρνησης στη συντήρηση ενός διευρυμένου κεντρικού δημόσιου τομέα πρέπει να εκλείψει, ενώ η πλήρης απελευθέρωση της λειτουργίας των αγορών πρέπει να ολοκληρωθεί άμεσα. Επιπλέον, η δημιουργία συγκεκριμένων και ρεαλιστικών πολιτικών για την περιφερειακή ανάπτυξη, θα αποτελέσει το κλειδί της πραγματικής σύγκλισης μεταξύ των περιφερειών της χώρας, αλλά και της εθνικής οικονομίας με τις άλλες ευρωπαϊκές.

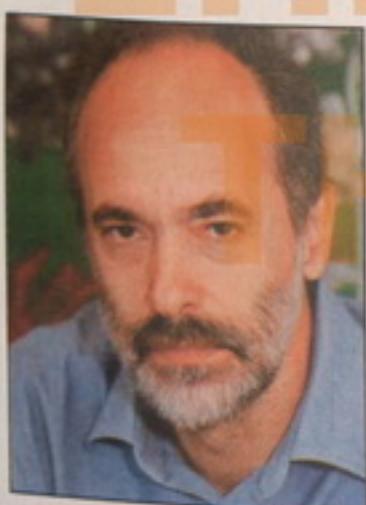
Οσον αφορά στην πολιτική ανάπτυξη, μετά το 1974 οι νέοι όροι διαχείρισης της εξουσίας κατέστησαν τα πολιτικά κόμματα θεμελιώδη κέντρα εξουσίας και προνομιακούς μηχανισμούς νομιμοποίησης και σταθερότητας. Η ανάπτυξη του πολιτικού συστήματος εκφράσθηκε με τη δημιουργία μιας σειράς νέων κομμάτων και την παύση μιας σειράς άλλων. Ομως, το βασικότερο χαρακτηριστικό πολιτικής ωριμότητας είναι η ικανότητα του πολιτικού συστήματος, αλλά και της κοινωνίας, να αποδεχτεί και να εφαρμόσει τα διαφορετικά ιδεολογικά - δημοκρατικά υπόβαθρα των εκάστοτε κυβερνήσεων.

Είναι βέβαιο ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την περαιτέρω ανάπτυξη και των δύο πλευρών (οικονομίας και πολιτικής). Εχουμε μακρύ δρόμο μπροστά μας, από τη στιγμή όμως που οι σύχοι συμπίπτουν, τότε η ανάπτυξη στο σύνολο της κοινωνίας και οικονομίας είναι βέβαιη και σταθερή.

**Με αφορμή
τα 30 χρόνια
από την εξέγερση
του Πολυτεχνείου**

**Σχέση
οικονομικής
και
πολιτικής
ανάπτυξης
(τότε και τώρα)
ανακατατάξεις
διαφορές**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΛΑΒΒΡΟΣ
Πρόεδρος του Τεχνικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΣ ΕΛΛΑΖ

Αν επιχειρήσουμε να συγκρίνουμε τις πολιτικές δυνάμεις της προδικτατορικής και της μεταδικτατορικής Ελλάδας, θα διαπιστώσουμε ότι οι δύο περίοδοι εμφανίζουν θεαματικές διαφοροποιήσεις. Η μεταπολίτευση αποτέλεσε τομή στο πολιτικό, στο πολιτειακό, στο οικονομικό επίπεδο. Οι διαφοροποιήσεις είναι πιο έντονες στον κοινωνικό ιστό, αφού τίθενται μια σειρά προκλήσεων, στις οποίες οι πολιτικές δυνάμεις καλούνται να απαντήσουν κυρίως στα αιτήματα της νομιμοποίησης, συμμετοχής και αναδιανομής.

Η πτώση του δικτατορικού καθεστώτος οφείλεται στην καταστροφή του ηγετικού του πυρήνα, στα τραγικά εγκλήματά του και, κυρίως, στην έλλειψη κοινωνικής συναινεσης. Η λαϊκή αντίσταση με αποτέλεσμα την εξέγερση του Πολυτεχνείου, η αντίθεση της αστικής τάξης και των πολιτικών της δυνάμεων, της στερούσαν τη δυνατότητα να φιλελευθεροποιηθεί, να βρει έναν τρόπο αναπαραγωγής που επεδίωξε το πείραμα Μαρκεζίνη το φθινόπωρο του '73.

Όλη η διαδικασία εκδημοκρατισμού, που ακολούθησε, τελούσε υπό την ευρωπαϊκή προοπτική, συνεπώς το πολιτικοθεσμικό σύστημα της χώρας έπρεπε όχι μόνο να εκσυγχρονιστεί, αλλά και να συγχρονιστεί με τα αντίστοιχα δυτικοευρωπαϊκά.

Η νέα πολιτική εξουσία, έχοντας την κοινωνική συναινεση, διαμορφώνει το νέο θεσμικό πλαίσιο μέσω του νέου Συντάγματος. Το μεταπολιτευτικό κράτος που οργανώνεται έχει όλα τα χαρακτηριστικά του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού καθεστώτος.

Ένα ισχυρό πολιτικά και κοινωνικά τμήμα στράφηκε προς την ευρωπαϊκή προοπτική και την τότε ΕΟΚ, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα σε παλαιότερες πολιτικές και πνευματικές δυνάμεις του τόπου να διαμεσολαβήσουν σ' αυτήν τη σχέση. Αυτή η κίνηση είχε πολιτική εμβέλεια, καθότι απέβλεπε σε μιαν ιδιότυπη συμμαχία του πολιτικού αστικού κόσμου με τα λαϊκότερα στρώματα της κοινωνίας. Μια συμμαχία που οι συνέπειές της γίνονται καθοριστικές στη μεταπολιτευτική περίοδο.

Στο γύρισμα της δεκαετίας του '70, δημιουργείται ένα νέο πλαίσιο οικονομικής ανάπτυξης και σ' αυτό εγγράφονται διαδικασίες, που εισέρχονται σε μια φάση απογείωσης, με χαρακτηριστικά:

- Αυξημένες ανάγκες οργάνωσης, εποπτείας και ελέγχου στην παραγωγική διαδικασία, με αποτέλεσμα την επέκταση των δραστηριοτήτων στο χώρο κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της αξιοποίησης του κεφαλαίου.

- Επέκταση εμπορικών, τραπεζικών δραστηριοτήτων με συνακόλουθη δημιουργία νέων στρωμάτων μισθωτής εργασίας.

- Ο ρόλος του κράτους καθίσταται κυρίαρχος. Παρατηρείται αύξηση της μισθωτής εργασίας μέσω αυτού, σε ποσοστό που φτάνει το 50% του ενεργού πληθυσμού. Παρατηρείται μια στροφή προς τη διανοητική εργασία. Η ανώτερη εκπαίδευση συνιστά βασικό μηχανισμό επιλογής και αποκτά ιδιαίτερη σημασία για την πρόσβαση στα επαγγέλματα και στην αγορά εργασίας.

Το 1980 ολοκληρώνεται μια τριακονταετής περίοδος σημαντικής μεγέθυνσης του εθνικού πλούτου, σημαντικής ανάπτυξης της βιομηχανίας και εντατικής αστικοποίησης, όπου οι μηχανικοί θα πρωταγωνιστήσουν στην κατασκευή των σημαντικών υποδομών, στη στελέχωση των νέων βιομηχανιών, ενώ η πλειοψηφία τους θα ασχοληθεί με την αντιπαροχή, το «έμβλημα» της μεταπολεμικής οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Οι 2.700 μηχανικοί του τέλους της δεκαετίας του 1930, οι 9.400 του 1966, γίνονται 23.500 το 1980. Ο αριθμός των μηχανικών δημοσίων υπαλλήλων μειώνεται ποσοστιαία στο 20%, αυξάνονται οι αυτοαπασχολούμενοι (ποσοστιαία, το 1982, τέσσερις φορές πάνω από τον αντίστοιχο αριθμό των Γερμανών μηχανικών) και οι μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα στο 23%.

Στη δεκαετία του '80, το πολιτικό τοπίο αλλάζει. Την περίοδο '81-'85 παρατηρείται έντονη κρατική παρέμβαση, «δημοκρατικός προγραμματισμός», «κοινωνικοποίηση», κριτική στην ΕΟΚ, προώθηση των αυτοδιαχειριστικών μορφών συνένωσης της παραγωγής και αναδιανομή του εισοδήματος. Οι διαδοχικές πετρελαικές κρίσεις και η αλλαγή του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος αναδεικνύουν τις αδύναμες όψεις και δομές του ελληνικού παραγωγικού συστήματος. Οδηγούμαστε την περίοδο '86-'89 στο πρώτο σταθεροποιητικό πρόγραμμα.

Το 1985 επιταχύνεται η διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, διευρύνεται το πεδίο των κοινών πολιτικών, υιοθετούνται θεσμικές μεταρρυθμίσεις, που αποβλέπουν στην κατάργηση των οικονομικών συνόρων. Υπογράφεται η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη για την ενιαία αγορά του 1992. Οι ραγδαίες αλλαγές στη διεθνή πολιτική σκηνή, που ουσιαστικά μετέβαλαν τον Παγκόσμιο Χάρτη, αλλά και τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας και κοινωνίας, εμπεδώνουν μια νέα πολιτική που θα σημαδέψει την πορεία της Ελλάδας τις επόμενες δεκαετίες.

Αυτές τις χρονιές, εντείνονται οι διαφοροποιήσεις στη διαστρωμάτωση των Ελλήνων μηχανικών. Μεταξύ 1980 και 1995, έχουμε εκρηκτική αύξηση του αριθμού των μηχανικών, το 40% των νεοεισερχομένων στο επάγγελμα έχει σπουδάσει σε σχολές του εξωτερικού, οι γυναίκες μηχανικοί είναι (το 1995) το 20% στο σύνολο, στις πολυτεχνικές σχολές μία στους τρεις είναι σπουδάστρια. Ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων μηχανικών παραμένει στο 50%, αλλά τώρα για πολλούς, ιδιαίτερα στους νέους και στις γυναίκες, που, ούτως ή άλλως, έχουν δυσμενέστερους όρους εργασίας, εμφανίζεται αυτό σαν υποχρεωτική επαγγελματική διέξοδος. Τα φαινόμενα επαγγελματικής υποβάθμισης και αθέμιτου ανταγωνισμού πληθύνονται, οι αμοιβές επισήμως καθηλώνονται, στην πράξη μειώνονται, οι συλλογικές συμβάσεις δεν τηρούνται, η «οιονεί» μισθωτή εργασία (μισθωτοί που εργάζονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών) παίρνει διαστάσεις.

Η ελληνική οικονομία στη δεκαετία του '80 αποκλίνει σε επιδόσεις, ανταγωνιστικότητα και ικανότητα αντιμετώπισης των νέων προκλήσεων. Από το 1992 (Maastricht) στην Ελλάδα επιβάλλεται μια σκληρή οικονομική πολιτική, που θα υιοθετηθεί ολόκληρη τη δεκαετία του '90, για την τελική ένταξη στο ευρωπαϊκό νόμισμα. Στη δεκαετία του '90, η Ελλάδα καλείται να επεξεργαστεί μια νέα στρατηγική για την αναδιάρθρωση του παραγωγικού ιστού.

Μετά το 1995, τα δημόσια, περιλαμβανομένων και των Ολυμπιακών, έργα, με τη συγχρηματοδότηση της ΕΕ, γίνονται «η ατμομηχανή της οικονομίας». Οι μηχανικοί, σύμφωνα με την έρευνα για την απασχόληση που έκανε το ΤΕΕ το Σεπτέμβριο του 2003, εμφανίζονται ικανοποιημένοι από τις συνθήκες και τους όρους εργασίας τους, ιδιαίτερα όμως ανήσυχοι για το μέλλον τους. Το τελευταίο συνδέεται, πέρα από την προφανή μείωση πόρων, με τη λήψη μέτρων που συντείνουν στην αποδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης, απορύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού, μεγιστοποίηση των εταιρικών σχημάτων, συγκέντρωση έργων και μελετών, προσπάθεια έντονης αλλαγής των εργασιακών συνθηκών και σχέσεων.

Η ενσωμάτωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιβάλλει ένα αυστηρό και οριοθετημένο πλαίσιο - περιορισμών και δυνατοτήτων - που μεταφέρεται στην Ελλάδα με αδράνειες, αλληλοαναιρέσεις, εξυπηρέτηση συμφέροντων, με αγνόηση των εθνικών αναγκών και ιδιαιτεροτήτων. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, οι πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις καλούνται να επαναπροσδιορίσουν το ρόλο τους.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΚΑΤΑΣΕΙΣ - ΔΙΑΦΟΡΕΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Πρόεδρος ΔΣ ΓΕΩΤΕΕ

Η ελληνική γεωργία ήταν και παραμένει σημαντικός τομέας οικονομικής δραστηριότητας και παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

Η οποιαδήποτε πολιτική για την ελληνική γεωργία εκφράζεται μέσω της εκάστοτε εφαρμοζόμενης αγροτικής πολιτικής της χώρας ή της ΚΑΠ, μετά την ένταξη της χώρας στην ΕΕ το 1981.

Όλες οι μεταπολεμικές κυβερνήσεις θεωρούσαν ότι ο κυρίαρχος ρόλος της αγροτικής οικονομίας ήταν η εξασφάλιση τροφίμων για τον πληθυσμό. Επιπλέον, όλες οι κυβερνήσεις θεωρούσαν ότι οι αγρότες, ως οι εργάτες και διαμορφωτές του φυσικού περιβάλλοντος της υπαίθρου, ήταν ταυτόχρονα και οι εγγυητές προστασίας του οικολογικού περιβάλλοντος της χώρας.

Επιπλέον πεποίθηση, τόσο των πολιτικών, όσο και της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας ήταν ότι η αυξανόμενη παραγωγή αγροτικών προϊόντων με εντατικοποίηση της αγροτικής παραγωγής, θα δημιουργούσε επαρκή πλούτο και εισοδήματα, έτσι ώστε να εκλείψει τελικά το φαινόμενο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ήταν αυτές ακριβώς οι αντιλήψεις που διαμόρφωναν στο παρελθόν, την οποιαδήποτε πολιτική για τον αγροτικό τομέα. Αυτό το πλαίσιο θεώρησης των πραγμάτων στηρίζοταν από ένα ισχυρό σύνολο μέτρων πολιτικής, που οδηγούσε σε σημαντική επιτυχία τους στόχους που ετίθεντο εκείνη τη χρονική περίοδο. Οι κυβερνήσεις παρενέβαιναν ισχυρά στον αγροτικό τομέα και ενθάρρυναν την εγχώρια παραγωγή τροφίμων, υιοθετώντας μέτρα στήριξης των τιμών, χορηγώντας σημαντικές επιδοτήσεις και επιφυλάσσοντας ειδική μεταχείριση για τους αγρότες σε θέματα φορολογίας.

Συνολικά, αυτές οι πολιτικές για τον αγροτικό τομέα συνέβαλαν στη θεαματική αύξηση της παραγωγικότητας στη γεωργία και στη μεγέθυνση του όγκου της γεωργικής παραγωγής, με αποτέλεσμα τη δημιουργία πλεονασμάτων, την αύξηση των αγροτικών δαπανών και τη δημιουργία προβλημάτων δημοσιονομικού χαρακτήρα. Παράλληλα, η εντατικοποίηση της παραγωγής χωρίς προγραμματισμό, μέσω της γεωργικής τεχνολογίας των μεγάλων εισροών, δημιούργησε προβλήματα στο περιβάλλον.

Ωστόσο, οι απόψεις και θεωρήσεις, στις οποίες στηρίχθηκε αυτή η μεταπολεμική πολιτική για τον αγροτικό τομέα, ξεπέραστηκαν τελικά από τις εξελίξεις. Οι οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις των δύο τελευταίων δεκαετιών οδήγησαν σε θεμελιώδεις αλλαγές των αντιλήψεων για την υφή και το ρόλο της αγροτικής ανάπτυξης και συνεπώς άρχισαν να θέτουν νέες αξίες και προτεραιότητες για την ασκούμενη πολιτική στον αγροτικό τομέα. Το κοινωνικό ενδιαφέρον μετατοπίζεται σταδιακά από τις μεταπολεμικές ποσοτικές διατροφικές ανησυχίες σε νέες, που αφορούν στην ποιότητα, στην ασφάλεια και στην υγιεινή των τροφίμων. Ταυτόχρονα, το κοινωνικό ενδιαφέρον άρχισε να εστιάζεται όλο και περισσότερο στην ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος και στη διαταραγμένη ισορροπία του οικοσυστήματος.

Ως αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων, κυρίως κατά τη δεκαετία του '90, άρχισαν να εμφανίζονται ισχυρές τάσεις αναθεώρησης της πολιτικής για τον αγροτικό τομέα.

Η αναθεώρηση της ΚΑΠ, η πρόσφατη διεύρυνση της ΕΕ, οι συζητήσεις στα πλαίσια του ΠΟΕ, αλλά και οι νέες διατροφικές ανάγκες, καθώς και η

προστασία του περιβάλλοντος διαμορφώνουν το νέο τοπίο για την ελληνική γεωργία.

Στη χώρα μας, η αγροτική ανάπτυξη εντάσσεται πλέον στην ολοκληρωμένη στρατηγική για την ανασυγκρότηση της υπαίθρου και την περιφερειακή ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί μοχλό για μια νέα αναπτυξιακή ώθηση του συνόλου της εθνικής μας οικονομίας.

Μια στρατηγική, της οποίας οι προτεραιότητες εστιάζονται στην:

- *Αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν με συρρίκνωση το αγροτικό εισόδημα και δημιουργούν ανεργία στο χώρο της υπαίθρου.*
- *Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και την υπέρβαση των μειονεκτημάτων της αγροτικής μας παραγωγής.*
- *Μετατροπή της αγροτικής οικονομίας σε μοχλό μιας ολοκληρωμένης και βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης.*

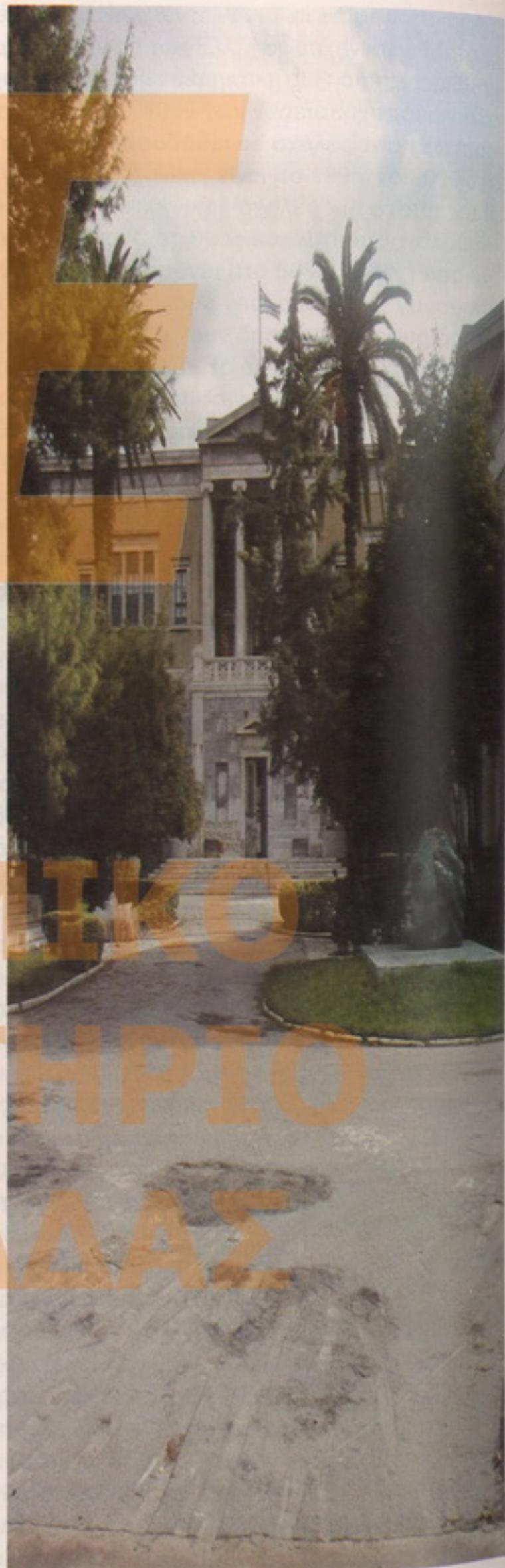
Μέσα από το πρίσμα αυτής της νέας θεώρησης, τα προβλήματα της αγροτικής οικονομίας δεν αντιμετωπίζονται μόνον ως επιμέρους προβλήματα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αλλά ως συνολικά προβλήματα της οικονομίας των αγροτικών περιοχών, με προτεραιότητα την ενίσχυση της κτηνοτροφίας και την περαιτέρω αξιοποίηση της αλιείας, καθώς και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, με την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομίας, του φυσικού κάλλους και του τουριστικού της ενδιαφέροντος.

Συμπερασματικά, η ελληνική γεωργία και η ύπαιθρός μας άλλαξαν και αλλάζουν συνεχώς προς μια θετική κατεύθυνση, προσαρμοζόμενες στις διεθνείς τάσεις και εξελίξεις.

Είναι βάσιμο πλέον ότι η ελληνική γεωργία μπορεί να κερδίσει τη μάχη για το μέλλον.

Έχουμε τα σχέδια, τα εργαλεία, τους πόρους.

Μπορούμε να οργανώσουμε την εκπαίδευση που χρειάζεται ο αγρότης, να διασφαλίσουμε την ποιότητα των προϊόντων που απαιτεί η αγορά, να εμπνεύσουμε την επιχειρηματικότητα που θα καταστήσει αποδοτικότερη την παραγωγή προϊόντων, να κατακτήσουμε την ανταγωνιστικότητα της οικονομικής δραστηριότητας στην ύπαιθρο, με την ανάληψη καινοτόμων δράσεων και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, που θα μετατρέψουν την ελληνική περιφέρεια σε ατμομηχανή για την ανάπτυξη του συνόλου της εθνικής μας οικονομίας.

Προβάλλετε τις υπηρεσίες και τα προϊόντα σας μέσα από τις στήλες των «Οικονομικών Χρονικών» σας Συμφέρει

Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας (ΟΕΕ), στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του και με σκοπό την έγκυρη, έγκαιρη, πλήρη και ουσιαστική ενημέρωση των 65.000 περίπου μελών του, εκδίδει το περιοδικό "Οικονομικά Χρονικά", προβάλλοντας και δημοσιεύοντας θέματα που αφορούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τη νομισματική και πιστωτική πολιτική, το εμπόριο, τις εξαγωγές, τη λογιστική, τα φοροτεχνικά καθώς και τη νομοθεσία που σχετίζονται με τα παραπάνω.

Σημειώνουμε ότι τα "Οικονομικά Χρονικά", που εκδίδονται κάθε δύο μήνες, απευθύνονται και διανέμονται σ' όλους τους οικονομικούς επιστήμονες (65.000), μέλη του ΟΕΕ, οι οποίοι απασχολούνται στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και οι οποίοι είναι στελέχη υπουργείων, τραπεζών, επιχειρήσεων, ακαδημαϊκοί, ελεύθεροι επαγγελματίες.

Με τη σκέψη ότι η προβολή, από τα "Οικονομικά Χρονικά", των υπηρεσιών ή των προϊόντων που προσφέρετε θα είναι αποδοτική και χρήσιμη, απευθυνόμαστε σε κάθε ενδιαφερόμενο να αντιμετωπίσει θετικά την προοπτική συνεργασίας με το περιοδικό μας.

ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK A.E.

Η Τράπεζα PROBANK A.E. προκειμένου να προσλάβει προσωπικό για τη στελέχωση των καταστημάτων και των υπηρεσιών της πανελλαδικά, δέχεται βιογραφικά σημειώματα που πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΑΕΙ/ΤΕΙ

- Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων ή Οικονομικής κατεύθυνσης
- Ηλικία μέχρι 27 ετών
- Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας
- Ευχέρεια στη χρήση Η/Υ (MS – Office)
- Για άνδρες υποψηφίους εκπληρωμένες στρατιωτικές υποχρεώσεις

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να στείλουν αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα με πρόσφατη φωτογραφία στην παρακάτω Διεύθυνση:

ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK AE, ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ,
Αγίας Βαρβάρας 4, Τ.Κ.175 63 Παλαιό Φάληρο
Fax: 2109859224, E-Mail: webinfo@probank.gr

Οικονομολόγος, μέλος του ΟΕΕ, με ειδίκευση στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA), με άριστη γνώση αγγλικών και Η/Υ (Ms Office, Windows, Internet), πολύ καλή γνώση γαλλικών, οικονομετρικών (Eviews) και Στατιστικών (Statgraphics, SPSS) πακέτων, ζητεί εργασία. Τηλ. 210 8655.454, Κιν. 6944-622088, E-mail: yanninter@yahoo.gr.

Πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Πειραιώς Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, με άδεια άσκησης επαγγέλματος λογιστή - φοροτεχνικού Α΄ Τάξης και προϋπηρεσία σε λογιστικά γραφεία, ζητεί εργασία. Γνώσεις αγγλικών, Η/Υ (word, Excel, λογιστικά πακέτα) τηλ. 6977225218, 210 6083.374.

Εκπροσωπήσεις - Διαφάνεια Εξυγίανση

Συνάδελφοι

Σε προηγούμενο σημείωμά μου αναφερόμενος στη συζήτηση και στην ψήφιση του Ν. 3148/5/6/2003 που προβλέπει τη λειτουργία της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), καυτηρίασα την ενέργεια του προέδρου του Οικονομικού Επιμελητηρίου να εκπροσωπήσει το ΣΟΕΔ, ενώ το ΟΕΕ εκπροσωπήθηκε(;;!!!!) από τον συνάδελφο αντιπρόεδρο κ. Παππά Στέλιο. Δηλαδή ο συνάδελφος πρόεδρος αποποιήθηκε της ιδιότητας του προέδρου του ΟΕΕ και εκπροσώπησε τα στενά επαγγελματικά του συμφέροντα. Αυτή ήταν από τις πλέον ατυχείς στιγμές αυτής της Κεντρικής Διοίκησης (ΚΔ) και των συγκεκριμένων συναδέλφων.

Δυστυχώς όμως, η συνέχεια επιφύλαξε χειρότερες εκπλήξεις και δυσάρεστα αποτελέσματα για τους ασκούντες το οικονομολογικό επάγγελμα.

Ο πρόεδρος της ΚΔ του ΟΕΕ έκανε χρήση της αντιδημοκρατικής νομοθετικής διάταξης του υπάρχοντος πλαισίου, που λέει ότι σε περίπτωση ισοψηφιών δύναται η ψήφος του προέδρου να μετρήσει διπλά. Ετσι έγινε δυνατή η επιλογή εκπροσώπου στην ΕΛΤΕ από το περιβάλλον της ΠΑΣΚΟ.

Μάλλον διέφυγε της προσοχής του κ. προέδρου ότι κανένας προκάτοχός του, μέχρι σήμερα, δεν έκανε χρήση αυτής της αντιδημοκρατικής διάταξης,

γιατί ακόμα και στις πιο δύσκολες στιγμές κανένας δεν αποδέχθηκε ότι στη Δημοκρατία, κάποιων η ψήφος μετράει διπλά.

Αρνήθηκαν την προσφορά μας, να εκπροσωπήσει το ΟΕΕ στη συγκεκριμένη επιτροπή η παράταξή μας, με τη δέσμευση που είχαμε ότι επιθυμούμε να εκπροσωπούμε το σύνολο των συναδέλφων και η αμοιβή μας να κατατίθεται υπέρ του ΟΕΕ. Δυστυχώς, η ανιδιοτέλεια και η προσφορά δεν αποτελούν πλέον αξίες για μια μερίδα των συναδέλφων και δη του συνόλου των κομματικών παρατάξεων.

Δυστυχώς όμως, και ο αξιότιμος κ. υπουργός των Οικονομικών Ν. Χριστοδουλάκης, όρισε στο ΔΣ της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων εκπροσώπους φορέων και σωστά έκανε, αλλά για τη θέση του προέδρου όρισε εκπρόσωπο των συμφερόντων Dil. Και ενώ ο κ. υπουργός, όπως διαλαλεί, προσπαθεί να μας αποδείξει ότι ενδιαφέρεται για τη διαφάνεια και την εξυγίανση στο χώρο του ελεγκτικού επαγγέλματος, ορίζει ως υπεύθυνους στη συγκεκριμένη επιτροπή τους εκπροσώπους των πολυεθνικών και ξεχνάει ότι καμία εξυγίανση δεν πρόκειται να προχωρήσει, αν δεν ονομαστικοποιήσει τις μετοχές των επιχειρήσεων που συστήνονται στο χώρο του Οικονομολογικού Επαγγέλματος, ώστε να έχει εφαρμογή το ασυμβίβαστο που έχει περάσει στο Ν. 3148/2003.

Δυστυχώς, συνάδελφοι, η ειλικρίνεια στον τόπο μας είναι σε ανεπάρκεια. Και μέσα στο ΟΕΕ, πλέον της ιδιότελειας και της κομματικής σκοπιμότητας, μάλλον εκπροσωπούνται και χειραγωγούν το ΟΕΕ τα συμφέροντα των ελεγκτικών εταιρειών. Φυσικά, τον τελικό λόγο έχουν οι συνάδελφοι και η κοινωνία. Αν τους αρμόζουν οι σκοπιμότητες και οι ιδιοτέλειες, μπορούν να επιμένουν στις επιλογές τους. Αν τους αρμόζει η κοινωνία της διαφάνειας, πάντα υπάρχουν επιλογές.

30

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΙΖΑΚΑΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Μέλος της ΚΔ
του ΟΕΕ
Εκ/πος της
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ
ΚΙΝΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ
ΕΛΛΑΣ

Ειδικοί λογαριασμοί ή Δημοσιονομικό Χάος

Τι σημαίνει ειδικοί λογαριασμοί;
Ο πρωθυπουργός της χώρας έσπευσε να μας καθησυχάσει.

Σε όλες, είπε, τις ευρωπαϊκές χώρες τηρούνται ειδικοί λογαριασμοί.

Μετά από αυτό το επιχείρημα, δεν κατάλαβα, αν πρέπει να ησυχάσουμε ή να ανησυχούμε περισσότερο. Άλλωστε, είναι γνωστό ότι αν κάποιος προσπαθεί να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα μπλέξει πιο πολύ τα πράγματα.

Αν, λοιπόν, είναι όπως τα είπε ο κ. πρωθυπουργός, τότε τα πράγματα είναι πιο σοβαρά από ό,τι θα μπορούσαμε να φανταστούμε.

Αν ένα πολύ μεγάλο μέρος των κρατικών προϋπολογισμών όλων των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρισκόταν σε πλήρη αδιαφάνεια, τόσο ως προς το σκοπό του, όσο και ως προς τα μεγέθη του, τότε όλες οι κυβερνήσεις που συναίνεσαν και εφαρμόζουν το περίφημο Σύμφωνο Σταθερότητας υποκρίνονται σε εγκληματικό βαθμό, αφού συστηματικά και με πλήρη επίγνωση του φαρισαϊσμού τους, το παραβιάζουν διά μέσου των αδιαφανών ειδικών λογαριασμών. Το εφαρμόζουν, όμως, κατά γράμμα, όταν πρόκειται να περιορίσουν τις αυξήσεις των μισθών ή τις πιστώσεις στην κοινωνική πολιτική.

Το Σύμφωνο Σταθερότητας ασφαλώς, πρέπει να υποστεί μια βαθιά αναθεώρηση. Η αδυναμία, όμως, του κ. Σημίτη να δώσει μια πειστική απάντηση στο όργιο αδιαφάνειας που συντηρείται στη διαχείριση της δημόσιας περιουσίας, αποτελεί ένδειξη ότι η κυβέρνηση δεν έχει το θάρρος να αναλάβει το βάρος

της ευθύνης για τις δικές της πολιτικές επιλογές και προσπαθεί να μεταθέσει τις ευθύνες σε τρίτους, καταργώντας καθε έννοια μέτρου.

Βέβαια, και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες τηρούνται ειδικοί λογαριασμοί. Ομως το ύψος τους δεν ξεπερνά το 1% του προϋπολογισμού. Στη δική μας, όμως, χώρα το ποσοστό φθάνει το 15%.

Το πρόβλημα της διαφάνειας δεν είναι ένα δευτερεύον ζήτημα, αλλά είναι κυρίως ζήτημα δημοκρατίας και χρηστής διαχείρισης.

Αν, βέβαια, υπάρχουν κάποιοι εθνικοί λόγοι για τους οποίους ένα μικρό μέρος του προϋπολογισμού, περίπου το 1% του συνόλου, θα έπρεπε να βρίσκεται σε ειδικούς λογαριασμούς και σε καθεστώς ειδικής διαχείρισης, τότε υπάρχει και η δυνατότητα να τηρούνται στοιχειώδεις κανόνες διαφανούς διαχείρισης, είτε στα πλαίσια μιας ειδικής διακομματικής κοινοβουλευτικής επιτροπής, είτε σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών, είτε, ακόμη, και σε επίπεδο μιας επιστημονικής επιτροπής κοινής εμπιστοσύνης.

Η κυβέρνηση τίποτε απ' όλα αυτά δεν έκανε.

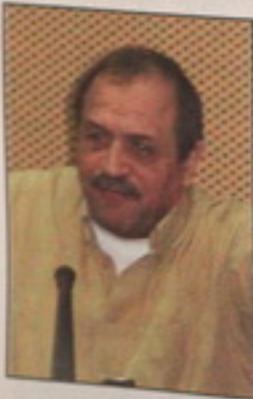
Τι, λοιπόν, θέλει να κρύψει η κυβέρνηση;

Η κυβέρνηση θέλει να κρύψει την πολιτική της, θέλει να κρύψει το πολιτικό και ιδεολογικό περιεχόμενο αυτής της πολιτικής.

Θέλει να κρύψει τη βαθύτατη αποτυχία της, τόσο στο πεδίο της διαχείρισης, όσο και στο πεδίο των βαθύτερων ιδεολογημάτων που στηρίζουν αυτήν την πολιτική.

Στο όνομα μιας δημοσιονομικής εξυγίανσης, έχει διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες, έχει οξύνει τα φαινόμενα κοινωνικών αποκλεισμών, έχει πλειοδοτήσει έναντι της συντηρητικής παράταξης, στην εκποίηση της δημόσιας περιουσίας, έχει δημιουργήσει μια νέα κάστα νεόπλουτων αεριτζήδων και φυσικά διαχειρίζεται ζητήματα εξωτερικής πολιτικής, άμυνας και δημόσιας ασφάλειας, με πλήρη αδιαφάνεια, τόσο ως προς τη διαχείριση, όσο και ως προς τις πολιτικές δουλείες και εξαρτήσεις που συνεπάγεται αυτού του τύπου η διαχείριση.

Στο όνομα, λοιπόν, της δημοσιονομικής εξυγίανσης έχει προκληθεί ένα πολιτικό χάος, το οποίο συγκαλύπτεται από ένα δημοσιονομικό χάος.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ
Α' Αντιπρόεδρος
του ΟΕΕ

Κόστος εξυπηρέτησης των ηλεκτρικών φορτίων

Ο κατάλληλος σχεδιασμός και η ομαλή λειτουργία ενός συστήματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας προϋποθέτουν την επαρκή γνώση της φύσης, του μεγέθους και των διακυμάνσεων των ηλεκτρικών φορτίων. Κατά συνέπεια, η μελέτη της συμπεριφοράς των ηλεκτρικών φορτίων δίνει τη δυνατότητα εξυπηρέτησής τους, με τρόπο πρακτικό, αλλά και οικονομικό.

Το κόστος παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας αποτελείται από μια επιβάρυνση ισχύος (που είναι το σταθερό μέρος του κόστους) και μια επιβάρυνση ενέργειας (που είναι το μεταβλητό μέρος). Οι συνιστώσες αυτές μπορούν να υποδιαιρεθούν περαιτέρω, έτσι ώστε να ποσοτικοποιηθεί η επιβάρυνση για την εγκατεστημένη παραγωγική δυναμικότητα, για την προετοιμασία αντιμετώπισης της ζήτησης σε περιόδους αιχμής, για την ετοιμότητα παραγωγής σε κάθε στιγμή, για τη δυνατότητα παράδοσης ενέργειας οποτεδήποτε και για τη συντήρηση του εξοπλισμού

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΕΜΠΕΣΗΣ
Οικονομολόγος. Μέλος του ΟΕΕ**

Συστήματα και πηγές ενέργειας

Τα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χρησιμοποιούν πρωτογενή ενέργεια με τη μορφή υδροηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή με την εκμετάλλευση της δυνητικής ενέργειας που έχει το νερό, λόγω υψηλης θερμότητας από την καύση διαφόρων καυσίμων. Οι θερμικοί σταθμοί είναι μεγαλύτερης σπουδαιότητας από τους υδροηλεκτρικούς. Στους πρώτους, το καύσιμο αποτελεί τη μεγαλύτερη συνιστώσα της δαπάνης λειτουργίας τους. Το κόστος ανά αποδίδομενη θερμίδα είναι η καλύτερη βάση άμεσης σύγκρισης του κόστους των διαφόρων καυσίμων. Οι τιμές αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στη θερμική απαίτηση των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, προκειμένου να καθοριστεί το κόστος παραγωγής τους από καύσιμο. Ειδικότερα, η θερμική απαίτηση μιας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (μετρούμενη σε kcal/kWh) ορίζεται ως το πηλικό της προσφερόμενης θερμότητας από το καύσιμο (μετρούμενη σε kcal) προς την παραγόμενη ενέργεια (μετρούμενη σε kWh). Ετσι, το κόστος παραγωγής από καύσιμο δεν είναι παρά το γινόμενο της θερμικής αυτής απαίτησης (μετρούμενη σε kcal/kWh) επί την τιμή του καυσίμου (μετρούμενη σε ευρώ/kcal).

Μεταξύ των διαφόρων συστημάτων καύσης, η μονάδα εσωτερικής καύσης παρουσιάζει την ελάχιστη θερμική απαίτηση (περίπου 2.800 kcal/kWh), για τα μικρότερα μεγέθη τέτοιων μονάδων. Οι καλύτερες θερμικές απαίτησεις επιτυγχάνονται με μεγάλες μονάδες ατμοηλεκτρικών σταθμών. Οι απόλυτα ελάχιστες θερμικές απαίτησεις επιτυγχάνονται σε μονάδες πολλαπλού σκοπού, στις οποίες όλα τα αέρια καύσης που ξεφεύγουν ανακυκλώνονται στην παραγωγική διαδικασία. Αυτές οι ελάχιστες θερμικές απαίτησεις θα πλησιάζαν το ισοδύναμο της θερμότητας (δηλαδή 860 kcal/kWh), διαιρούμενο με τους βαθμούς απόδοσης της γεννήτριας και του λέβητα (καζανιού), αλλά και μειούμενο ακόμη λόγω της κατανάλωσης των βοηθητικών εγκαταστάσεων της μονάδας. Ετσι, προκύπτει μια συνολική θερμική απαίτηση για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης των 1.150 με 1.300 kcal/kWh.

Ηλεκτρικά φορτία και καμπύλες φορτίων

Η ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να παραχθεί τη στιγμή της χρήσης της, επειδή δεν υπάρχει πρακτικός τρόπος αποθήκευσής της, σε κάποιες αξιοσημείωτες ελάχιστες ποσότητες μηχανικής ενέργειας, ατμού, θερμότητας ή συμπιεσμένου αέρα. Επομένως, ο κατάλληλος σχεδιασμός και η απρόσκοπη λειτουργία ενός συστήματος ηλεκτροπαραγωγής μπορούν να επιτευχθούν μόνο με την προϋπόθεση ότι τα ηλεκτρικά φορτία και οι διακυμάνσεις τους – ως προς τη φύση και το μέγεθός τους – είναι επαρκώς γνωστά. Η γραφική παράσταση των ηλεκτρικών φορτίων γίνεται συνήθως σε ημερήσια, μηνιαία, εποχιακή ή ετήσια βάση. Στην πράξη, αντί των στιγματικών μετρήσεων, γίνονται συνήθως αθροιστικές μετρήσεις για χρονικά διαστήματα 15 λεπτών, 30 λεπτών ή μιας ώρας. Με την άθροιση του εμβαδού κάτω από την καμπύλη φορτίου προκύπτει η αποκαλούμενη καμπύλη διάρκειας φορτίου. Αυτές οι καμπύλες είναι απαραίτητες τόσο για το σχεδιασμό των μονάδων όσο και για τη μελέτη της φόρτισης και της λειτουργίας τους.

Για έναν συνοπτικό καθορισμό του χαρακτήρα του ηλεκτρικού φορτίου χρησιμοποιούνται διάφοροι συντελεστές. Μεταξύ αυτών είναι ο συντελεστής φορτίου, που αποτελεί το πηλικό του μέσου ηλεκτρικού φορτίου μιας περιόδου προς την αιχμή του φορτίου κατά την ίδια περίοδο. Ακόμα, χρησιμοποιείται συχνά ο συντελεστής δυναμικότητας, ο οποίος προκύπτει με διαίρεση της ηλεκτροπαραγωγής μιας περιόδου με το γινόμενο της παραγωγικής δυναμικότητας επί τις ώρες της συγκεκριμένης περιόδου. Ο συντελεστές μπορεί να είναι ημερήσιοι, εβδομαδιαίοι, μηνιαίοι ή ετήσιοι. Ο συντελεστής φορτίου μπορεί να είναι μεγαλύτερος ή μικρότερος του συντελεστή χρησιμοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητας. Καθένας συντελεστής μπορεί να εφαρμοσθεί σε ορισμένη υπηρεσία, όπως π.χ. στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας ή θερμού ατμού, ή σε καθένα τμήμα του εξοπλισμού που περιλαμβάνει μια μονάδα.

Στον προγραμματισμό μιας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμού ατμού, οι καμπύλες φορτίου των δύο δραστηριοτήτων πρέπει να θεωρηθούν χωριστά, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους. Είναι χαρακτηριστικό π.χ. ότι εάν ο θερμός ατμός πρόκειται να αποτελέσει προϊόν συμπαραγωγής με ηλεκτρική ενέργεια, με τη χρήση ενός συνδυασμού, σύμφωνα με τον οποίο ο λέβητας παρέχει ατμό υψηλής πίεσης σε έναν αεριοστρόβιλο, η ζήτηση της μιας υπηρεσίας - πέρα από ένα όριο - θα περιορίσει τη διαθεσιμότητα της

άλλης υπηρεσίας. Τα ηλεκτρικά φορτία και οι καμπύλες διάρκειας των φορτίων βοηθούν στον καθορισμό του κατάλληλου μεγέθους του εξοπλισμού, αλλά και των προγραμμάτων λειτουργίας και συντήρησης. Οι αιχμές, τα ελάχιστα, οι μέσοι όροι και η μη σύμπτωση των φορτίων έχουν όλα την επίδρασή τους. Στη σύγχρονη βιομηχανική πραγματικότητα, ο συντελεστής διαθεσιμότητας, που ορίζεται ως το πηλίκο των ωρών λειτουργίας (ή της δυνατότητας λειτουργίας) της μονάδας προς το σύνολο των ωρών της περιόδου, είναι υψηλός και ξεπερνά κατά περίπτωση το 90% ή 95% για τα θερμικά συστήματα και το 99% για τις υδροηλεκτρικές μονάδες. Η προγραμματισμένη έξοδος για συντήρηση μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια των περιόδων χαμηλού φορτίου. Οι βεβιασμένες έξοδοι, λόγω θλαβών, μπορούν επίσης να ελαχιστοποιηθούν.

Οι μονάδες μεγαλύτερου μεγέθους ευνοούν χαμηλότερο κόστος επένδυσης και μισθοδοσίας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος (ανά kWh). Η εξοικονόμηση καυσίμου των ατμοηλεκτρικών μονάδων εντείνεται με το μεγαλύτερο μέγεθος αυτών. Ομως, οι αποδόσεις των μονάδων εσωτερικής καύσης, αλλά και των υδροηλεκτρικών μονάδων, δεν επηρεάζονται πολύ από το μέγεθός τους. Εποιητική σύγχρονης τεχνολογίας όλων των συντελεστών ηλεκτρικού φορτίου, τα καλύτερα μεγέθη για τους λέβητες, τους αεριοστροβίλους και τα βοηθητικά μηχανήματα των μονάδων δε θα ήταν τα ίδια για δύο διαφορετικούς τύπους φορτίων, ακόμα κι αν οι αιχμές και τα ελάχιστα συνέπιπταν. Ένας από τους πιο πρακτικούς και οικονομικούς τρόπους εξυπηρέτησης ηλεκτρικών φορτίων με μεγάλες διακυμάνσεις είναι η χρήση μιας πλειάδας μικρότερων μονάδων, μάλλον, παρά να μεταβάλλεται η φόρτιση μιας μεγάλης μονάδας μέσα σε μεγάλα περιθώρια, οπότε και η αποδοτικότητά της θα παρουσιάζει ανάλογες διακυμάνσεις.

Οικονομική εξυπηρέτηση των ηλεκτρικών φορτίων

Το κόστος επένδυσης σε σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ποικίλλει ανάλογα με τον τύπο των μονάδων. Το κόστος αυτό δεν αφορά μόνο στην τιμή που καταβάλλεται για τα υλικά και την εργασία, αλλά ένα πρόσθετο ποσοστό της τάξης του 10% -50% απαιτείται για την πρόσκτηση γης, για υπηρεσίες μηχανικών, για το σχεδιασμό του συστήματος ηλεκτροπαραγωγής, για διάφορες αγορές, για επιθεωρήσεις, για νομικές υπηρεσίες, για κατασκευαστικό εξοπλισμό και υπηρεσίες, για αμοιβή του εργολάβου, για τόκους δέσμευσης κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου και για τη δοκιμαστική λειτουργία της μονάδας. Εκτιμάται ότι η εργασία προσεγγίζει το ένα τέταρτο με ένα τρίτο της συνολικής επένδυσης σε μια μονάδα ηλεκτροπαραγωγής. Το κόστος μπορεί να εκφρασθεί σε :

- Μοναδιαία βάση, δηλαδή ανά μονάδα παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. σε ευρώ/MWh, όπου 1 MWh = 1.000 kWh) ή σε
- Συνολική βάση, δηλαδή μέσα σε μία περίοδο (π.χ. σε ευρώ ανά μήνα ή ανά έτος).

Το κόστος εξυπηρέτησης της ζήτησης για ηλεκτρική ενέργεια, τη στιγμή ακριβώς που εκδηλώνεται και για το συγκεκριμένο επίπεδο τάσης, είναι πολύ σημαντικό μέγεθος. Πρέπει να περιλαμβάνει εκείνα τα κονδύλια που ταξινομούνται γενικά σε :

1. Ενα σταθερό μέρος, που είναι ένα ποσοστό της επένδυσης και σε
2. Ενα λειτουργικό μέρος, που είναι ένα κλάσμα της παραγωγής.

1. Σταθερή επιβάρυνση

Η σταθερή επιβάρυνση, που εκφράζεται ως ένα επίσημο ποσοστό της επένδυσης, περιλαμβάνει :

- Το κόστος του χρήματος (3% έως 10% περίπου).

Το κόστος του χρήματος περιλαμβάνει τους τόκους των δανείων και τα μερίσματα του μετοχικού κεφαλαίου.

- Το ασφάλιστρο και τους φόρους (1% έως 4%).

Η ασφάλιση καλύπτει θέματα πυροπροστασίας, αστικής ευθύνης, εκρήξεις του λέβητα και φθοράς της ιδιοκτησίας. Στους φόρους περιλαμβάνεται η επιβάρυνση της ακίνητης περιουσίας, του επιχειρηματία και των εργαζομένων.

- Την απόσβεση (2% έως 10%).

Η απόσβεση είναι τόσο φυσική όσο και λειτουργική και αποτελείται από προβλέψεις για λειτουργική φθορά, για απαρχαίωση, για αλλαγή στη χρήση και για ανεπάρκεια εξοπλισμού. Οι αποσβέσεις μπορούν να υπολογισθούν με τη μέθοδο της ευθύγραμμης εξέλιξης, με τη μέθοδο του χρεολυτικού κεφαλαίου, με την έμμεση μέθοδο, με τη μέθοδο της απόσυρσης, ή - ακόμα - με βάση την παραπήρηση. Τα στατιστικά στοιχεία γύρω από τη χρήσιμη διάρκεια ζωής του εξοπλισμού είναι απαραίτητα για τους υπολογισμούς αυτούς.

Το σύνολο των σταθερών επιβαρύνσεων ανέρχεται περίπου σε 10% για τις υδροηλεκτρικές μονάδες, σε 12% για τις ατμοηλεκτρικές μονάδες και σε 13% για τις μονάδες εσωτερικής καύσης.

Λειτουργικό κόστος

Το λειτουργικό κόστος (ή κόστος παραγωγής) περιλαμβάνει τις επιβαρύνσεις για καύσιμα, κόστος εργασίας και επίβλεψης, κόστος υλικών και εργασίας για συντήρηση, προμήθειες και διάφορες άλλες δαπάνες. Ολα αυτά τα κόστη έχουν :

- a) Μια σταθερή συνιστώσα, που είναι ανεξάρτητη από το φορτίο ή την παραγωγή και εξαρτάται από την εγκατεστημένη παραγωγική δυναμικότητα και από τον εξοπλισμό σε λειτουργία και
- b) Μια μεταβλητή συνιστώσα, που είναι συνάρτηση της παραγωγής.

Για τις επιμέρους επιβαρύνσεις του λειτουργικού κόστους αξίζει να σημειωθούν τα εξής :

• Κόστος καυσίμου

Η επιβάρυνση του καυσίμου βασίζεται στην τιμή του στο εργοστάσιο. Στην περίπτωση του λιθάνθρακα π.χ. το κόστος αυτό είναι η τιμή του ορυχείου, πλέον μιας επιβάρυνσης του τερματικού σταθμού και του κόστους μεταφοράς.

Επειδή η αποδοτικότητα των θερμικών μονάδων μεταβάλλεται με το φορτίο, το κατά μονάδα παραγωγής κόστος καυσίμου μεταβάλλεται επίσης. Υπάρχει ένα φορτίο σε κάθε θερμικό σύστημα, στο οποίο ο βαθμός απόδοσης είναι μέγιστος και το κόστος καυσίμου ελάχιστο.

Οι καμπύλες εισροής - εκροής είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για την απεικόνιση της συνολικής απόδοσης του καυσίμου. Πρόκειται για ευθείες γραμμές ή κοίλες καμπύλες, με τεταγμένη στην αρχή των αξόνων της τάξης του 10% - 20% της εισροής θερμότητας πλήρους φορτίου για τις ατμοηλεκτρικές μονάδες και του 20% - 40% για τις μονάδες εσωτερικής καύσης.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

Λειτουργικό κόστος εργασίας και επίβλεψης

Το λειτουργικό κόστος εργασίας εκτιμάται καλύτερα με ανάλυση της μισθοδοσίας του συγκεκριμένου έργου. Συμβατικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν κάποιες μέσες τιμές μονάδας ανά ανθρώπωρα.

Η εργασία μεταβάλλεται ελαφρά με το φορτίο, αλλά δεν είναι λογικό να μειώνεται ή να επαυξάνεται το προσωπικό ανάλογα με την παραγωγή του σταθμού. Η ορθολογική λειτουργία - από οικονομική άποψη - απαιτεί τη διατήρηση της συνέχειας της λειτουργικής δεξιοτεχνίας και πείρας, ιδίως για ορισμένες ειδικότητες που απασχολούνται σε ατμοηλεκτρικούς σταθμούς. Πάντως, κάποια συμμεταβολή του κόστους εργασίας με την παραγωγή είναι δικαιολογημένη, σε τρόπον ώστε από το μισό μέχρι τα δύο τρίτα του συνολικού κόστους εργασίας να θεωρείται σταθερό.

Κόστος υλικών και εργασίας συντήρησης

Το κόστος των υλικών και της εργασίας για συντήρηση είναι το πιο δύσκολο να εκτιμηθεί στοιχείο του συνολικού κόστους. Είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί με σαφή τρόπο η τυποποίηση και ο σχεδιασμός της συντήρησης. Μια ετήσια πρόβλεψη της τάξης του 1% - 2% της επένδυσης θεωρείται - σε γενικές γραμμές - επαρκής, αλλά η πρόβλεψή της στον προϋπολογισμό είναι ουσιαστικής σημασίας, προκειμένου να αποφευχθούν οι κίνδυνοι από τυχόν αναβολή κάποιας προγραμματισμένης συντήρησης.

Υπάρχουν συνιστώσες του υπόψη κόστους που είναι:

ΠΙΝΑΚΑΣ

Κόστος των κάτιων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

	Ατμοηλεκτρικός σταθμός	Σταθμός εσωτερικής καύσης	Υδροηλεκτρικός σταθμός
Παραγωγική δυναμικότητα (MW)	300	10	100
Συντελεστής χρεωμοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητας (%)	70	30	55
Ετήσια παραγωγή (εκατομ. kWh)	1.840	26	482
Κόστος επένδυσης (ευρώ / KW)	1.500	1.000	2.500
Κόστος καυσίμου (ευρώ / εκατομ. kcal)	6,50	15,00	0,00
Θερμική απαίτηση σταθμού (kcal/kWh)	3.000	3.250	0
Σταθερές επιβαρύνσεις:			
Επήμετρο ποσοστό (%)	12	13	10
Ευρώ / MW h	29,35	49,47	51,89
Κόστος λειτουργίας (ευρώ / MWh) :			
Καύσιμο	19,50	48,75	0,00
Εργασία και επίβλεψη	2,50	3,00	1,50
Συντήρηση	4,00	8,00	2,50
Προμήθειες	1,50	9,00	1,50
Μερικό σύνολο	27,50	68,75	5,50
Συνολικό κόστος παραγωγής (ευρώ / MW h)	56,85	118,22	57,39

- Σταθερές, δηλαδή ανεξάρτητες των άλλων παραγόντων.

- Μεταβλητές, ανάλογα με τις ώρες συντήρησης μέσα στη συγκεκριμένη περίοδο.

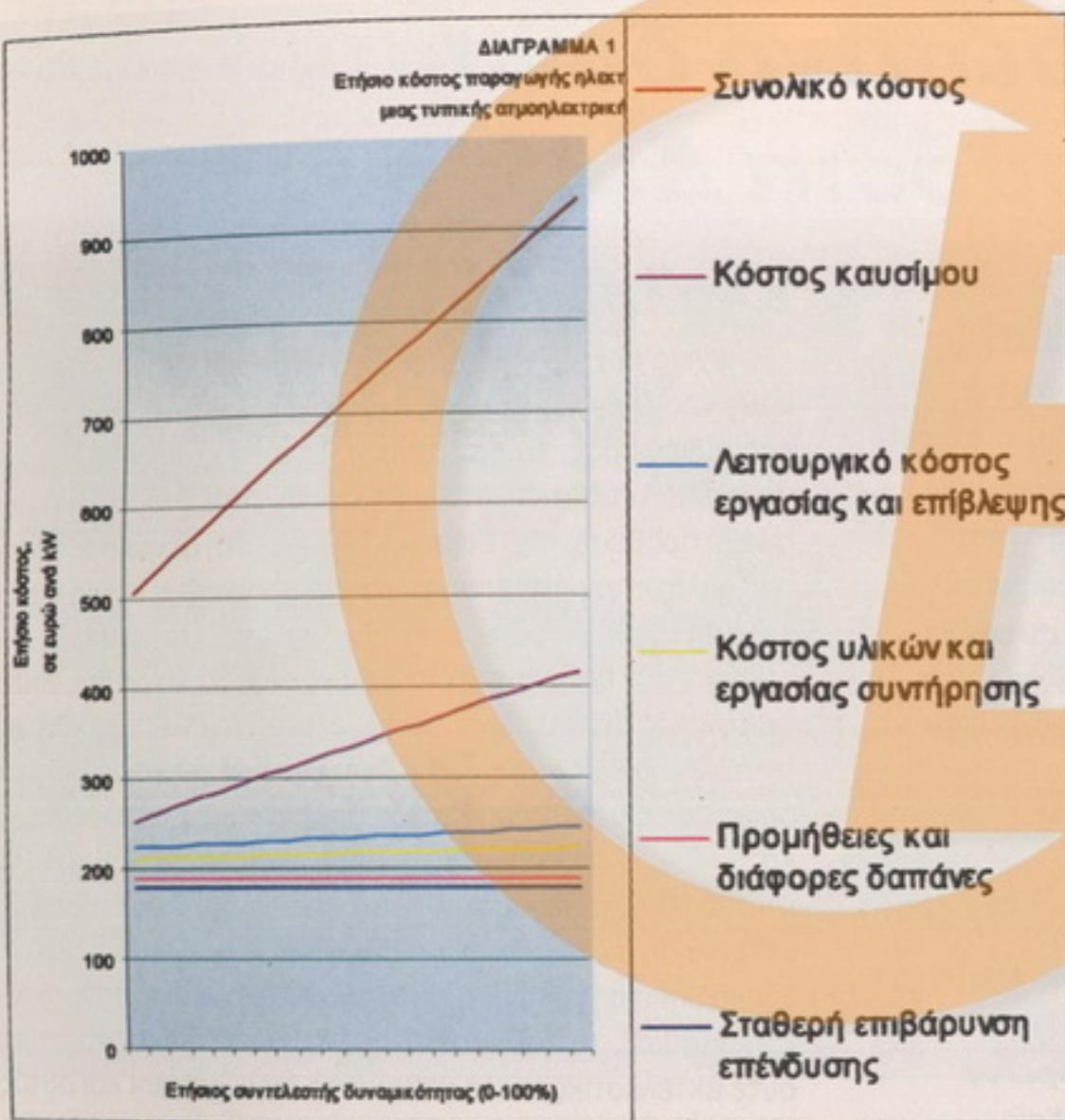
- Μεταβλητές, ανάλογα με την παραγωγή της περιόδου.

Κατά προσέγγιση, από το μισό έως τα τρία τέταρτα του κόστους θα μπορούσε να θεωρηθεί σταθερό και το υπόλοιπο μεταβλητό. Το κόστος συντήρησης αποτελείται κατά το μισό περίπου από υλικά και το άλλο μισό από εργασία, αν και υπάρχει τάση για μεγαλύτερη αναλογία της εργασίας.

Προμήθειες και διάφορες δαπάνες

Οι προμήθειες και οι διάφορες δαπάνες καλύπτουν ένα μεγάλο αριθμό διαφόρων ειδών, όπως τα λιπαντικά, το νερό, οι φθορές, πολλά από τα οποία γίνονται ευμεγέθη με την ανεπαρκή συντήρηση. Αυτά τα έξοδα είναι υψηλότερα στις μονάδες εσωτερικής καύσης, σε σύγκριση με τις ατμοηλεκτρικές μονάδες. Οι δαπάνες αυτές, που θα πρέπει να κατανέμονται με όμοιο τρόπο με τις δαπάνες συντήρησης, κυμαίνονται σε ποσοστό 10% - 15% του κόστους συντήρησης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1
Επίτριο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τυπικής ατμοηλεκτρικής

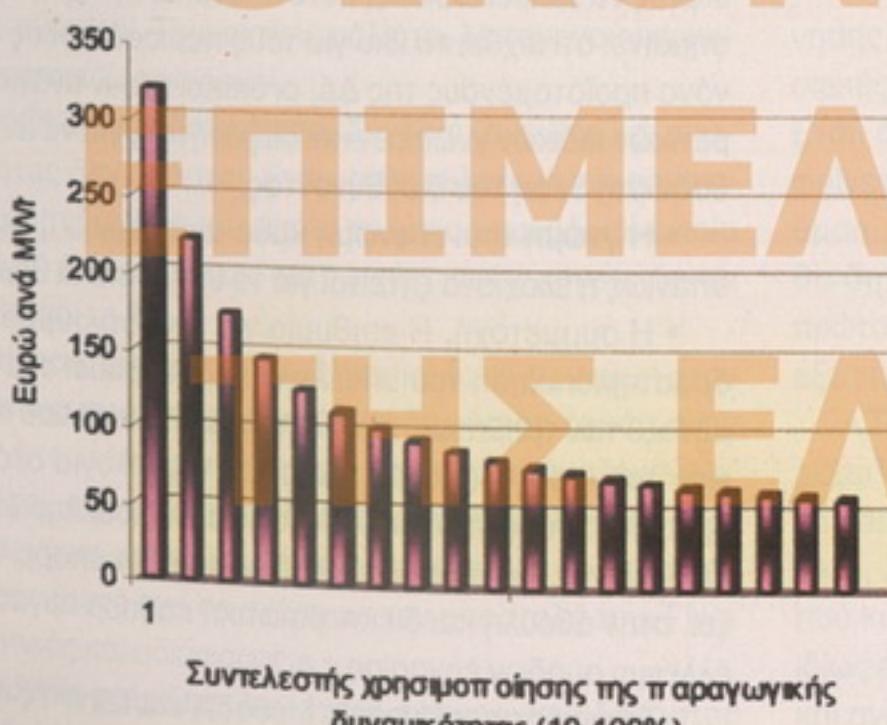

Συνολικό κόστος

Το συνολικό κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι συνάρτηση του συντελεστή χρησιμοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητας. Στα διαγράμματα 1 και 2 απεικονίζεται το κόστος ενός αντιπροσωπευτικού τυπικού ατμοηλεκτρικού σταθμού. Για απλοποίηση, όλα τα στοιχεία δίνονται με τη μορφή ευθειών γραμμών, πράγμα που δεν είναι απόλυτα σωστό για την απεικόνιση της πραγματικότητας. Με την πολλαπλότητα των μονάδων κάθε σταθμού, οι καμπύλες θα έπρεπε να κλιμακώνται όταν τίθεται σε λειτουργία μια επιπλέον μονάδα. Επίσης, η γραμμή του κόστους καυσίμου θα έπρεπε να είναι καμπυλωτή, προς τα πάνω (κοίλη), εξαιτίας του μεταβαλλόμενου βαθμού απόδοσης.

Το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ακολουθεί μία εξίσωση που αντανακλά μία επιβάρυνση της ζήτησης ισχύος (σταθερό μέρος) και μια επιβάρυνση της ενέργειας (μεταβλητό μέρος). Αυτές οι συνιστώσες, μπορούν ποικιλοτρόπως να υποδιαιρεθούν, προκειμένου να αντανακλούν τις επιβαρύνσεις για την παραγωγική δυναμικότητα, για την προετοιμασία αντιμετώπισης της ζήτησης αιχμής, για την ετοιμότητα παραγωγής σε κάθε στιγμή, για τη διασφάλιση της παράδοσης της ζητούμενης ενέργειας και για τις ώρες της αναγκαίας συντήρησης. Μια τέτοια εξίσωση κόστους, μαζί με στοιχεία, όπως εκείνα του πίνακα της προηγούμενης σελίδας, μπορούν να αναλυθούν σε στοιχεία κόστους ανά μονάδα προϊόντος, από τα οποία εξάγονται πολύ χρήσιμα συμπεράσματα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
Συνολικό κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τυπικής ατμοηλεκτρικής μονάδας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dasgupta P., Sen A. & Marglin S., Guidelines for Project Evaluation, UNIDO, 1982

Θεοφανίδης Σ., Εγχειρίδιο Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΒΑ, 1985

Khoury S. & Parsons t., Mathematical Methods in Finance and Economics, North Holland, 1994

Tintner G. & Sengupta J., Stochastic Economics, New York, 1982

Turvey R. & Anderson D., Electricity Economics, North Holland, 1977

M.I.T., Notes on Electricity Generation Economics.

Το ανθρώπινο δυναμικό στη Δημόσια Διοίκηση

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο χαμηλός βαθμός ανταπόκρισης γενικά της Δημόσιας Διοίκησης (ΔΔ) στο ρόλο και την αποστολή της αποδίδεται συνήθως στο στελεχικό δυναμικό της. Έχει ομολογηθεί πολλές φορές και από πολλές πλευρές ότι οι υπηρετούντες στη ΔΔ είναι αντιπαραγωγικοί, αδιάφοροι, ράθυμοι και ορισμένοι απ' αυτούς «καταχραστές και επίορκοι», ιδιαίτερα σε «ευαίσθητες» λειτουργίες ή υπηρεσίες, όπως συνηθίζεται να λέγεται¹.

Αναγνωρίζεται παράλληλα, και δίκαια, ότι τα στελέχη της ΔΔ δέχονται πολύ μεγάλες πιέσεις από κύκλους συμφερόντων, που προέρχονται από τους ίδιους τους πολίτες, να μεροληπτήσουν ή να παρανομήσουν.

Η θέσπιση αυστηρότερων μέτρων μπορεί να είναι σκόπιμη ορισμένες φορές, αλλά δεν αρκεί ούτε η προτροπή «γίνετε παραγωγικότεροι!». Χρειάζεται, κατά τη γνώμη μας, μια διαφορετική προσέγγιση του θέματος, που να στοχεύει στην αλλαγή του τρόπου χειρισμού και αντιμετώπισης από το ίδιο το κράτος του ανθρώπινου δυναμικού, σύμφωνα με τις επιστημονικές αρχές του management. Ορισμένες βασικές αρχές της Επιστήμης της Διοίκησης και ειδικότερα σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό (Personal Management) θα παρουσιαστούν εδώ με τηλεγραφική μορφή, αφού η ανάπτυξή τους απαιτεί ειδικότερο χρόνο και χώρο. Πρωτίστως, όμως, είναι ανάγκη να περιγραφεί το αρνητικό περιβάλλον για τον εργαζόμενο, που επικρατεί σήμερα στο χώρο της ΔΔ και έπειτα να τεθούν οι προτάσεις μας.

B. ΤΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αρχικά πρέπει να απορριφθεί - κατά τη γνώμη μας - ότι κάθε νέος εργαζόμενος που εισέρχεται στη ΔΔ είναι ράθυμος, αδιάφορος, διαθρωμένος ηθικά και έτοιμος να παρανομήσει. Αντιθέτως, μάλιστα, εμφορείται από ιδανικά και αγαθή πρόθεση, που συμπυκνώνονται, στη μετριοπαθέστερη τουλάχιστον έκφρασή τους, «να προσφέρει και να κάνει καλά τη δουλειά του».

Κατά την υπηρεσιακή του, όμως, πορεία, ένας δημόσιος υπάλληλος διαπιστώνει ότι εργάζεται σε ένα περιβάλλον, αν όχι εχθρικό προς την προσωπικότητά του, οπωσδήποτε όμως αδιάφορο και αρνητικό. Ιδού ορισμένα χαρακτηριστικά:

- Ο προϊστάμενός του. Κατά κανόνα δεν έχει επιστημονική γνώση πώς ασκείται η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού. Εξελίχθηκε υπηρεσιακά από υπάλληλος σε προϊστάμενος. Τώρα, όμως, τα καθήκοντά του δεν είναι διεκπεραιωτικά ούτε εκτελεστικά, αλλά καθήκοντα management και αυτός δεν ξέρει, δε σπούδασε, δεν εκπαιδεύτηκε πώς να χειρίζεται σωστά τους υφισταμένους συνεργάτες του. Το αξίωμα ότι ο ικανός υφιστάμενος κατά τεκμήριο γίνεται και καλός προϊστάμενος φαίνεται λογικό, πλην, όμως, δεν αντέχει σε επιστημονική τεκμηρίωση. Αν από ένατικο ή χάρισμα είναι ικανός να διοικεί άλλους, αυτό αποτελεί την εξαίρεση και δε σημαίνει ότι ισχύει το ίδιο για τους περισσότερους κατά κάνονα προϊσταμένους της ΔΔ, οι οποίοι έχουν ανάγκη διαφρετικών ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων, για να ανταποκριθούν στη θέση του διευθύνοντος.

• Η γνώμη του. Η γνώμη κάθε υπαλλήλου ή στελέχους σπανίως ή ελάχιστα ζητείται για τα υπηρεσιακά θέματα.

- Η συμμετοχή. Η επιθυμία για ενεργό συμμετοχή και δραστηριοποίηση του υπαλλήλου προσκρούει στα στεγανά μεταξύ των τμημάτων, στην αντίδραση του παλιού συναδέλφου του, που «φοβάται» κάθε νέα τεχνολογία στον τρόπο εργασίας, στη γραφειοκρατία, στις αρτηριοσκληρωτικές καθιερωμένες στρεβλές διαδικασίες που δεν μπορεί να αλλάξει, στην άβουλη και διεκπεραιωτική καθαρά εργασία, στην έλλειψη ομάδων εργασίας κ.ά.

- Τεχνικές παρακίνησης. Μέθοδοι και τεχνικές προώθησης, ανάπτυξης, πρόκλησης ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και ανταμοιβών (όχι μόνον οικονομικών) απουσιάζουν παντελώς. Θεωρείται ως αυτονόητο - που όμως, κατά τη γνώμη μας, δεν είναι - να κάνει καλά τη δουλειά του, αφού πλη-

ρώνεται γι' αυτό. Τα γνωρίσματα της αυτοπαρακίνησης, της αυτενέργειας, της εργατικότητας και του φιλότιμου υπάρχουν έως ένα βαθμό σε όλα τα άτομα, αλλά για να εκφραστούν χρειάζονται το ανάλογο περιβάλλον διοίκησης.

• **Αξιοποίηση.** Δεν αξιοποιούνται οι πνευματικές και άλλες δυνατότητες που διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό ούτε οι ικανότεροι. Τουναντίον, μάλιστα, λειτουργούν αρκετοί αποτρεπτικοί μηχανισμοί.

• **Αμοιβή και αποδοτικότητα.** Σύνδεση αμοιβής και αποδοτικότητας δεν υπάρχει. Ετσι, κάθε φιλοτιμία και εργατικότητα ισοπεδώνεται κάτω από το (άνισο και άδικο) ενιαίο μισθολόγιο, όπου και όπως αυτό ισχύει, αφού εργατικός και μη αμείβονται το ίδιο.

• **Εκτίμηση, αυτοεκτίμηση.** Η γενική διάχυτη γνώμη στην κοινωνία για την ανταπόκριση του δημόσιου τομέα στην αποστολή του είναι αρνητική, άρα και για τον εργαζόμενο σ' αυτόν. Ετσι, ο εργαζόμενος δεν έχει την έξωθεν καλή ομολογία και χάνει με τον καιρό την εκτίμηση για το έργο του και για τον εαυτό του σε σχέση με την αποστολή του. Γίνεται αρνητικός και αδιάφορος.

• **Απουσία στήριξης.** Δεν έχει ο έντιμος και αδέκαστος υπάλληλος στο πλευρό του την πολιτεία, όταν ανθίσταται μόνος του έναντι ισχυρών πιέσεων από πρόσωπα - παράγοντες ή κύκλους συμφερόντων, π.χ. πιέσεις για παρατυπίες ή παρανομίες, μη νόμιμες άδειες, φορολογικές διευκολύν-

σεις, προτεραιότητα σε υποθέσεις, μεροληψίες σε διαγωνισμούς έργων και προμηθειών. Συχνά ξοδεύεται οικονομικά για να υπερασπίσει μόνος του τον εαυτό του και την Υπηρεσία του στα δικαστήρια. Ετσι, με τον καιρό, η ηθική αντίσταση κάμπτεται.

• **Ανασφάλεια.** Βρίσκεται σε συνεχή ανασφάλεια μετακίνησης, παροπλισμού ή δυσμενούς μετάθεσης από υπηρεσιακές ή από πολιτικές ή συμφεροντολογικές παρεμβάσεις. Ετσι, όπως διαμορφώνεται ανώριμη σήμερα η εικόνα, δε φαίνεται ότι θα συμβάλει και η συζητούμενη κατά καιρούς άρση της μονιμότητας του δημόσιου υπαλλήλου. Μάλλον θα δημιουργήσει μεγαλύτερη ανασφάλεια. Χρειάζεται πρώτα να αποκτήσει η ΔΔ την πλήρη απεξάρτησή της από εξωτερικές επιρροές.

• **Το νόημα της εργασίας.** Μια οποιαδήποτε εργασία παρέχει νόημα γι' αυτόν που την ασκεί, όταν διακρίνεται από τα παρακάτω κύρια υποκινησιακά στοιχεία: Ποικιλία, Ταυτότητα, Σημαντικότητα, Αυτονομία, Ανατροφοδότηση¹. Αυτά που κυρίως απουσιάζουν εντελώς από τις γραφειοκρατικές ιδίως εργασίες είναι τα δύο τελευταία στοιχεία, της ποικιλίας και ανατροφοδότησης ή επαναπληρωφόρησης (Feed Back). Ο εργαζόμενος στη ΔΔ φθείρεται από την ανούσια επανάληψη τυπικών διαδικασιών, που προκαλούν ανία και αδιαφορία και δε μαθαίνει ποτέ το αποτέλεσμα της δουλειάς του, γι' αυτό και η δουλειά του δεν αποκτά γι' αυτόν νόημα.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

• **Αξιολόγηση.** Οι ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης των υπαλλήλων από τους προϊσταμένους τους δε στηρίζονται σε προκαθορισμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, ούτε εφαρμόζονται μέθοδοι μέτρησης της συνεισφοράς του κάθε υπαλλήλου στο συνολικό έργο της Υπηρεσίαςⁱⁱ. Ετσι, η αξιολόγηση γίνεται κατ' υποκειμενική εκτίμηση των ιεραρχικά ανωτέρων του.

Γ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Σε όλα τα παραπάνω, η Επιστήμη της Διοίκησης (MANAGEMENT) έχει να αντιπροτείνει συνδυασμό επιστημονικών αρχών, μεθόδων και τεχνικών, που στηρίζονται στις διεθνείς πολύχρονες εφαρμογές τους. Ο συνδυασμός, για παράδειγμα, εφαρμογής των μεθόδων και τεχνικών του Personal Management και του Total Quality Management στην ελληνική ΔΔ, όπως γίνεται στο δημόσιο τομέα πολλών άλλων χωρών, θα άλλαζε τη στάση και αφοσίωση, το ζήλο και το ενδιαφέρον, τη συνέπεια και πίστη των εργαζομένων για την Υπηρεσία τους.

Τρεις ενέργειες: Οι ειδικοί στη Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, όπως είναι οι Deming, Juran, Crosby και άλλοι, που άλλαξαν την εικόνα ολόκληρης της Ιαπωνίας, τις αρχές των οποίων υιοθέτησαν, στη συνέχεια, η Αμερική και η Ευρώπη, συμπυκνώνουν το σύνολο των σύγχρονων μεθόδων σε τρία σημεία:

1. Δέσμευση της πολιτείας. 2. Επιστημονική μεθοδολογία και 3. Συμμετοχή του εργαζομένου.

1. **Δέσμευση,** όσων διοικούν, δηλαδή των εκάστοτε πολιτικών επικεφαλής κάθε υπουργείου και κυβέρνησης, ως σύνολο, για την εξυγίανση της ΔΔ αποτελεί την προϋπόθεση και την αναγκαία συνθήκη. Γίνονται βήματα και μάλιστα αξιόλογα^{iv}. Υπολείπονται, όμως, να αποφασιστούν πολλά ακόμη, που να δεσμεύουν για πάντα την πολιτεία σε δύο μεγάλες παραδοχές:

Παραδοχή πρώτη: Η ΔΔ να αποκτήσει τη θεσμοθετημένη και κανονιστική απεξάρτησή της από τις επιρροές της κάθε κυβέρνησης, του κάθε κόμματος, του κάθε παράγοντα, ως ένας μηχανισμός αυτόνομος στην αποστολή του, δηλαδή στην εφαρμογή των νόμων και στην υπηρεσία προς τον πολίτη.

Παραδοχή δεύτερη: Ο δημόσιος λειτουργός να στηρίζεται, να εκπαιδεύεται, να εξοπλίζεται, να οργανώνεται, να αξιολογείται και να ανταμείβεται ανάλογα, προκειμένου να επιτύχει στην αποστολή του. Αυτή η δέσμευση, που θα εκφράζεται με αποφάσεις και συγκεκριμένα προγράμματα, δε θα πρέπει να είναι διαπραγματεύσιμη, αλλά σταθερή, προαποφασισμένη, συνεχής.

2. **Επιστήμη.** Η Διοίκηση και Οργάνωση (Management),

ως επιστήμη των αποφάσεων και της πρακτικής υλοποίησής τους, ενσωματώνει και συνδυάζει, στο πλαίσιο των αρχών και των εφαρμογών της, τεχνολογίες και μεθόδους, όπως είναι η στατιστική, η έρευνα, η οργάνωση διαδικασιών, η ανάλυση εργασίας, η δημιουργία εργασιακού κλίματος, η επαγγελματική συμπεριφορά των εργαζομένων στις συναλλαγές με τον πολίτη, η μέτρηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, η ανάλυση των αιτίων χαμηλής ποιότητας και παραγωγικότητας, ο καθορισμός στόχων και στρατηγικής, η πληροφορική και άλλα.

Ορισμένες συγκεκριμένες προτάσεις που αφορούν ειδικότερα στο ανθρώπινο δυναμικό, παρατίθενται εδώ με συντομία, ως ερέθισμα για περαιτέρω εμβάθυνση:

• Κάθε υπάλληλος πρέπει να εκπαιδεύεται διαρκώς στα εργασιακά του αντικείμενα ειδικά, αλλά και γενικά για την αποστολή του.

• Κάθε υπάλληλος, που εξελίσσεται σε θέση προϊσταμένου ή διευθυντή, θα πρέπει (υποχρεωτικά για την πολιτεία και για τον εργαζόμενο) να περνά από ειδική κατάρτιση σε θέματα διοίκησης και οργάνωσης, με έμφαση σε θέματα χειρισμού του ανθρώπινου δυναμικού (ηγεσία και παρακίνηση, αποτελεσματική διαπροσωπική επικοινωνία, εμπλουτισμός της εργασίας, δημιουργία οράματος, διοίκηση με στόχους κλπ.)^v.

• Εισαγωγή (υποχρεωτικά), στις μεγάλες πρωτίστως Υπηρεσίες και κατόπιν στις μικρότερες, της πιστοποίησης των συστημάτων παροχής υπηρεσιών και των διαδικασιών τους, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ISO.

• Χρήση στατιστικής και άλλων μεθόδων επεξεργασίας υπηρεσιακών δεδομένων για ανάλυση, τεκμηρίωση, ποιοτικό έλεγχο και βελτίωση των κρίσιμων σημείων ή διαδικασιών που εμποδίζουν την ποιότητα.

• Κατάργηση του ενιαίου τρόπου αμοιβής και αντικατάστασή του με διαφοροποιημένο σύστημα αμοιβών, με κριτήριο την αποδοτικότητα (ποιοτικά και ποσοτικά προσδιορισμένα κριτήρια, με μετρούμενους στόχους, με βάση το χρονοδιάγραμμα και τα αναμενόμενα αποτελέσματα).

• Περιοδικές συνεχείς έρευνες του πολίτη (ως εξωτερικού πελάτη, αντίστοιχες προς τις έρευνες καταναλωτή) για τη διαπίστωση του βαθμού ικανοποίησής του από τις Υπηρεσίες, για τον εντοπισμό των αδυναμιών της Υπηρεσίας κλπ.

• Σύνταξη και διανομή σε κάθε Υπηρεσία απλού Εγχειρίδιου Ποιότητας, στο οποίο θα αποτυπώνονται ο ρόλος, οι αρχές, οι πολιτικές, οι στόχοι και οι συμπεριφορές, η παρακολούθηση και η τεκμηρίωση σχετικά με την ποιότητα^{vi}.

• Διοργάνωση, ετησίως, εκδήλωσης σε νομαρχιακό επίπεδο για την προβολή των επιτευγμάτων βελτίωσης της ποιότητας στη ΔΔ (τεκμηρίωση, μεθοδολογία, αξιολόγηση αποτελεσμάτων, βράβευση, προβολή, διάχυση).

• Ηθική και οικονομική στήριξη κάθε στελέχους, που υπερασπίζεται την υπηρεσία του σε δικαστήρια και που αποδεδειγμένα φθείρεται σε νομικές και άλλες διοικητικές διαδικασίες, αμυνόμενος κατά των εξωτερικών ισχυρών συμφερόντων ή πιέσεων.

• Αποκατάσταση της τρωθείσης αξιοπρέπειας και του ηθικού κάθε υπαλλήλου, εναντίον του οποίου ασκείται ΕΔΕ και αποδεικνύεται οριστικά η αθωότητά του.

• Εισαγωγή κινήτρων προσωπικής ανάπτυξης και ανταμοιβής των υπαλλήλων.

• Ανταμοιβή, ηθική και οικονομική (δημόσιος έπαινος, προαγωγή, εκπαίδευση, ανάπτυξη κλπ.), για κάθε αξιολογούμενη συνεισφορά στη βελτίωση των διαδικασιών της Υπηρεσίας του, στην καινοτομία, στην ποιότητα, στον περιορισμό της γραφειοκρατίας.

• Επαναπληροφόρηση (Feed Back) σε τακτά διαστήματα για το αποτέλεσμα της εργασίας του και των επιτευγμάτων της Υπηρεσίας του.

• Μόνιμη συνεργασία κράτους και Επιστήμης της Διοίκησης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ινστιτούτα κλπ.).

• Υιοθέτηση των ομάδων εργασίας, της ομαδικής αξιολόγησης και αμοιβής των Κύκλων Ποιότητας, της έννοιας «εξωτερικός πελάτης»^{vii}.

3. Συμμετοχή. Αν υπάρχει ένας χώρος εργασίας, όπου ο εργαζόμενος συμμετέχει ελάχιστα ή καθόλου σε ό,τι αφορά στην εργασία του (βελτίωση, διαδικασίες, πρότυπα, έκφραση γνώμης, εξοπλισμός κ.ά.) είναι το Δημόσιο^{viii}.

Η καθιέρωση, επομένως, σε κάθε Υπηρεσία ή νομαρχιακό επίπεδο, τυπικών και άτυπων ομάδων εργαζομένων (κύκλοι ποιότητας) θα αποτελούσε μια ενδιαφέρουσα συμμετοχή, που να αναγνωρίζεται στις αξιολογήσεις.

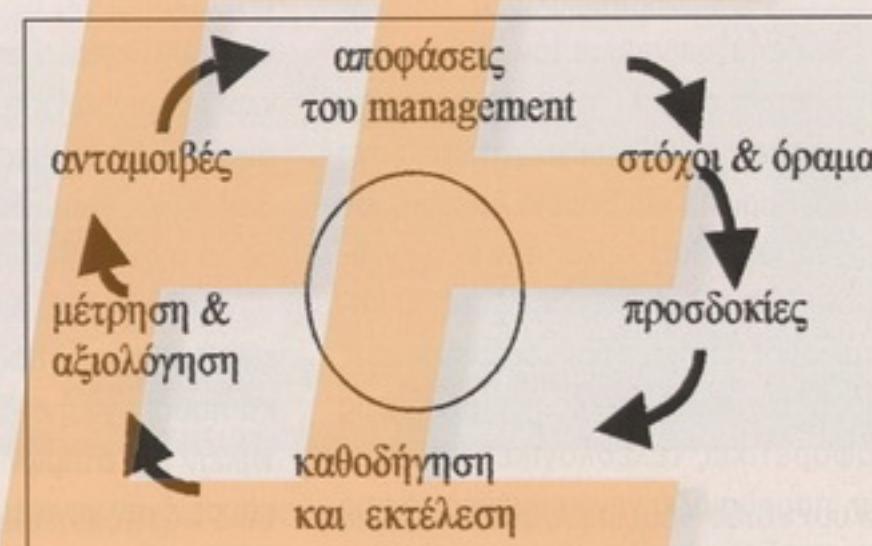
Ενδεικτικά θέματα που θα αφορούσαν στις ομάδες αυτές είναι η έρευνα - μελέτη για βελτίωση των διαδικασιών, η μείωση του κόστους και των δαπανών, ο περιορισμός της γραφειοκρατίας, η αναβάθμιση της ποιότητας εργασίας, η ταχύτερη και καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, η επεξεργασία παραπόνων, η διατύπωση ιδεών και προτάσεων για μελέτη, η υπόδειξη κριτηρίων αξιολόγησης της ποιότητας της εργασίας των υπαλλήλων και των υπηρεσιών κ.ά.

Δ. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επιλέγοντας, πρέπει να σημειώσουμε ότι όλοι οι ειδικοί της Επιστήμης της Διοίκησης ανά τον κόσμο τονίζουν ότι η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα δεν είναι υπόθεση του προϊσταμένου ή διευθυντή μιας Υπηρεσίας, ούτε των επιτελικών συμβούλων και συμβουλίων, ούτε του υπουργού. Είναι υπόθεση συνδυασμού των τριών παραπάνω παραγόντων και, κυρίως, της εμπλοκής στις διαδικασίες βελτίωσης

όλου του ανθρώπινου δυναμικού κάθε θέσης και βαθμίδας.

Ως παράδειγμα, παρατίθεται το παρακάτω σχήμα, το οποίο δείχνει ένα εκτελεστικό μοντέλο που βασίζεται στον κύκλο: Αποφάσεις, Στόχοι, Προσδοκίες, Καθοδήγηση, Αξιολόγηση, Ανταμοιβές.

Σχήμα 2. Ο κύκλος του εκτελεστικού management

Μόνο αν το Δημόσιο εισάγει και εφαρμόσει προοδευτικά την επιστήμη του Management με σύστημα και μέθοδο και όχι αποσπασματικά,^{ix} τότε θα μπορέσει κατ' αναλογία να δημιουργήσει εργαζόμενους, οι οποίοι στο ερώτημα ποιος είναι το σημαντικότερο πρόσωπο στην Υπηρεσία τους να απαντούν: Ο πολίτης.

Η επιστημονική διοίκηση θα οδηγήσει το «γιατί» της εργασίας στον ουσιώδη σκοπό της. Θα προσδίδει όραμα, θα καθορίζει στόχους, θα σχεδιάζει πρόγραμμα εργασίας, θα θεσπίζει κριτήρια, θα παρακινεί, θα μετρά, θα ελέγχει αποτελέσματα και θα ανταμείβει ανάλογα.

Ενδεικτικές Βιβλιογραφικές και άλλες πηγές:

- i. Δηλώσεις πολιτικών, συζητήσεις στη Βουλή, αρθρογραφία.
- ii. P. Χάκμαν, Γ. Ολνταμ, P. Τζέινσον, K. Πέρντι, άρθρο τους, καθηγ. και σύμβουλοι επιχειρήσεων.
- iii. Σπύρου Ζευγαρίδη: «Διοίκηση Προσωπικού».
- iv. Επιστολές και χρονοδιαγράμματα του πρωθυπουργού προς υπουργούς του (15-6-97, 10-9-97 κ.ά.). Πρόγραμμα «Ποιότητα Ζωής» για τον πολίτη του ΥΕΔΔΑ. «Κώδικας Διοικητικής Δεοντολογίας», N. 2690/1999.
- v. John Maxwell: «Αναπτύξτε τον ηγέτη μέσα σας». John Maxwell: «Αναπτύξτε τον ηγέτη γύρω σας».
- vi. A. Σπανός: «Η ποιότητα στις υπηρεσίες», «Quality Forum» (1997). Δ. Αθανασόπουλος: «Για μια σύγχρονη ΔΔ» (1998). Δ. Αργυριάδης: «Για μια ΔΔ που επικοινωνεί με τους πολίτες» (1998).
- vii. «Διοίκηση Ολικής Ποιότητας» (Juran, Crosby, Deming κ.ά.).
- viii. Jacques Gerbet: «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στα στελέχη».
- ix. Hubert Meisterhans: «Οργάνωση εργασίας».

Μια κριτική ανάλυση του καταναλωτισμού

Kάθε κοινωνία αναπτύσσει τις ιδιαίτερες συμπεριφορές της κι αν παρατηρήσουμε τον επονομαζόμενο δυτικό κόσμο¹, ή το δυτικό πολιτισμό, όστις εντοπίζεται γεωγραφικά στη Δυτική Ευρώπη και Βόρειο Αμερική, θα ανιχνεύσουμε κατ' αρχάς την εκφραστική του καπιταλιστικού ιδεώδους. Ο καπιταλισμός, αν και εφαρμοζόμενος στις παραπάνω γεωγραφικές περιοχές, στις διαφορετικές τελεολογικές εκδοχές του, παρουσιάζει γενικευμένες τάσεις και μια εξ αυτών, ίσως η πιο κομφορμιστή απ' όλες, είναι το φαινόμενο του καταναλωτισμού.

Για ευνόητους λόγους θα ήταν σωστό, ώστε η ανάλυση που θα ακολουθήσει να είναι το δυνατόν σαφέστερη, να επισημάνω το διαχωρισμό μεταξύ κατανάλωσης και καταναλωτισμού. Η κατανάλωση, πρωτίστως, αναφέρεται στη συμπεριφορά εκείνη και στο συστατικό της οικονομίας εκείνο, το οποίο αποτελεί φυσιολογικό στοιχείο σε μια κοινωνική συμπεριφορά καπιταλιστικώς προσανατολισμένη, δραστηριότητα εν γένει καλύπτουσα τις βασικές και μη-βασικές ανάγκες του ανθρώπινου όντος και ταυτόχρονα δραστηριότητα τονωτική της οικονομίας. Χωρίς την κάλυψη των βασικών αναγκών, ένα ανθρώπινο ον κινδυνεύει με αφανισμό κι αυτό ισχύει τόσο για τις καπιταλιστικές κοινωνίες του

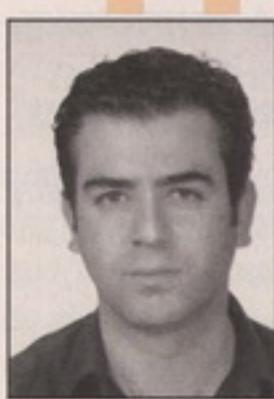
Beverly Hills, του Soho, του Κολωνακίου, όσο και για τις πρωτόγονες κοινωνίες των Παπούα της Νέας Γουινέας και των Αθοριγίνων της Αυστραλίας. Οι βασικές ανάγκες είναι ταυτόσημες με τις βιολογικές και μέρος αυτών καλύπτεται μέσω της κατανάλωσης.

Οσον αφορά, όμως, στον καταναλωτισμό, αυτός εστιάζεται σε μια κοινωνικά παθολογική ενδυνάμωση του συναντήκειν των ατόμων στο κοινωνικό σώμα και σε έναν γενικευμένο κομφορμισμό, με προσδιοριστική κατεύθυνση την ικανοποίηση των μη-βασικών αναγκών. Αυτές οι μη-βασικές ανάγκες παρουσιάζονται στον καπιταλισμό ως «βασικές» και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ιστορικο-κοινωνικής θέσμισης της καπιταλιστικής κοινωνίας². Υπάρχει μια ολόκληρη «βιομηχανία» που επιδίεται στη «μεταποίηση» μη-βασικών αναγκών σε «βασικές» ανάγκες. Σε μια κοινωνία καπιταλιστικώς προσανατολισμένη, η ένδυση είναι αναγκαία, αλλά εξίσου αναγκαία θεωρούνται και το αυτοκίνητο, η τηλεόραση, το Dvd κ.ά. Χωρίς την ικανοποίηση αυτών των «βασικών» αναγκών, τίθενται σε κίνδυνο τόσο η καπιταλιστική οικονομία, όσο και οι μηχανισμοί επιβίωσής της.

Ο σύγχρονος άνθρωπος, ο επονομαζόμενος και ως *homo oeconomicus*, προσπαθεί να ιχνηλατήσει τον οντολογικό προσδιορισμό της ύπαρξής του, κάτω από το πλέγμα των οικονομικών σχέσεων που διέπουν το κοινωνικό σύνολο. Τονίζω ότι η ιχνηλασία αυτή διενεργείται κάτω από το πλέγμα των οικονομικών σχέσεων και όχι πάνω σε αυτό. Οι οικονομικές σχέσεις αποτελούν τις προσδιοριστικές εκείνες σχέσεις, που καθορίζουν την κοινωνική θέση και την αντίστοιχη κοινωνική δύναμη και κατ' επέ-

κταση προσδιορίζουν για τον *homo oeconomicus* το ίδιο το Είναι³. Για τον *homo oeconomicus* το Είναι συνεχίζει να προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική θέση, που στο σύγχρονο καπιταλισμό μεταφράζεται σε δυνατότητα συσσωρευσης πλούτου σε οποιαδήποτε μορφή του και εν συνεχείᾳ κατανάλωσης αυτού του πλούτου και επίδειξής του, υπό τη μορφή υλικών αγαθών - εμπορευμάτων. Μέχρι στιγμής, οι δυτικές κοινωνίες δεν έχουν επιδείξει στοιχεία και άμυνες τέτοιες, ώστε να διαφαίνεται μια υπερκέραση τούτου του πλέγματος των οικονομικών σχέσεων, που θα διανοίξει νέους τρόπους αντίληψης του Είναι. Αυτό εξακολουθεί για τον σύγχρονο άνθρωπο να είναι εγκλωβισμένο στο πλέγμα των οικονομικών σχέσεων και στη σύγχρονη τεχνοεπιστήμη, η οποία ενδυναμώνει τούτο το πλέγμα. Το *cogito ergo sum* (σκέπτομαι άρα υπάρχω) του Descartes παραφράζεται πλέον ως καταναλώνω άρα υπάρχω και θεμελιώνει την προσδιοριστική κατεύθυνση της ύπαρξης στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες.

Στον πρώτο τόμο του «Das Kapital», ο Marx αναφέρεται στον εμπορευματικό φετιχισμό⁴, φαινόμενο έκδηλο στον καπιταλισμό, όπου στα εμπορεύματα αποδίδονται υπερφυσικές ιδιότητες από τους ανθρώπους, μεταμορφώνοντάς τα σε φετίχ. Κατ' αρχήν τα εμπορεύματα παύουν να είναι απλά εμπορεύματα διότι μεταμορφώνονται στη συνείδηση των ατόμων σε φετίχ. Οι άνθρωποι βλέπουν στα εμπορεύματα μια κοινωνική δύναμη και κοινωνικές λειτουργίες κι ο ιδιοκτήτης αυτών, με την κατοχή τους, ιδιοποιείται τη δύναμη αυτή και τις αντίστοιχες λειτουργίες που πηγάζουν από τη δύναμη αυτή. Τα παραπάνω, ειπωμένα το 1867, αποκτούν μιαν άλλη διάσταση ιδω-

ΠΑΥΛΟΣ Α.
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
Οικονομολόγος
Μέλος ΟΕΕ

μένα 150 περίπου χρόνια αργότερα, όπου ο εμπορευματικός φετιχισμός βρίσκει την ιδανική του έκφραση στον καταναλωτισμό και τα άτομα προσβλέπουν στην ιδιοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων εμπορευμάτων - φετίχ, ως κανονιστική κοινωνική τάση εν γένει.

Μια άλλη πτυχή του καταναλωτισμού, αφορά στον αταξικό χαρακτήρα του. Το φαινόμενο δεν περιορίζεται μόνο στις εύπορες τάξεις, που λόγω πλούτου διαθέτουν μεγαλύτερη δυνατότητα απόκτησης εμπορευμάτων σε σχέση με τις άλλες τάξεις, αλλά απλώνεται σε ολόκληρο τον κοινωνικό ιστό. Για κάθε κοινωνική τάξη, το καπιταλιστικό σύστημα παράγει και τα αντίστοιχα υλικά αγαθά - εμπορεύματα, έτσι ώστε ανεξαιρέτως όλοι να καταναλώνουν και να μη μένει κανείς παραπονεμένος. Το καταναλώνων μάρα υπάρχω γενικεύεται σε καταναλώνουμε μάρα υπάρχουμε.

Ας επανέλθουμε, ωστόσο, στον Μαρξ και τον εμπορευματικό φετιχισμό. Από τη στιγμή που τα άτομα βλέπουν στα εμπορεύματα μια κοινωνική δύναμη και μέσω της απόκτησης των εμπορευμάτων νομίζουν ότι την ιδιοποιούνται, συνεπάγεται ότι το άτομο δεν έχει την κοινωνική δύναμη, ωστόσο την επιζητά⁵. Αυτό το κενό, το οποίο επιζητά να πληρώσει ο *homo oeconomicus* μέσω της απόκτησης εμπορευμάτων - φετίχ, αφορά σε ένα κενό υπαρξιακό και ουσιαστικά ένα κενό νοήματος - κατεύθυνσης της ύπαρξης. Το γεγονός της πλήρωσης τούτου του υπαρξιακού κενού από τον άνθρωπο του 21ου αιώνα, κατ' αυτόν τον τρόπο, δηλαδή με την απόκτηση εμπορευμάτων - φετίχ, οφείλεται στην παρούσα ιστορικο-κοινωνική θέσμιση και στις φαντασιακές σημασίες της, από τις σημαντικότερες των οποίων είναι ο καταναλωτισμός και τα παρεπόμενά του, όπως τα αναλύσαμε παραπάνω.

Αξίζει, ωστόσο, μια περαιτέρω διαύγαση της κεκαλυμμένης κοινωνικής δύναμης που βλέπουν τα άτομα στα εμπορεύματα. Άν όμως ο Μαρξ παρατηρούσε και έγραφε για το φαινόμενο του εμπορευματικού φετιχισμού ήδη από το 1867, τι παρενέβη και το εν λόγω φαινόμενο έχει λάθει εκρηκτικές διαστάσεις τη σήμερον;

Πρώτον, το κατά κεφαλήν εισόδημα στις δυτικές κοινωνίες ακολούθησε μια θεαματική άνοδο από το 1867 έως σήμερα. Δεύτερον, η κεκαλυμμένη κοινωνική δύναμη των εμπορευμάτων - φετίχ έχει διογκωθεί σε τεράστιο βαθμό, μέσω και λόγω της διαφήμισης. Άλλα και η ίδια η διαφήμιση παρουσιάζει έντονη δύναμη πάνω στις συνειδήσεις των ατόμων, κυρίως λόγω της ανάπτυξης της τεχνοεπιστήμης και δη περισσότερο, λόγω της ανάπτυξης της πολλαπλότητας των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και των επιρροών που αυτά ασκούν στον *homo oeconomicus*.

Κλείνοντας, συνάγεται ότι ενόσω ο *homo oeconomicus* θα ιχνηλατεί το Είναι κάτω από το πλέγμα των οικονομικών σχέσεων που διέπουν το κοινωνικό σύνολο, θα ενδυναμώνεται συνεχώς με έναν κοινωνικά παθολογικό τρόπο η τάση του συνανήκειν των ατόμων στο κοινωνικό σώμα, ακολουθώντας ένα γε-

νικευμένο κομφορμισμό - αυτόν του καταναλωτισμού - που έχει εδραιωθεί ως μια κανονικότητα της παρούσας φαντασικής θέσμισης της κοινωνίας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Στο δυτικό κόσμο, ιδωμένο από την οικονομική του έκφανση, δύναται κάλλιστα να συμπεριληφθεί και η Ιαπωνία συν ορισμένες άλλες «ασιατικές τίγρεις», που εμφανίζουν κοινές τάσεις με τις δυτικές καπιταλιστικές κοινωνίες και έχουν αφομοώσει πλήρως τη δυτική τεχνοεπιστήμη, αλλά κάθε απόπειρα πολιτισμικών συσχετισμών και ταυτίσεων θα στερούνταν αξιώσεων.
2. Καστοριάδης Κορνήλιος, «Η «ορθολογικότητα» του καπιταλισμού», «Υψιλον», Αθήνα 1998, σελ. 57-59.
3. Το Είναι δεν ταυτίζεται σε καμία περίπτωση με την κοινωνική θέση και την επαγόμενη κοινωνική δύναμη της, αλλά ο *homo oeconomicus* προσπαθεί να προσδιορίσει το Είναι με βάση τα δύο παραπάνω στοιχεία, κινούμενος σε λανθασμένη κατεύθυνση.
4. Για μια εκτενή αναφορά, βλ. Παυλίδης Στέλλιος, «Πολιτική Οικονομία». Ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής, τ. I, «Gutenberg», Αθήνα 1989, σελ. 110-128.
5. Προβλ. Heidegger Martin, «Επιστολή για τον Αιθρωπισμό» ελλ. μτφ. «Ροές», Αθήνα 1987, σελ. 163: «Πίσω από αυτή τη βούληση κρύβεται ακόμη το Είναι ως βούληση για δύναμη» (In diesem Wilen verbirgt sich noch das Sein als der Wille zur Macht).

ΠΑΣΚΟ-Σ

Ο ρόλος του ΣΔΟΕ πέρα από πολιτικές σκοπιμότητες

Πανεπλήρης Αγωνιστική Συνδικαλιστική Κίνηση
Οικονομοδόγων και Συνεργαζόμενοι (ΠΑΣΚΟ-Σ)

Το ΣΔΟΕ από τη σύστασή του, αποτέλεσε σημαντικό τμήμα της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης, με ουσιαστική συμβολή στην εκπλήρωση των στόχων της και ειδικότερα:

- Στον προληπτικό έλεγχο για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας και τη δίωξη της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου.
- Στην πρόληψη, δίωξη και καταστολή παραβάσεων κοινωνικού χαρακτήρα (ναρκωτικά, τοκογλυφία, ξέπλυμα χρήματος).
- Στον εντοπισμό των υπευθύνων διάπραξης οικονομικών εγκλημάτων σε βάρος των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ελληνικού δημοσίου.
- Στον έλεγχο υποθέσεων παράνομων χρηματιστηριακών και τραπεζικών εργασιών, παράνομης προέλευσης κεφαλαίων, πνευματικής ιδιοκτησίας και καζίνο.

Με την ίδρυσή του και τη μέχρι τώρα δράση του πραγματοποιήθηκε ένα σημαντικό και ουσιαστικό βήμα για τη δημοσιονομική εξυγίανση.

Τα αποτελέσματα της εξάχρονης δράσης των υπηρεσιών του, επιβεβαιώνουν ότι, όχι τυχαία το ΣΔΟΕ, με την καθημερινή του παρουσία, έχει καταξιωθεί στη συνείδηση του πολίτη, ως αποτελεσματική δύναμη πρόληψης, αποτροπής και αντιμετώπισης του οικονομικού εγκλήματος και της μάστιγας των ναρκωτικών.

Έχει συμβάλει τα μέγιστα στην αποτροπή φαινομένων ακραίας αντικοινωνικής οικονομικής συμπεριφοράς, προσώπων και οικονομικών μονάδων στη διακίνηση πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση της αποδοτικότητας του ΦΠΑ και τη διασφάλιση των δημοσίων εσόδων γενικότερα.

Σημαντική είναι, επίσης, η προσφορά του στη διαμόρφωση κλίματος συγκράτησης των τιμών και του πληθωρισμού, φαινομένων κερδοσκοπίας καθώς και ελέγχου παρεμπορίου.

Αν, λοιπόν, στην εξάχρονη λειτουργία του εντοπίστηκαν ορισμένες αδυναμίες και δυσλειτουργίες, στρατηγική επιδίωξη αποτελεί η ανασυγκρότηση του ΣΔΟΕ και όχι η κατάργησή του, με τη σταδιακή μετατόπιση του κέντρου βάρους των ελέγχων σε μεγάλες οικονομικές μονάδες και με βασική παράμετρο την περαιτέρω βελτίωση του ελεγκτικού μηχανισμού, τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε επίπεδο υλικοτεχνικής υποδομής.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μέχρι πότε θα ανεχόμαστε;

- Να βρίσκεται σε ισχύ το άρθρο 38;
  - Να αλωνίζουν στο επάγγελμα του λογιστή - φοροτέχνη οι ελεγκτικές εταιρείες;
  - Μέχρι πότε θα ανεχόμαστε να δίνουν παρατάσεις για την υποχρεωτική υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ μέσω TAXIS;
  - Να παραμένει μετέωρη η κατάχτηση για τον ελεγκτή του 2190 και να μην περνάει μέσω ΟΕΕ το σύνολο της αμοιβής;
  - Να αναβάλλεται για το μέλλον η εκκαθάριση του Μητρώου των Οικονομολόγων και το Μητρώο του λογιστή - φοροτέχνη;
  - Τη μη καθιέρωση ελάχιστων αμοιβών οικονομολογικών εργασιών;
-
- ▶ Γιατί η πολιτεία δεν προχωρά στις αναγκαίες νομοθετικές πράξεις;
  - ▶ Γιατί η ΚΔ του ΟΕΕ δεν αναλαμβάνει τις αρμόζουσες πρωτοβουλίες και δε διεκδικεί την ουσιαστική κατοχύρωση του επαγγέλματος;
  - ▶ Ποιους εξυπηρετεί αυτή η κατάσταση στο χώρο του επαγγέλματος και ποιοι τους καλύπτουν;
  - ▶ Γιατί οι κομματικές παρατάξεις και το προεδρείο δεν παίρνουν σαφή θέση;
  - ▶ Μήπως, όλοι εμείς που ζούμε από το οικονομολογικό επάγγελμα πρέπει να μονοίσουμε και να διεκδικήσουμε μια άλλη θέση από αυτήν που μας ορίζουν οι κομματικές παρατάξεις;

44

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η Συντονιστική Επιτροπή της

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΣ

Συνεργασία Ενότητα Παρέμβαση - Οικονομολόγων (ΣΕΠ-Ο)

Αδιαφάνεια

στη διαχείριση της δημόσιας περιουσίας

Επιτέλους κάτι πρέπει να κάνει
το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Πόσοι είναι οι ειδικοί λογαριασμοί;

Κανείς δεν μπορεί να δώσει τον πλήρη κατάλογο και τον πλήρη απολογισμό της διαχείρισής τους.

Από τη σχετική συζήτηση στη Βουλή και από επίσημες ανακοινώσεις του προέδρου του ΣΥΝ N. Κωσταντόπουλου που δε διαψεύσθηκαν, η κοινή γνώμη πληροφορήθηκε ότι σε κάθε υπουργείο υπάρχει πλήθος από ειδικούς λογαριασμούς, οι οποίοι απολαμβάνουν ειδικής και αδιαφανούς διαχείρισης από τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες.

Το σύνολο αυτών των λογαριασμών αντιπροσωπεύει το 15% του κρατικού προϋπολογισμού, μέγεθος που θέτει ευθέως θέμα, όσον αφορά στη φερεγγυότητά του.

Επίσης, χαρακτηριστικό είναι ότι σε κάποια υπουργεία παρουσιάζονται λίγοι ειδικοί λογαριασμοί, όμως τα κονδύλια είναι δυσθεώρητα όπως, για παράδειγμα, στα υπουργεία Πολιτισμού και Εθνικής Αμυνας και, φυσικά, κάποιοι από αυτούς δεν ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Τα προβλήματα που προκύπτουν είναι πολλαπλά και φυσικά, εκτός των τεραστίων προβλημάτων δημοκρατικής τάξης και διαφάνειας, η κατάσταση αυτή αποτελεί εμπόδιο στο στοιχειώδη εκσυγχρονισμό των διαχειριστικών εργαλείων και στην τήρηση διαφανούς διπλογραφικής αποτύπωσης των λογαριασμών του Δημοσίου.

Το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας έχει υποχρέωση να παρέμβει και να ζητήσει να τηρηθούν οι όροι διαφάνειας. Εχει υποχρέωση να ζητήσει, ως καθ' ύλη αρμόδιος φορέας, την ενεργοποίηση της προετοιμασίας για την εισαγωγή διπλογραφικού συστήματος με εκπόνηση του λογιστικού σχεδίου της Δημόσιας Διοίκησης (κυβέρνησης).

Όλοι κατανοούν πόσο σημαντικό είναι το πρόβλημα, για το οποίο είναι απόλυτα σαφές ότι θα υπάρξει συνέχεια.

Ειδικότερα:

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών	23
Υπουργείο Πολιτισμού	2
Υπουργείο Εργασίας	4
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών	1
Υπουργείο Ανάπτυξης	7
ΥΠΕΧΩΔΕ	4
Υπουργείο Εσωτερικών	1
Υπουργείο Γεωργίας	2
Υπουργείο Δικαιοσύνης	1
Υπουργείο Εθνικής Αμυνας	5
Υπουργείο Εξωτερικών	2
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας	7
Υπουργείο Δημόσιας Τάξης	2
Υπουργείο Παιδείας	30
Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας	4

45

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ -
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ NIKH ΚΙΝΗΣΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ (ΔΠΚ-Ο)

Για τον κρατικό προϋπολογισμό

Συζητήθηκε στη Βουλή το προσχέδιο για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2004. Ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ένα εργαλείο υλοποίησης της βαθιά αντιλαϊκής οικονομικής πολιτικής. Μέσα από αυτόν η κυβέρνηση επιδιώκει:

a. «Τη διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης», μόνο που τα αποτελέσματα αυτής της ανάπτυξης, όπως άλλωστε συμβαίνει στον καπιταλισμό, δεν τα καρπώνονται οι άμεσοι παραγωγοί του πλούτου, δηλαδή οι εργαζόμενοι, αλλά τα ιδιοποιούνται μια χούφτα πλουτοκράτες, οι ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής. Άλλωστε, στο προσχέδιο και η ίδια η κυβέρνηση παραδέχεται την «ταχεία άνοδο της κερδοφορίας των ελληνικών επιχειρήσεων».

Αυτοί οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης θα προέλθουν μέσα από:

- «Τη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας», δηλαδή μέσα από τα νέα σκανδαλώδη προνόμια, κίνητρα και φοροαπαλλαγές για το μεγάλο κεφάλαιο, που προβλέπει ο νέος «αναπτυξιακός νόμος». Η κυβέρνηση, με την κρατική παρέμβαση, επιδιώκει την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, δηλαδή τη διασφάλιση και ενίσχυση της κερδοφορίας τους.
- «Την απελευθέρωση των αγορών», μέσα από την επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων και την παραπέρα εμπορευματοποίηση των Παιδείας, Υγείας και Πρόνοιας.

- «Την ενίσχυση της κινητικότητας και της προσαρμοστικότητας στην αγορά εργασίας, μέσα από την παραπέρα ελαστικοποίηση της αγοράς εργασίας και τη γενίκευση της μερικής απασχόλησης.
- 6. Την «εφαρμογή μιας σταθερής δημοσιονομικής πολιτικής», τη διατήρηση δηλαδή ενός ευνοϊκού οικονομικού περιβάλλοντος για τη δράση των επιχειρήσεων.

Αυτές οι επιδιώξεις φανερώνουν την ανησυχία της κυβέρνησης μπροστά στην επερχόμενη οικονομική κρίση, η οποία ήδη πλήττει τις μεγάλες καπιταλιστικές αγορές, αλλά και την προσπάθειά της για τη διασφάλιση των συμφερόντων των μονοπωλίων και της κερδοφορίας τους.

Σ' αυτά τα πλαίσια, άλλωστε, εντάσσονται και τα μέτρα που περιλαμβάνονται στη «Χάρτα Σύγκλισης».

Η πολιτική αυτή δεν είναι μονόδρομος. Ρεαλιστική διέξοδος προς όφελος των εργαζομένων και της λαϊκής οικογένειας υπάρχει μέσα από μια άλλη οργάνωση της οικονομίας, η οποία θα ικανοποιεί τις σύγχρονες και διευρυμένες ανάγκες τους και όχι τις ανάγκες της κερδοφορίας. Αυτός ο τρόπος οργάνωσης απαιτεί την ικανοποίηση της ανάγκης ο άμεσος παραγωγός του πλούτου, ο εργαζόμενος, να απολαμβάνει τον πλούτο που παράγει, με βάση την εργασία του και τις ανάγκες του, μέσα από την κατάργηση του παρασιτικού ρόλου της καπιταλιστικής επιχείρησης. Η διέξοδος αυτή απαιτεί ριζικές αλλαγές στο πολιτικό επίπεδο, σε επίπεδο εξουσίας.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

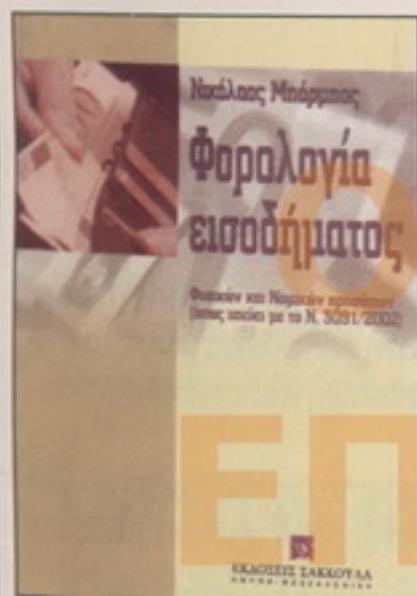
Κυκλοφόρησε το βιβλίο του καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δ. Φυχαράνη με τίτλο "Τουριστικό Δίκαιο".

Στο βιβλίο αυτό, ο συγγραφέας παρουσιάζει τα κυριότερα φλέγοντα και αμφισβητούμενα θέματα του Τουριστικού εν γένει Δικαίου, επιχειρώντας μια ερμηνευτική προσέγγιση των διατάξεων του και καταλήγοντας σε προτάσεις νομοθετικής πολιτικής. Αφού, καταρχήν, προσδιορίζει με νομική ακρίβεια τις βασικές έννοιες του συγκεχυμένου αυτού κλάδου Δικαίου με τις πολλές και διάσπαρτες διατάξεις του, επιλύει προβλήματα των τουριστικών επιχειρήσεων με τις τράπεζες και μελετά τα ζητήματα της αισχροκέρδειας, της ικανοποίησης της ηθικής βλάβης του πελάτη τουριστικής επιχείρησης, της αρωγής του αλλοδαπού επισκέπτη στη χώρα μας, της εγκαθίδρυσης ειδικής διαδικασίας επίλυσης τουριστικών διαφορών και της τουριστικής διαφήμισης.

Στη συνέχεια, επεμβαίνει και νομοπαρασκευαστικά σε ζητήματα οργανωμένων ταξιδιών, σχέσεων πελατών με ξενοδόχους και σχέσεων τουριστικών γραφείων με ξενοδόχους. Ετοι, ζητήματα που απασχολούν τη νομολογία και την καθημερινή τουριστική πρακτική βρίσκουν στο βιβλίο αυτό – για πρώτη φορά – μιαν αξιόλογη νομική αντιμετώπιση. Οι συμβάσεις, ιδίως, all inclusive, allotment και guarantee commitment, το overbooking, η έξωση του πελάτη από ξενοδοχείο, το νόμιμο ενέχυρο του ξενοδοχείου και η ευθύνη του ξενοδοχείου για τα εισκομισθέντα αποτελούν ιδιαίτερα αντικείμενα μελέτης στο βιβλίο αυτό, το οποίο αναδεικνύεται, με το περιεχόμενό του, σε απαραίτητο βοήθημα του νομικού της πράξης, των τουριστικών επιχειρήσεων, του δικαστή και του φοιτητή.

Σελ. 203, τιμή 22,00 Ευρώ

Πληροφορίες Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ τηλ. 210 3387 500

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Οπως ισχύει με τον Ν. 3091/2002

Τα νομικά ζητήματα, που σχετίζονται με τη φορολογία του εισοδήματος της χώρας μας, παρουσιάζουν έντονο καθημερινό ενδιαφέρον όχι μόνο για τους θεωρητικούς ερευνητές (εκπαιδευτικούς, σπουδαστές) και τους πρακτικούς εφαρμοστές (φοροτεχνικούς, λογιστές, δικηγόρους, δικαστές) του Φορολογικού Δικαίου, αλλά και για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομική δραστηριότητα και αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

Εξάλλου, η συχνή τροποποίηση των σχετικών διατάξεων της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος), καθώς και η συνεχώς εξελισσόμενη νομολογία των δικαστηρίων, σε θέματα που αφορούν στην ερμηνεία των διατάξεων της νομοθεσίας αυτής καθιστούν αναγκαία την καταγραφή και ανάλυση των εξελίξεων αυτών σε νέες μελέτες που να καθίστανται πρακτικά χρήσιμες στον ερευνητή και εφαρμοστή του Φορολογικού Δικαίου.

Κατά τη σύνταξη της μελέτης αυτής, που φέρει τον τίτλο "Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων", ελήφθη πρόνοια, ώστε να καταγραφούν και αναλυθούν όλες οι μεταβολές που επέφερε στον ΚΦΕ ο πρόσφατος Ν. 3091/2002, μετά τις προτάσεις της Επιτροπής Γεωργακόπουλου, καθώς και η νεότερη νομολογία τόσο των ελληνικών τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και του ΣτΕ, όσο και του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που επέβαλε στον Έλληνα φορολογικό νομοθέτη τις τροποποιήσεις αυτές.

Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε. τηλ. 210 3387500.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

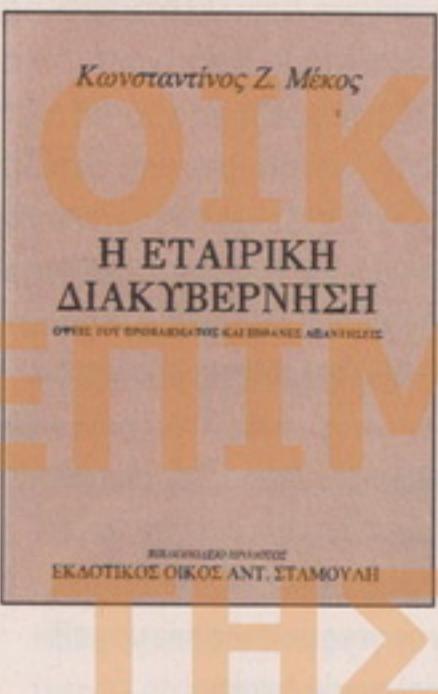
Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων με ΦΠΑ και ΕΓΛΣ

Ο συγγραφέας του βιβλίου κ. Π. Παπαδέας, έχει υπόψη ότι η ανάλυση του ΚΒΣ δεν πρέπει να περιορίζεται σε «υποχρεούται» ή «απαλλάσσεται» και στην απαρίθμηση διαταγμάτων ή νομολογιών και, γνωρίζει ότι πρόκειται για τη ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ I, η οποία δεν αποτελεί μόνο ένα νομικοτεχνικό πρότυπο για τη σύλληψη της φορολογητέας ύλης. Αναπτύσσει τα παραπάνω θέματα παράλληλα και συνδυαστικά τόσο με τις έννοιες ημερολόγιο, αποτίμηση, ισολογισμός κλπ. στα πλαίσια του ΕΓΛΣ και των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όσο και με τον προσδιορισμό του εισοδήματος και το χειρισμό του ΦΠΑ (με έντυπα, δηλώσεις περιοδικής, εκκαθαριστικής, intrastate, listing) στις διάφορες κατηγορίες βιβλίων, τις πραγματικές εισροές - εκροές της αποθήκης, τις συναλλαγές με το υποκατάστημα, τις επενδύσεις μέσω των αναπτυξιακών νόμων, τα αποτελέσματα χρήσεως 12μηνης ή μη διαχειριστικής περιόδου, τις συναλλαγματικές διαφορές από εξαγωγές - εισαγωγές, την ενοποίηση οικονομικών καταστάσεων κλπ.

Τα 40 άρθρα του ΚΒΣ, που παρουσιάζονται, περιλαμβάνουν τη γραμμογράφηση βιβλίων (βασικών - πρόσθετων) και στοιχείων, πλήθος αναλυτικών παραδειγμάτων μαζί με πρωτότυπα προβλήματα για εφαρμογή, ενώ εμπλουτίζονται (κωδικοποιούνται) με τις κατά καιρούς ερμηνευτικές εγκυκλίους - αποφάσεις και, όπου κρίνεται σκόπιμο, εναρμονίζονται με το ΕΓΛΣ, τα Διεθνή Πρότυπα και τις τροποποιήσεις της φορολογικής νομοθεσίας (άμεσης - έμμεσης) σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

Σελίδες 400, τιμή 29,00 ευρώ

Διάθεση: «Εκδόσεις Σταμούλης», τηλ. 210 5238305

48

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η εταιρική διακυβέρνηση είναι ένα θέμα που τελευταία βρίσκεται στην επικαιρότητα διεθνώς. Αρχίζει να απασχολεί όλες τις εμπλεκόμενες στη λειτουργία μιας εταιρείας πλευρές - μετόχους, Διοικητικό Συμβούλιο, ανώτατα στελέχη και εργαζόμενους - αλλά και όσους άλλους έχουν κάποιο σχετικό ενδιαφέρον.

Η μελέτη αρχίζει με μια εισαγωγή στο ζήτημα της εταιρικής διακυβέρνησης. Παρουσιάζεται το πρόβλημα αντιπροσώπευσης, δηλαδή ο διαχωρισμός ιδιοκτησίας και ελέγχου στην επιχείρηση και τα αποτελέσματά του εις βάρος των μετοχών.

Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται τα κλασικά εργαλεία αντιμετώπισης του προβλήματος: Τα συμβόλαια αποδοτικότητας με τους μάνατζερ, η συγκέντρωση των μετοχών από κάποιους μετόχους, ο δανεισμός. Γίνεται ακόμη σύγκριση της αποτελεσματικότητας στην εφαρμογή των εργαλείων αυτών ανάμεσα σε διάφορες μεγάλες οικονομίες. Αναλύεται, επίσης, η σημασία του Διοικητικού Συμβουλίου, των μη εκτελεστικών μελών και των επιτροπών του. Τέλος, καταγράφονται οι πρώτες ελληνικές προσπάθειες ενασχόλησης με την εταιρική διακυβέρνηση.

Στο τρίτο μέρος, παρουσιάζεται μια νέα προσέγγιση που δίνει έμφαση στη νομική προστασία των «εξωτερικών» επενδυτών.

Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος συνοψίζεται ο διεθνής προβληματισμός και παρατίθενται συμπεράσματα και προτάσεις για τη βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης.

Διάθεση: «Εκδόσεις Σταμούλη», τηλ. 2310-264748, 2310-832013.

Για το ξεκίνημα - σε γερές βάσεις - της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των οικονομολόγων, που πρόσφατα αποφοίτησαν από το πανεπιστήμιο, ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εξειδίκευσης αποτελεί μονόδρομο:

START

Είναι ένας κύκλος σπουδών ολοκληρωμένης επαγγελματικής εξειδίκευσης των οικονομολόγων, που σχεδίασε το Ινστιτούτο μας και αποσκοπεί ν' αξιοποιήσει τις πανεπιστημιακές γνώσεις των «νεο-πτυχιούχων», μέσα από πρακτικές εφαρμογές, ώστε εξειδικευμένοι πλέον ν' ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις πραγματικές και ουσιαστικές ανάγκες των επιχειρήσεων. Ετσι, δίνεται ταυτόχρονα αποστομωτική απάντηση στο οξύμωρο ερώτημα της προϋπηρεσίας, που συχνά τίθεται στο υποψήφιο στέλεχος, ακόμα και όταν πρόκειται για νεο-πτυχιούχο, σε αναζήτηση της πρώτης του εργασίας.

Το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας αισθάνθηκε την υποχρέωση να στηρίξει - με την έγκυρη τεχνογνωσία που διαθέτουν καταξιωμένοι στην αγορά συνάδελφοι οικονομολόγοι - τους νέους πτυχιούχους, ώστε να πραγματοποιήσουν με επιτυχία το άλμα

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

που θα τους διασφαλίσει ένα σίγουρο και εποικοδομητικό ξεκίνημα, στον κόσμο των επιχειρήσεων, χωρίς να υποστούν γι' αυτό υπέρογκες δαπάνες.

Οι κύκλοι σπουδών ολοκληρωμένης επαγγελματικής εξειδίκευσης οικονομολόγων του Ινστιτούτου μας αναφέρονται σε τρεις (3) ξεχωριστές ειδικότητες:

• ΛΟΓΙΣΤΗΣ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ

• ΛΟΓΙΣΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

• SALES MANAGER

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ

Πρόκειται για εξειδικεύσεις, οι οποίες, σύμφωνα με έρευνες του ΟΕΕ και άλλων φορέων, σημειώνουν έντονη ζήτηση στην αγορά εργασίας.

Το Πιστοποιητικό Εξειδίκευσης του Ινστιτούτου μας, με τη «σφραγίδα» του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος, δε θεωρείται ακαδημαϊκός τίτλος. Αποτελεί το «Διαβατήριο», για την είσοδο των νέων συναδέλφων, στον απαιτητικό επιχειρηματικό κόσμο.

Για περισσότερες πληροφορίες καλέστε στο (210) 9249.508 ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.oee.gr.

ΤΟ

Ι.Ε.Κ.Ε.Μ

συμβάλλει ονσιαστικά στην
επιμόρφωση των μελών
του Οικονομικού Επιμελητηρίου

τώρα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
στα σεμινάρια
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
παρέχει έκπτωση
για τα μέλη του
ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ^{25%}
με πιστοποιηση σπουδών

Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας